İstanbul'da

YÜZBİNLER FAŞİZME KARŞI YÜRÜDÜ

ÖZGÜRLÜK

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

20 TL 28 Temmuz 1980 9

■ Yürüyüş boyunca, özellikle "Kahrolsun Faşizm", "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet", "Tek Yol Devrim", "Faşizme Karşı Omuz Omuza" sloganlarının atıldığı dikkati çekti.

■ 25 Temmuz günü İstanbul'da fabrika ve işyerlerinin büyük bir bölümünde üretim durdu. Törene katılamayan işçiler fabrika önlerinde gösterilerde bulundular

Fabrikalardan, işyerlerinden, bürolardan akın akın gelen işçiler, emekçiler faşizmi lanetlemek için yollara döküldüler.

İstanbul işçi sınıfının gür sesiyle çınladı.

İstanbul'un dört bir yanından ve İstanbul dışından gelen kadın erkek, genç yaşlı, işçi, memur, öğretmen, öğrenci,yüzbinlerin katıldığı 25 Temmuz'daki Kemal Türkler'in cenaze töreni faşizme karşı büyük bir kitle gösterisine dönüştü.

Fabrikalardan atelyelerden, bürolardan, akın akın cenazenin kalkacağı Aksaray Muratpaşa Camiine doğru gelen binlerce işçi tek tek aranarak alana alınırken, İstanbul'un tüm önemli girişlerinde, tören alanı çevresinde çok sıkı önlemlerin alındığı camii yöresine açılan tüm sokak başlarının tutulduğu görüldü.

İŞÇİLER MERTER'DE TOPLANIYOR

25 Temmuz sabahı erken saatlerden itibaren işçiler, gruplar halinde DİSK'in Merter'deki binası önünde toplanmaya başladı. Öğlen saatlerine kadar süren bu toplanma aynı zamanda Aksaray ve civarında da oldu. Taksim yönünden gelen binlerce işçi Saraçhane alanında polis ve jandarma tarafından oluşturulan barikatlarda tek tek aranarak tören alınana alınırken, Laleli, Yenikapı yönlerinden ve Aksaray meydanına inen tüm ara yollardan işçi gruplarının alana akın ettiği görüldü.

Öğlen 12.30 civarında Merter'den alınan cenaze arabayla Aksaray'a hareket ettirilirken, uzun kortejler oluşturan onbinlerce işçi ve emekçi de Aksaray yönünde yürüyüşe geçti. Aynı saatlerde Saraçhane ve Laleli'den gelen gruplar Aksaray meydanında ve üst geçidinde büyük kalabalıklar oluşturdu. Bu süre içinde çeşitli yerlerden gelen ve tüm ara yollarda biriken işçiler ve diğer emekçiler de Aksaray'dan başlamak üzere tüm Vatan caddesi boyunca uzun bir kortej halinde, sendika ve diğer demokratik kuruluşların adları yazılı pankartların ardında dizildiler.

SLOGANLAR ATILIYOR

Camideki dini törenden sonra cenaze, kitlenin arasında bulunan cenaze arabasına götürülürken bir anda binlerce kişi sloganlar haykırmaya başladı. Sabahtan beri büyük bir sessizlik içinde cami çevresinde toplanan yüzbinlerin haykırdığı "Kahrolsun Faşizm", "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Tek Yol Devrim", "Faşizme Karşı Omuz Omuza", "Katiller Bulunsun, hesap Sorulsun", "MİT, MHP, Kontr-gerilla Dağıtılsın" sloganları özellikle dikkat çekti. Topkapı Çamlık Mezarlığına kadar süren uzun yürüyüş boyunca haykırılan bu sloganlar; işçilerin, emekçilerin faşizme, faşist saldırılara karşı nefret ve kinlerini dile getirirken onların anti-faşist mücadelede ne denli kararlı olduklarını bir kez daha kanıtladı.

Akşam üzeri saat 16 sıralarında mezarlığa ulaşan cenazenin toprağa verilişi sırasında mezarlığa sokulmayan onbinlerce işçi, devrim andı içerek sloganlarını haykırmayı sürdürdüler. Bu arada önlem alan polis ve jandarmanın müdahale edemediği gözlendi. Topkapı Çamlık mezarlığından geri dönüş, yürüyüş kolları halinde olurken asker ve polis bu grupları dağıtmak istedi. Ancak işçi ve emekçilerin büyük kısmı yürüyüş kolları hallerinde işyerlerine doğru kararlı bir şekilde dağılmalarını sürdürdüler.

Öte yandan İstanbul'da fabrika ve işyerlerinin büyük çoğunluğunda üretim durdurulurken, ülke çapında da saad 13.30'da şarteller indirilerek saygı duruşunda bulunuldu. Aynı şekilde İstanbul'da törene katılamayan işçilerin ise fabrikalarda, fabrika önlerinde işi durdurarak gösteriler yaptıkları, sloganlar attıkları yer yer de yürüyüşe geçtikleri öğrenildi.

Sıkıyönetim ve sendika ağalarının yasaklamalarına rağmen işçiler faşizme karşı nefretini haykırdı.

GÖSTERİDEN NOTLAR

* 25 Temmuz sabahı İstanbul olağanüstü bir güne başladı. Tüm üretim merkezlerinde biriken binlerce işçi, kalabalık gruplar halinde Aksaray'a doğru akın etmeye başladılar. Kadın, erkek, genç yaşlı binlerce emekçi yürekleri faşizme karşı duydukları kin dolu, tüm kararlılıklarıyla yürüyorlardı tören alanına.

* İşçiler, yollarda memurlarla, öğretmenlerle, öğrencilerle, aydınlarla, hepsi de yürekleri kin dolu, faşizmin üstüne yürüyen daha binlerle birleştiler ve yüzbinler oldular Aksaray alanında, Vatan Caddesinde.

* İstanbul'un dört bir yanı kariyerlerle, tanklarla, panzerlerle, polis ve jandarmayla tutulmuştu. Barikatlar kademe kademeydi. Üretim merkezlerinin civarında, önemli kavşaklarda, tören alanı civarında... Emekçiler bir bir geçtiler barikatları. Tek tek aranarak, kimlik kontrolü yapılarak. Önce yetkililer törene katılacak kişi sayınının 8 binle sınırlandırıldığını, onun dışındakilerin alınmayacağını söylediler. Ama daha ilk karşılaştıkları gruplar 8 bini aşıyordu. Ve olanaksızdı gittikçe barikat önlerinde biriken onbinleri durdurabilmek...

* Barikat önlerinde biriken işçilere yanlarında Kemal Türkler'in resmi basılı olan rozetlerin bulunup bulunmadığı soruluyordu. Bulunmayan Abdullah Baştürk'ün açıklaması gereğince alınmayacaktı. Polis ve jandarma kontrolünü sürdürdü. Rozeti bulunmayan bir emekçiye barikatta görevli bir albay, yan tarafta birikmiş bulunan binlerce işçiye bir gözünün ucuyla bakarak "kusura bakma beyefendi rozetin yoksa giremezsin. Hemen bul gir. Tabii ki gireceksin" diyordu. İşte böylesine "nazik" yapmıştı bazı yetkilileri faşizme karşı yürüyen yüzbinler...

* Barikatların ayırdığı sokak başlarında ise yüzlerce kişi birikmişti, bu görkemli yürüyüşü izleyen. Bir o kadarı da evlerinin önlerinden, camlarından izliyordu yürüyüşü. Katılamadan ama, faşizme karşı olan bu yürüyüşü onaylayarak!...

* Emekçilerin öfke ve kini öylesine derindi ki bir kısmı MESS çelengini parçalarken bir kısmı da onlara alkış tutuyordu...

* Barikatların en büyüklerinden biri de Camii önündeki alana girişi engelleyen ve 3-4 kariyerden oluşanıydı. Bunlar sabahın erkek saatlerinde engelleme görevini yerine getirirken, öğlen saatlerinden itibaren yana çekildiler. Bu arada görevleri de zorunlu olarak değişti. Alana akan onbinlerin düzenli kollar getirmesini ve yürüyüşe geçildiğinde disiplini sağlamakla görevli işçilerin üzerlerine çıktıkları yükseklikler oldular...

* Öğlene kadar tüm kortejlerin arasında dolaşan ve sürekli slogan atılmaması için "uyarı"da bulunan Maden-İş ve diğer sendika üyesi görevlilerin "uyarı"ları ise "fayda" etmedi. Baskının, zulmün, saldırıların sonucu faşizme karşı gırtlaklarına kadar öfkeyle, kinle dolu olan yüzbinler tam cenaze camiden çıktığı sarada "Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet", "Kahrolsun Faşizm" diye haykırmaya başladılar. Özellikle de Genel-İş, Oleyis, Coca Cola işçileri pankartlarının ardında toplanan işçiler... Onların bu haykırışları yangın tutuşturan kıvılcım oldu ve dalga dalga yayıldı sloganlar tüm yürüyüş kolu boyunca.

8 MHP'li faşist gardiyanların yardımı ile cezaevinden kaçtı

Sansun Cezaevinden 8 azılı faşist, gardiyanların ana kapıyı açmaları ile elini-kolunu sallayarak firar etti. Ziyaret gününde içlerinde Necdet Bulut'un katili Hüseyin Koloğlu'nun da bulunduğu 8 faşist, kabinlerin üzerinden kontrplakları çıkararak koridora çıktı, sonra da 4 gardiyanın açtıkları ana kapıdan kaçtılar.

Adana DSİ Müdürlüğü: Eli kanlı faşistlerin cirit attığı yer.

Faşist iktidarın yasa tanımayan sürgünleri, toplu işten atmaları devam ediyor. Ülkenin her yanında yaşanan bu duruma son olarak Adana DSİ 6. Bölge Müdürlüğündeki gelişmeler eklendi.

AP hükümetinin kurulması ile birlikte ilkönce, her biri dalında uzman 7 mühendisin sözleşmesi feshedildi. Sayısı bine varan işçi işten atıldı. Daha sonra DSİ 6. Bölge Müdürlüğü ile ona bağlı şube ve işletmelerde —Silifke, Ceyhan, Aslantaş, Mersin, Antakya, Yenice— toplam 45 mühendis Erzurum, Yozgat, Kastamonu gibi çeşitli illere sürüldü. Ayrıca 125 kalifiye işçi ve teknisyen sürgüne gönderildi.

Bu arada kapısına ''İşçi ve memur ihtiyacımız yoktur'' levhasını asan 6. Bölge, bini aşkın faşist komandoyu işe aldı. İşe alınan bu faşistlerin çoğu eli kanlı katildir. Bunlar işe girer girmez kendilerinden beklenilen ''görevi'' yerine getirmeye başlamış; yurtsever ve devrimcilere saldırmışlardır. Silifke 62. Teknik Şubede işe alınan ÜGD eski başkanı Abdulkadir Aslan, Tuncay Ağan, İmdat Kalaycı, Savaş Şimşek adlı faşistler işçi ve memurlara baskı yaparak, zorla MHP'ye bağış toplamaya başlamışlar, iki işçiyi silah zoruyla istifa ettirmişlerdir. Anamur'da Lütfü Tekin adlı faşist hiçbir iş yapmadan işyerinde dolaşarak herkese gözdağı vermektedir. Ceyhan'da su dağıtım teknisyenlerinin motosikletleri faşistlere teslim edilmiştir. Adana'da Makina İkmal'de de aynı uygulama sürmektedir. Makina İkmal Fen Heyeti Müdürü'nün şoförü ''Jet'' Mustafa'nın Yavuzlar'da kahveyi tarayan faşistlerin arasında bulunduğu Yavuzlar halkı tarafından söylenmektedir. 61. Teknik Şubede çeşitli suçlardan aranan Hikmet Nohut ve Arif Girici adlı faşistler işe başlatılmıştır.

Almanya'da antifaşist gösteri

5 Temmuz'da Almanya'da Bielefeld şehrinde ''Faşist Saldırıları Protesto Yürüyüşü'' yapıldı. Gösteriye 2000 Türkiyeli ve Alman katıldı.

28 Haziran'da Bielefeld Türk Ülkü Ocağında faşist bir propaganda filmi gösterilmek istendi. Fakat derneğin önünde toplanan Türkiyeli ve Alman anti-faşistleri filmin gösterilmesini engellediler. Faşistler akşama doğru 30, 40 kişilik gruplar halinde gezerlerken 3 antifaşiste saldırdı. Bu saldırıda Hıdır Çelik ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. Hıdır Çelik 4. Uluslararası Gençlik Kampı çalışmalarına katılan bir devrimciydi.

Bielefeld Türkiyeli İşçi ve Öğrenci Derneği faşist saldırıları protesto yürüyüşü yapma kararı aldı. Derneğin bu kararına 20 kadar Alman anti-faşist parti ve örgüt katılma kararı aldı. Halk Cephesi, Rote Garde, Yeşiller, Bunte Liste, Jusos'lar (SPD gençlik kolları) ve Bielefeld'deki Türkiyeli işçi ve öğrencilerden oluşan 2000 kişi, Almanca ve Türkçe olarak ''Bozkurtlar yasaklanmalıdır'', ''faşist ülkü ocakları kapatılsın'', ''faşizme ölüm halka hürriyet'' sloganlarını atarak yürüdüler. Bir saat süren yürüyüş boyunca ayrıca ''gerici yabancılar kanunu yasaklansın'', ''yerli ve yabancı işçiler bir mücadele cephesinde birleşin'' sloganları atıldı. Yürüyüşün sonunda yapılan konuşmalarda faşist saldırılar ve Alman polisinin tutumu kınandı.

CİBA-GEİGY İşçileri direnerek ''Temsilcinin işçiler tarafından seçilmesi'' ilkesini kabul ettirdiler

CIBA—GEIGY İlaç Fabrikası işçileri Petkim—İş'in sendika ağalarına karşı direnerek ''temsilcilerinin işçiler tarafından seçilmesi'' ilkesini zorla kabul ettirdiler.

Petkim—İş 1. Nolu Şube yöneticileri, işçilerin seçtiği temsilciyi görevden alarak yerine kendi adamlarından birini atamışlardı. İşçiler düzenledikleri toplantıda sendikanın sahtekarlığını anlattılar. Eski işyeri temsilcisi yaptığı konuşmada şunları söyledi: ''Bunlar lafta tabanın söz ve karar sahibi olduğunu söylüyor. Sendika ağaları sosyal-emperyalistlerin Afganistan'ı işgalini alkışlamamızı istediler. Böyle bir yazıyı ilan tahtasına asmamızı istediler. Biz reddedince de bizi görevden aldılar.''

Diğer konuşmacı işçiler de sendikanın bu tutumuna karşı çıkıp temsilciyi desteklediler. Ertesi gün sendika eğitim temsilcisi işyerine gelerek toplantı yapmak istedi; ancak işçiler toplantıya katılmayıp, salonu terk ederlerken ''Buraya şube başkanı gelsin, ama seçim yapmak için gelsin yoksa adımını attırmayız'' dediler. İşçilerin bu kararlı tutumu karşısında Şube başkanı hemen fabrikaya geldi ve en kısa zamanda seçimlerin yapılacağını söyledi.

Tekstil Sendikası Avrupa Çorap Fabrikası işçilerini de sattı

Bomonti Avrupa Çorap Fabrikasında uzun süredir devam eden toplusözleşme görüşmelerinden sonra brüt 350 lira zam verildi. Oysa işçiler net 500 lira talep ediyorlardı.

Toplusözleşmenin imzalanmasından sonra fabrikada yapılan toplantıda işçiler sendikacılara kendilerini sattığını söyleyerek sendika ağalarını yuhaladılar. Sendikacılar da toplusözleşmeyi tanımayanları sendikadan atacaklarını söylediklerinde işçiler sendikacıları sopalarla kovaladılar.

Öte yandan aynı fabrikada patron, işçilerin toplusözleşmeden doğan 20 bin lira alacaklarını taksitle vereceğini açıklaması üzerine işçiler direnişe geçtiler. Sendika temsilcisi ''bu iş bizi ilgilendirmez'' diyerek işyerinden kaçarken, gündüz postasında çalışan 300 işçi, sloganlar atarak 500 metre ilerideki sendika şubesine doğru yürüyüşe geçti. Önlerini kesmek isteyen bir polis otosunu da kovalayan işçiler sendikaya geldiklerinde, sendikacıların kapıları kapatarak kaçtıklarını gördüler. Bunun üzerine fabrikaya geri gelen işçiler, akşam postasıyla da birleşerek patrona direnişe geçeceklerini bildirdiler. Bu gelişmeler üzerine geri adım atan patron, işçilerin taleplerini kabul etti.

Öğretmen kıyımları devam ediyor

Ülkenin dört bir tarafında öğretmen kıyımları devam ediyor. Son olarak Çanakkale'nin Yenice ilçesine bağlı Hamidiye bucağı ortaokulu müdürü Celal Şahin, fenbilgisi öğretmeni Erkan Balcı, matematik öğretmeni Zeki Ertuğrul hiçbir neden gösterilmeksizin Kırklareli, Yozgat ve Sivas'a sürüldüler.

Hamidiye Ortaokulu öğrencileri, öğretmenlerine sahip çıkarak 226 imzalı bir dilekçeyi Milli Eğitim Bakanlığına göndererek tayinlerin durdurulmasını istemişlerdir. Öğrenci velileri de öğrencilerle birlikte ayrı bir dilekçe düzenleyerek 187 imza ile Bakanlığa başvurmuşlardır. Dilekçelerin fotokopilerini gazetemize gönderen öğrenci ve veliler sürgünlerin durdurulmasını istemektedirler.

Diğer yandan İzmir'de 1039 ilkokul öğretmeninin sürgünü çıkmıştır. Bunun yanı sıra ilköğretimde yapılan kıyımın iki katının ortaöğretimde yapılacağı söylenmektedir.

Buca Lisesinde yurtsever, devrimci, demokrat öğretmenler sürgün ve kıyımlara karşı, basına açıklama yapmışlardır. Buca Lisesinden 82 öğretmenin imza attığı ve gazetemize de gönderilen açıklamada şunlar söyleniyor: ''Bizler Buca Lisesi öğretmenleri olarak Buca Lisesinde öğretmenlere yönelik baskıları, sürgün ve kıyımları, genel olarak Türkiye'de devrimci, demokrat, yurtsever, ilerici öğretmenlere yapılanlardan ayrı görmüyoruz. Bir süre önce 3 arkadaşımızın sürgünü çıkmıştır. İzmir ilinde ilköğretimde yapılan kıyımları, bizler üzerinde uygulanan kıyım ve baskıları protesto ederiz.''

Adana'da esnaf boykot yaptı

Adana'nın Kiremithane semtinde esnaflar 21 Temmuz'da semt halkına yönelik baskıları protesto etmek amacıyla dükkanlarını ve işyerlerini açmamışlardır.

Devrimcilerin semtte yaptıkları bir gösteriden sonra sıkıyönetimin iki kahvehaneyi gösteriye katılanları ihbar etmedikleri için kapattığı ve semt halkının gi/venlik güçlerinin baskısından yakındığı öğrenilmiştir. Semt halkının bildirdiğine göre, Kiremithane esnafı ihbarcılığı reddetmek ve baskıları kınamak için boykot yapmıştır.

Esnaf boykotuna dolmuş şoförleri de katılmış, kontak kapatarak olayı protesto etmişlerdir.

İskenderun'da Hacı Çapar işkencede öldürüldü

6 Temmuz'da İskenderun'da YDGD Yönetim Kurulu Üyesi, Fatih Dönen'in MHP'li faşistlerce pusuya düşürülüp öldürülmesinden sonra, protesto gösterisine katılan arkadaşlarından yirmisi gözaltına alınmış, yaralı olarak şubeye götürülen Hacı Çapar burada işkenceye tabi tutulduğu sırada ölmüştür.

Bildirildiğine göre Fatih'in ölüm haberi duyulunca devrimciler, öldüğü yer olan Yıldırımtepe semtinde protesto gösterisi yapmak için hazırlanırken saat 20 sıralarında olay yerine gelen polis ve jandarma uyarı bile yapmadan gruplar halinde bulunan halka ateş açmış, çıkan çatışmada Hacı Çapar yaralı olmak üzere 20 kişi gözaltına alınmıştır.

Görgü tanıklarının ifadesine göre Hacı Çapar İskenderun 1. Şube polislerinden işkenceci olarak tanınan Polis Mustafa Gül tarafından yaralanmış, ve yaralı halde gözaltına alınarak hastane yerine emniyete götürülmüştür. Saat 24 sıralarında Hacı Çapar kendisine işkence yapılırken ölmüştür.

Fatih Dönen ve Hacı Çapar'ın katillerinin kimler olduğu bilinmesine rağmen olay, burjuva basınında ''iki sol fraksiyon arasındaki çatışma'' şeklinde yansıtılmıştır.

K.Eğerli'de dört aydır ücretlerini alamayan işçiler direnişe geçtiler

Karadeniz Ereğilisine bağlı Alaplı nahiyesi AGM Ağaçlandırma Mühendisliğine bağlı fidanlama bölgelerinde çalışan işçiler, dört aydır ücret alamadıkları için AGM Mühendisliğini işgal ederek 28 Haziran'da direnişe geçtiler. Direniş 10. gününde başarıyla bitti. İşçiler ücretlerini aldılar.

İstanbul'da çocuk işçilerin direnişi

Örnektepe'de elektrik prizi üreten bir atelyede çalışan 13 çocuk işçinin patron tarafından işten atılması üzerine, çocuk işçiler direnerek tazminatlarını aldılar.

Aynı işyerinde daha önce de çocuk işçiler birleşip ücretlerinin artırılması, çalışma koşullarının düzeltilmesi, dayak ve küfürün kaldırılması için direnişe geçmişler, 3 saat işi bırakarak taleplerini patrona kabul ettirmişlerdi.

Ancak patronun daha önce kabul ettiği yoğurt talebini reddetmesi ve bunu patrona hatırlatan 2 temsilciyi işten atması üzerine diğer çocuk işçiler de ''arkadaşlarımızı atıyorsan, biz de çalışmıyoruz'' diyerek işi bırakmışlardır. Bunun üzerine patron çocukları işten çıkarmış, ertesi günü de atelyesini başka yere taşımaya kalktığında çocuk işçiler mahalledeki diğer çocukların da yardımını alarak arabanın geçebileceği yolları kapatıp ''hakkımız olan tazminatları isteriz'' demişlerdir. Patron ''ne isterseniz veririm, yeter ki barikatları kaldırın'' demesi üzerine, çocuklar 5000 TL tazminat istediklerini söyleyip, söz aldıktan sonra atelyenin taşınmasına izin vermişlerdir. Direnişten sonra konuşma yapan bir işçi, ''birleştiğimizde ve direndiğimizde patronları dize getiririz. Direnişin başarıya ulaşmasında mahalle çocuklarının ve yurtsever devrimci gençlerin desteğinin önemli bir yeri vardır'' demiştir.

Kayseri'de polis ve ÜYD'li faşistler 2 devrimci işçiyi öldürdü

Zeynel Abidin Sönmez — Osman Özülkü

11 Temmuz'da 2 devrimci, Zeynel Abidin Sönmez ve Osman Özülkü, polis ve sivil faşistlerin saldırısı sonucu sokak ortasında birçok kişinin gözleri önünde kurşunlanarak öldürüldü.

Görgü tanıklarının anlattığına göre polis otosu, katliam yerinden bir - iki dakika önce geçti ve 200 metre ileride üç kişiyi indirdi. Polis otosundan inen üç kişi otomatik silahlarını ateşleyerek sokakta bulunan iki devrimci işçiyi kurşun yağmuruna tuttu. Katiller polis koruması altında ellerini kollarını sallayarak kaçtılar. Polis, katillerin kaçmasından sonra olay yerine geldi; henüz ölmeyen yaralıları hastaneye götürmek isteyen devrimcileri engelledi. İki devrimci işçi olay yerinde hastaneye kaldırılmadan öldü. Katliamın baş uygulayıcısı olarak yer alanların 1. Şubeden Niyazi Yılmaz, Ökkeş Bursa, Ahmet Uzunoğlu olduğu bildirilmektedir.

Cenaze töreni yapmak isteyen arkadaşları Vilayete başvurmuşlar, ama tören için izin verilmemiş, Zeynel Abidin Sönmez'in cenazesi memleketi olan Dersim'e, Osman Özülkü'nün de Tufanbeyli'ye gönderilmiştir.

Zeynel A. Sönmez'in cenazesi Hozat'ın Türktaner köyüne işçi arkadaşları tarafından götürülmüştür. Cenaze törenine köyünden ve çevre köylerden emekçi köylüler katılmış, törende ''Faşizme Ölüm Halka Hürriyet'', ''Devrimcilere Uzanan Faşist Elleri Kıracağız'' sloganları haykırılmış, Zeynel'in mücadelesi anlatılmıştır. Kayseri Türkiye Elektrik Kurumu'nda (TEK) çalışan Zeynel, işyerinde faşist sendikacılığın yıkılmasında büyük katkılarda bulunmuştu. İşyeri arkadaşları Zeynel'in ölüm haberini alınca 4 saat süreyle işi durdurmuşlar ve arkadaşlarını anmışlardır. TEK müdürü, direnişin kanunsuz olduğunu, haklarında soruşturma açacağını, polisi çağıracağını söylemesine rağmen işçilerin kararlı birliği karşısında gerilemiştir.

Devrimci Osman Özülkü'nün de cenazesi ailesi ve arkadaşları tarafından köyüne götürülmüş, burada yapılan törenden sonra toprağa verilmiştir.

Turgut Özal 3 milyar dolarlık bir borcu daha ertelemeyi başardı! (BASINDAN)

Maraş cezaevi'nde bir devrimci mahkum faşistler tarafından öldürüldü

10 Temmuz'da Maraş Cezaevinde faşistlerin saldırısı sonucu 3 devrimci mahkum yaralanmış biri de şişlenerek öldürülmüştür.

Bilindiği gibi dört ay önce de benzer bir olay yaşanmış, faşistler iki kişiyi şişlemiş ve bu saldırı sırasında tutuklulardan biri ölmüştü. 1979 Ağustosunda yine üç devrimci faşistler tarafından bıçaklanmışlardı.

Devrimci mahkumlar can güvenliklerinin olmadığını, faşistlerin her an saldırılarının mümkün olduğunu, görüşe çıkamadıklarını, defalarca savcılığa ve cezaevi müdürlüğüne bildirmelerine rağmen, hâlâ hiçbir tedbir alınmadığını, faşist mahkumların içerde öldürücü aletlerle serbestçe dolaştıklarını söylemektedirler.

Öte yandan faşist saldırılara cezaevi gardiyanları yardımcı olmaktadır. Gardiyanlar devrimci mahkumlara saldırmakta, ailelerinin gönderdiği yiyeceğin ancak yarısını vermektedirler.

Hasan Başol:

"15 GÜN AÇ VE UYKUSUZ BIRAKTILAR"

20 Haziran günü Kayseri Yıldırım Beyazıt Mahallesi'nde bir kahvede otururken kahveyi basan 1. Şube polisleri tarafından gözaltına alındım. Hemen 1. Şubeye götürdüler. Başta 1. Şube komiseri ve Necati Budak olmak üzere orada ne kadar polis varsa hepsi tekme ve yumruklarla rastgele her yanıma vurmaya başladılar. Daha sonra gözlerimi bağlayarak başka bir odaya götürdüler. Aynı işkenceler burada da sürdü. Bu arada kafamı sert bir biçimde masanın kenarına vurdular. Alnımda büyük bir yara açıldı. Sonra 1. Şube'de işkencehane olarak kullanılan bodrum katına indirdiler. Burada tek ayak üzerinde bekleterek dövmeye devam ettiler. Sorguyu 1. Şube Komiseri ile Necati Budak adındaki işkenceciler yapıyorlardı. 5 gün süreyle beni aç ve uykusuz bıraktılar ve sürekli olarak işkence yaptılar.

14 Temmuz'da Tunceli'de yasadışı, Çorum halkına saldırıları, işkenceleri ve siyasi cinayetleri protesto mitingi yapılmıştır.

Mamak Cezaevi'nde direniş

Mamak Askeri Cezaevinden tutuklular tahliye bahanesiyle koğuşlardan alınıp işkencehanelere götürülüyor. Eskiden de tutuklular avukata ve doktora çıkarma bahanesi arkasında işkencelere götürülmüş, tutukluların direnişleri sonucu cezaevi yöneticileri bu yolu terk etmek zorunda kalmışlardı. Ancak bu kez "daha ince planlar" tezgahlayan işkenceciler tahliyen geldi diyerek devrimci tutukluları dışarı çıkarmakta ve oradan da işkencehanelere götürmektedirler.

Öğrenildiğine göre son olarak 15 Temmuz günü 20 gün önce işkenceden gelen 3 yurtsever devrimciye "tahliyen geldi, hazırları çıkıyorsun" denilmiştir. Ancak henüz mahkemeye bile çıkmayan 3 devrimcinin tahliye olamayacağını düşünen arkadaşları cezaevi yetkilileri ile görüşmüş, yetkilinin "..lan Ankara il sınırları ..da 3 ay gözetime gön..eğiz" demesi üzerine ..ış arkadaşları 3 devrim.. vermemişlerdir. Bunun ..ine Cezaevi Müdürü Al..bay, B Blok'a gelmiş kendisiyle görüşen koğuş temsilcisine "Sabahtan beri dışarıda ekip bekliyor, bana sen ne biçim cezaevi müdürüsün 3 kişiyi alamıyorsun" diyorlar demesi üzerine koğuş temsilcisinin "tahliyeleri geldiği söylenen 3 yurtsever devrimciyi vermeyeceğiz, çünkü birkaç hafta önce buradan böyle söylenerek işkencehanelere götürülen tutukluların olduğu ve tutukluların avukatları ve aileleri ile görüşüp, savcılıktan işkence yapılmayacağına dair güvence verilmedikçe kimseyi göndermeyeceğiz" dediği öğrenilmiştir. Albayın "ben almasını bilirim" tehdidi "bizi çiğnemeden onları alamazsınız" cevabıyla karşılaşmıştır.

Devrimci, yurtsever tutukluların kararlı tutumu sonucunda akşama Albay tutukluların şartlarını kabul etmiştir.

Ertesi gün tutuklular aileleri ile görüşüp kararın kesinliğini öğrendikten ve savcılıktan işkence yapılmayacağına dair söz alınmasından sonra 3 yurtsever devrimci il dışı cezalarına gönderilmiştir.

Adana'da faşist katliamları ve işkenceleri protesto etmek amacıyla gösteri yapıldı

Adana'da devrimcilerin önderliğinde Adana Cezaevi olaylarını ve Çorum katliamını protesto etmek için 16 Temmuz günü Adana'nın en islek ve merkezi yerlerinden biri olan Pazarlar çevresi Obalar Caddesinde bir gösterinin yapıldığı öğrenilmiştir.

Bildirildiğine göre miting saat 18 civarlarında başlamış, bin kişinin katıldığı mitingte önce yürünmüş, sonra konuşma yapılmış ve dağılınmıştır. Miting yerine gelen devrimciler 7 yerde barikatlar kurarak alana polis ve jandarmanın girmesini önlemiştir.

Yarım saat süren mitingde "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet", "Çorum Katliamının Hesabı Sorulacaktır", "İşkenceler, Katliamlar Halkı Yıldıramaz" sloganlarının sık sık atıldığı duyulmuştur.

Eskişehir'de Çorum katliamı protesto edildi

Eskişehir Yıldıztepe semtinde proleter devrimcilerin önderliğinde 16 Temmuz günü bir gösteri düzenlendiği öğrenilmiştir. Gösteriye 500 kişi katılmış ve yaşlısı, genci, kadını erkeği ile halk katıldıkları mitingde Çorum katliamını protesto etmişlerdir. Gösteri sırasında "Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet", "Yaşasın Çorum Halkının Direnişi", "MHP—ÜYD Kapatılsın, MİT, Kontr-gerilla Dağıtılsın" sloganları haykırılmıştır.

Ankara emekçi halkının mücadelesi faşist saldırılara karşın yükseliyor

Ankara'da emekçi sınıfların oturduğu semtlerde faşistlerin saldırılarına rağmen mücadele yükselmektedir.

18 Temmuz günü faşist saldırganlar Çiftlik ve Çöplük halkına saldırmış bir yurtseverin evini yakmışlardır. 20 Temmuz günü ise MHP ve ÜYD'li caniler gece 22 sıralarında toplu bir şekilde otomatik silahlarla halka saldırıya geçmişler, devrimcilerin önderliğinde halkın faşistlere cevap vermesi üzerine 2 saat süren silahlı çatışmadan sonra faşist saldırganlar püskürtülmüştür. Yediden yetmişe semt halkının karşı koyması faşist saldırganları çılgına çevirmiştir.

11 Temmuz günü Hasköy Görpınar'da jandarmanın 3 devrimciyi gözaltına alması üzerine devrimcilerin önderliğinde toplanan 250 kişilik semt halkı, devrimcileri jandarmanın elinden geri aldı. Görgü tanıklarının anlattığına göre bu sırada bir jandarmanın ateş açması üzerine bu jandarma diğerleri tarafından "sen halk düşmanısın" denerek dövülmüştür. Bu arada toplanan semt halkı "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet", "Polis, Jandarma Mahalleden Defol" sloganları atmıştır.

Keklikpınarı'nda MHP'li faşistlerin yanı sıra polisin de halka baskı yaptığı bildirilmektedir. Gece, semtlerinde nöbet bekleyen halka ve devrimcilere önce MHP'li faşistler ardından da polis ateş açmış, çıkan çatışmada bir devrimci, polis kurşunuyla yaralanmıştır.

İlker Mahallesinde Çorum katliamını protesto etmek için bir gösteri düzenlendiği ve 300 kişinin katıldığı gösteride duvarlara "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet" "Faşist Güçler, Çorum ve Fatsa'dan Elinizi Çekin" pankartlarının asıldığı öğrenilmiştir.

Kırkkonaklar'da başını Muhtar Mehmet Karakuş'un çektiği Şentepe'den gelen faşistler sivil polislerle birlikte halka saldırmış, biraraya gelen halkın gücü karşısında ise faşistler çareyi Şentepe'ye kadar kaçmakta bulmuşlardır. Bu arada çıkan çatışmada bir kişi çeşitli yerlerinden yaralanmıştır.

İlker Mahallesinde gecekondu yıkmaya gelen polis ve jandarmaya karşı semt halkının ve devrimcilerin canlı barikat oluşturmaları üzerine gelenlerin bir şey yapamadan geri döndükleri öğrenilmiştir.

Tepecik'te Çorum katliamının protesto edilmesi ve Erdal Eren'in idamının engellenmesi için bir gösterinin düzenlendiği bildirilmiştir. 11 Temmuz saat 19.30 sularında yollara barikatlar kurularak, ateşler yakılarak düzenlendiği öğrenilen gösteride bir konuşmanın yapıldığı ve gösteriye katılanların "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet, "Çorum'da Direnen Devrimcilerin ve Halkın Yanındayız", "Erdal Eren İdam Edilemez" sloganları haykırılmıştır.

Düzeltme

1— Gazetemizin 7. sayısının 5. sayfasında yer alan "Mecitözü'nde Gösteri: Halk Çorum Direnişçilerini Destekledi" başlıklı yazıda yer alan 7 Temmuz olaylarının devrimciler tarafından planlandığı, ama gerçekleşmediği açıklanmıştır. Yazının bu son paragrafının gazetemize girmesi yanlış bir istihbarata dayanmaktadır.

2— Özgürlük'ün 8. sayısının gene 5. sayfasında yer alan "Çorum'da Şimdi De Köyler Basılıyor, Köylüler Kurşuna Diziliyor" başlıklı yazıda "köylülerin jandarmayı köye sokmak istemedikleri, bunun için köy girişinde tertibat aldıkları öğrenildi" ibaresi ile birlikte bunu izleyen benzer ibareler yer almaktadır. Gazetemize bir açıklama yapan Karakayalı ve Sungurlulu devrimciler, olayın gece yarısı olduğunu, jandarmanın köyü gece yarısı bastığını, birçok evin kapısının kırılarak köylülere saldırıldığını, iki kişinin öldürülmesinin köy girişinde olduğunu belirtmişlerdir.

Yanlış ve eksik istihbarata dayanan her iki haberdeki bu hataları düzeltir, özür dileriz.

ÖZGÜRLÜK

Başyazı

Türkiye'deki son gelişmeler ve ABD emperyalizmi

M. YILDIZ

12 Mart döneminin başbakanlarından Nihat Erim'in 19 Temmuz'da İstanbul'da öldürülmesinden sonra, ABD Dışişleri Bakanlığı bir bildiri yayınladı. Washington'da yayınlanan bakanlık bildirisinde, Nihat Erim'in öldürülmesi "kınandıktan" sonra şöyle denilmektedir: "Türkiye eski bir dostumuz, değerli bir müttefiğimiz ve ortak ideallerin korunmasında bizimle beraber olan bir demokrasi uygulayıcısıdır."

Türkiye'deki "demokrasi"nin nasıl bir "demokrasi" olduğunu ve bunun temellerini ve arkasındaki gücü bir kenara bırakırsak, ABD'nin böyle bir bildiri yayınlaması elbette Nihat Erim'in niteliği ile de yakından ilgili bir olaydır. Çünkü N. Erim, bütün siyasi hayatı boyunca ABD emperyalizminin ve egemen sınıfların çıkarlarının savunucusu olmuş, bunun için her türlü "görevi" üstlenmekten kaçınmamıştır. Yüzlerce devrimci ve demokratın kanına eli bulaşmıştır. Ülkemizi ABD emperyalizminin sömürü ve hegemonyasına daha çok açmıştır. ABD emperyalistlerinin, bu özelliklere sahip bir kişinin ölüsüne sahip çıkmasından daha doğal bir şey olamaz. Bu, aynı zamanda "uşaklarına", "adamlarına" sahip çıkmanın tavrıdır, onlara güvence vermenin, arkasında olmanın tavrıdır.

Ama sorunun esas yanı bu değildir. ABD emperyalistleri, N. Erim'in öldürülmesi üzerine bir bildiri yayınlayarak, esasında, Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin, anti-faşist tepkilerin ezilmesi için elinden geleni yapacağını dolaysız olarak açıklamaktadır. Bunun için her türden "yardıma" hazır olduğunu bildirmektedir. Aslında ABD emperyalizminin tavrının açıkça belirtilmesi, sadece bu olayla da sınırlı değildir. ABD emperyalistleri uzun bir süreden beri Türkiye ile ilgili politikasında, birçok alanda dolaysız yöntemler kullanmakta, bazı işlere doğrudan "bulaşmaktadır". Bunun en açık örneklerinden birinin Fatsa baskınında ortaya çıktığı görüldü. Fatsa "operasyonu" için burjuva basın - yayın organları yoğun bir demagoji yürütürken ve "operasyon"un planlarını açıklarken, Milliyet gazetesi "operasyon" haberinin bir gazeteci tarafından yabancı bir ülkenin elçiliğinden alındığını yazdı.

ABD emperyalistlerinin kolları bu kadar sıvamalarının birinci nedeni, ülkemizde keskinleşen sınıf çelişkileri ve bunun çeşitli tepkilere dönüşmesi ve Türkiye'nin Ortadoğu'nun ABD emperyalistleri için yoğunlaşan önemidir, Ortadoğu'daki son gelişmelerdir.

Türkiye'de yoğunlaşan işçi eylemleri, direnişler, halk muhalefetinin artması ve bu tepkilerin yer yer mevcut siyasal ve ekonomik sisteme doğru yönelir hale gelmesi komprador burjuvazi ve toprak ağalarının olduğu gibi ABD emperyalistlerinin de yeni tedbirler almasına yol açmaktadır. Bugüne kadar yürütülen uygulamalar ve son hazırlıklar (Olağanüstü Hal Yasası, DGM'ler yasası vb.) bu tedbirlerin birer örneğidir. Bunları ekonomik tedbirler tamamlamaktadır. Onlar bir yandan kitlelere yönelik bu tip ekonomik ve siyasi tedbirleri, tepkisiz kabul ettirmeyi planlarken, bir yandan da kitlelerin mevcut sisteme karşı yönelen tepkilerini ezmeyi, mevcut siyasal rejimi güçlendirmeyi amaçlamaktadırlar. Bunun için ABD emperyalistleri birçok alanda ve birçok konuda dolaysız tavır alma yoluna gitmektedirler. NATO Bakanlar Konseyi toplantısının Türkiye'de yapılması bile, Türkiye halkına karşı bir gözdağı özelliği taşımaktadır. ABD emperyalistlerinin buhrana "çözüm" bulmak amacıyla, "yardım"lara eskiye oranla daha çok ağırlık vermesi ve bu konuda diğer "müttefiklerinin" ikna edilmesi yoluna gitmesi, bir yönüyle, gene bu tavrın, ekonomik yapının "güçlendirilmesi" çabasının bir parçasıdır.

Öte yandan Türkiye büyük bir hızla ABD emperyalistlerinin savaş arabasına daha çok bağlanmaktadır. Özellikle İran devriminden sonra ABD emperyalistleri Türkiye'ye daha fazla önem vermeye, buradaki askeri tahkimatlarını güçlendirmeye başlamışlardır. Siyasi İşbirliği Anlaşması, U—2 Uçakları olayının yeniden gündeme gelmesi, batı basınında üslerin kullanıldığına dair haberler bunun ilk elde sayılabilecek göstergeleridir.

Bu politikayı Demirel hükümeti dört başı mamur bir biçimde uygulamaktadır.

Bugün yapılması gereken, bu gerçeği gözardı etmeden demokrasi için anti-faşist tepkileri aynı zamanda anti-emperyalist yana da kanalize etmektir. Amerikan emperyalistlerinin hegemonyasına ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin yayılmacılığına karşı durmaktır.

Faşizmin saldırı ve katliamlarına karşı

1 Milyonu aşkın işçi ve emekçi direnişe geçti

Faşizmin, faşist cinayet çetelerinin saldırı ve katliamlarını protesto etmek amacıyla 1 milyonu aşkın işçi ve emekçi 23 Temmuz günü ülkenin dört bir tarafında direnişe geçti.

DİSK Eski Genel Başkanı ve DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler'in 22 Temmuz günü İstanbul'da öldürülmesi üzerine işçiler başta İstanbul, Ankara, Adana, İzmir olmak üzere birçok il ve ilçede direnişe geçtiler. Grev, direniş, iş bırakma, boykot, forum gibi eylemlere 800 bine yakın işçinin yanı sıra 200 bin civarındaki memurlar ve diğer emekçiler katıldı. Bazı yerlerde iş bırakan işçiler, gösteri yürüyüşü yaptılar. Direnişe Türk-İş'e bağlı çeşitli sendikaların üyesi işçiler de katıldı.

İşçilerin yaygın olarak direnişe geçmesi üzerine sendika ağaları dolaylı ya da dolaysız olarak direnişlere karşı olduklarını açıkladılar. Türk-İş ağaları açık demeçlerle işçi direnişlerine karşı olduklarını açıklarken, Baştürk, "bu, işçi arkadaşlarımızın bir üzüntüsünün ifadesidir... hoş görülmesi gerekir" dedi. Bazı DİSK yöneticileri de "genel grev ve genel yasın yöneticiler tarafından değil, işçiler tarafından gerçekleştirildiğini" açıkladılar. Ancak 1 milyonu aşkın işçi ve emekçinin eylemine açıktan karşı çıkma cesaretini hiç kimse gösteremedi.

Direnişler nedeniyle yüzlerce işçi sıkıyönetim tarafından gözaltına alındı. Ayrıca Ankara ve Adana Sıkıyönetim Komutanlıkları, direnişe geçen işçilere çağrıda bulunarak işbaşı yapmalarını istediler. Bütün bunlara karşın işçilerin direnişlerini sürdürdükleri görüldü.

İSTANBUL

İstanbul'da havagazı ve Taşıtlar Dairesi dışındaki tüm belediye işçileri iş bıraktılar. DİSK üyesi işçiler Prescold, Dökyol, Diksen, Uyar Vida, Ferdöküm, Kırdöküm, Bakır Cevher, Komili, Evyap, Etsan işyerlerinde direnişe geçtiler. Türkay Kibrit Sanayi, Kavel, Termoteknik, Fako, Metal Kapak, Bayrampaşa Beton Fabrikası ve daha birçok fabrika ve işyerinde de iş bırakıldı. Ayrıca Avcılar, Kocasinan, Sefaköy, Alibeyköy ve Halkalı belediyelerindeki işçiler de işi bıraktılar.

ANKARA

Ankara Belediyesinin 12.500 işçisi 23 Temmuz günü direnişe geçti. Direniş sırasında ulaşım bütünüyle durdu. Ayrıca Yapı İşleri Genel Müdürlüğünde Baysen'e üye işçiler iş bıraktılar.

Yapı ve Kredi Bankası, Garanti Bankası, Şekerbank İmar Bankası, Anadolu Bankası, Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası, Eskişehir Bankası ve Ziraat Bankasının bazı şubelerinde de işçi ve memurlar direnişe katıldılar. Ankara, Marmara, Dedeman, Bulvar Palas ve Stad Otelleri ile Maden-İş'in örgütlü olduğu 55 işyerinde, Baysen, Yeni Haber-İş ve Petkim-İş'in yetkili olduğu işyerlerinde ve TEK'e bağlı işyerlerinde iş durduruldu. Hacettepe Hastanesi çalışanları iş bıraktılar. MTA çalışanları yemek boykotu yaptılar.

Ankara'da direniş nedeniyle yüzlerce işçi gözaltına alındı.

ADANA

Adana'da Paktaş, Çukobirlik Merkez Entegre Tesisleri, Marsa, Pilsa, Bossa, Teksa, Mensa, Tekel Sigara, Süt Kurumu, Akdeniz Tekstil, Marteks Fabrikalarında işçiler iş bıraktılar. Belediye işçilerinin direnişe geçmesi üzerine ulaşım aksadı. Sıkıyönetim otobüslere el koyarak çalıştırdı.

İZMİR VE EGE BÖLGESİ

İzmir ve Ege Bölgesinde 600 işyerinde 100 bin işçi direnişe geçti. Direnişe Türk-İş üyesi işçiler de katıldılar.

MARMARA–TRAKYA BÖLGESİ

Bursa'da belediye otobüsleri çalışmadı, fırınlarda ekmek üretimi durdu, bankalarda işlemler yapılamadı, fabrikalarda işçi direnişleri nedeniyle üretim durdu.

Balıkesir'de MTA işçileri, Bigadiç'de Etibank tesislerinde çalışan işçiler, Sakarya'da 1000'in üzerindeki belediye emekçisi iş bıraktılar. Bursa, Bilecik, Çanakkale ve Balıkesir civarında 20 bin işçi direnişe katılmıştır.

İzmit'te Lassa, Goodyear, Pirelli, Marmara Tersanesi, Mahle Piston, Kandıra Gimtaş, Gebze Sarkuysan tesisleri ile Gebze ve Hereke Belediyelerinde direnişler yapıldı.

KARADENİZ BÖLGESİ

Rize ve Samsun başta olmak üzere Karadeniz Bölgesindeki il ve ilçelerin büyük bir bölümünde yaygın direnişler oldu. Bu direniş ve iş bırakmalara 50 bin civarında işçi ve emekçi katıldı.

DOĞU BÖLGESİ

Diyarbakır'da Genel-İş üyesi işçiler, Gaziantep'de belediye işçileri, Tunceli'de YSE ve DSİ'de çalışan işçiler direnişe geçtiler.

"Provokasyon teorileri" faşizme hizmet ediyor

Faşist saldırı, cinayet ve provokasyonlar yoğunlaştıkça bunlar karşısında nasıl tavır alınması gerektiği konusundaki tartışmalar da derinleşiyor.

Bu konudaki en tehlikeli görüş "provokasyona kapılmayalım" perdesi altında halk yığınlarının faşist saldırılar karşısında elini kolunu bağlayıp oturmasını öneren görüştür. Çok çeşitli biçimler altında ileri sürülen bu görüşün özünü faşizme karşı direnmenin onun daha da azgınlaşmasına yol açacağı fikri oluşturmaktadır. Bu görüşü savunanlar, kitlelere şunları söylüyorlar: "Faşistlerin bütün bu eylemleri ve faaliyetlerinin sizi direnmeye kışkırttığı, harekete geçmeye zorladığı çok açık değil mi? Demek ki faşistler sizin direnmenizi istiyorlar. Sizi devletle karşı karşıya getirmek istiyorlar. O zaman onların oyunlarına gelmeyin Bekleyin. Zaten siz karşılık vermezseniz devlet de onların suçlu olduğunu görür cezalarını verir. Tabii devleti bu yönde harekete geçirmek için de seçimde oylarınızı falanca partiye vermelisiniz!". Bu görüşü savunanlar genellikle reformistler ve revizyonistlerdir. Onların etkisindeki bir köşe yazarı bir zamanlar bu teoriyi çok parlak bir şekilde şöyle ifade etmişti: "Bugünkü şartlarda en iyi direnme yöntemi direnmemektir."

Genel olarak faşizmin tüm faaliyetinin halkı direnmeye teşvik ettiği, onu kışkırttığı doğrudur. Çünkü faşizm halka karşı yöneltilen dizginlenmemiş bir saldırıdır. Ama bundan, bu saldırılar karşısında boyun eğmek, devlete ve reformist partilere sığınmak, faşistlerin insafına sığınmak gibi bir sonuç çıkar mı? Hayır.

İlk olarak faşizm ne sivil faşist cinayet çetelerinden ne de onları örgütleyip yöneten MHP vb. partilerden ibarettir. Faşizm, egemen sınıfların bir yönetim biçimidir ve bugün tüm kurumları, yasaları, organlarıyla işbaşında iktidarda bulunmaktadır. Faşist çeteleri besleyen, koruyan ve onlarla birlikte halka saldıran da esas olarak bu sınıflar ve kurumlardan başkası değildir. Reformist ve revizyonistlerin öğütlerini dinleyip de faşist cinayet çetelerinin saldırıları karşısında bu kurumlara sığınmak, yağmurdan kaçarken doluya tutulmaktan beterdir. Ve elbette bu öğütleri veren reformistler ya da revizyonistler bir gün şu ya da bu şekilde işbaşına gelirlerse yapacakları tek şey faşizmin esas kaynağını halk yığınlarının öfkesinden korumak, onun daha da sağlamlaşıp, güçlenmesine hizmet etmek olacaktır. Nitekim geçmişte CHP iktidarı zamanında bunun bir örneğini yaşadık. Ecevit faşizmin sırtını yere getirdim diye bağırıp çağırırken, bir de baktık ki faşizm tepemize daha sağlam olarak yerleşmiş.

Peki o zaman ne yapmalı?

"Çivi çiviyi söker" diye bir söz var. Faşist saldırılar çivisini devrimci, aktif, birleşik, yığınsal direnişler çivisiyle sökmeli. İşçi sınıfı ve emekçi halk yığınları kendilerine susup oturmayı, seçimden seçime oy vererek "faşizme karşı mücadeleyi" ya da "yas tutmayı" önerenlere değil, devrimci mücadelenin ve örgütlenmenin yolunu gösterenlere kulak vermeli, onların gösterdiği yolda, onlarla birlikte mücadeleye atılmalıdır. Bunun sonucunda mutlaka faşizm daha da azgınlaşıp, daha fazla saldıracak, ama ne kadar azgınlaşır, kudurursa sonu da o kadar çabuk gelecektir. Sürekli sömürü işkence, baskı, zulüm altında yaşamaktansa, mücadeleyi göze alıp, faşizmden kesin olarak kurtulmak daha iyi değil midir?

İşte faşist saldırılar karşısında devrimcilerin önerdiği çıkış yolu budur. Ve faşizmi tüm takım taklavatıyla birlikte mezara gömecek olan yol da bundan başkası değildir.

FAŞİST ÇETELERİN YOĞUNLAŞAN CİNAYETLERİ VE GERİCİLİĞİN PLANLARI

Emekçi halka, devrimcilere, demokratlara, yurtseverlere öteden beri saldıran ve bugüne kadar binlerce insanı katletmiş bulunan faşist cinayet çeteleri son zamanlarda saldırılarını daha da yoğunlaştırıyor ve yaygınlaştırıyor. Faşist çetelerin bu arada bağrında geniş bir anti-faşist potansiyel taşıyan parti ve kitle örgütlerinin önde gelen kişileri ve yöneticilerini de kendilerine özellikle hedef seçtikleri gözleniyor. Bu kişiler mevcut düzenin savunucuları olsa da.

CHP'li parlamenter A. Köksaloğlu'ndan hemen sonra Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesi bu durumun açık bir göstergesidir. Köksaloğlu, parlamenter olmaktan öte özellik taşımayan "normal" bir CHP'liydi. Faşist cinayet çetelerinin onu hedef seçmelerinin asıl nedeni CHP'li kitlelere gözdağı vermek ve onları sindirmeye çalışmaktı. Tabii aynı zamanda CHP yönetimini de tamamen teslim almak ve böylece reformizmin iflasını iyice açığa çıkararak faşist partilerin konumunu güçlendirmek de amaçlanıyordu. Reformizmin, halkın sömürü ve baskı düzenine karşı yürüttüğü mücadeleyi bastırmaya elverişli bir araç olmadığı noktasından yola çıkan faşistler CHP'nin reformist yöneticilerinin devrim ile karşı-devrim arasındaki çatışmanın keskinleşmesiyle zaten iyice daralmış olan manevra alanını daha da daraltmak, CHP'nin faaliyetini dümura uğratmak, onu izleyen kitlelerin moralini bozmak, onları pasifize etmek, politika dışına itmek ve giderek reformist demagojinin aldattığı kitleleri faşist demagojinin etki alanına çekerek terör ve aldatma yoluyla bu kitleler üzerinde hegemonya kurmak amacıyla hareket ediyorlar.

K. Türkler'in öldürülmesi aynı yöntemin revizyonizm tarafından etkilenen ve yönetilen sendikalarda örgütlenmiş emekçilere karşı da uygulanmaya yönelindiğini gösteriyor.

K. Türkler, Rus sosyal-emperyalizmi tarafından yönetilen sahte TKP'nin ülkemizde faaliyet gösteren önemli adamlarından biriydi. Onun hayatı boyunca izlediği siyasal - sendikal çizgiye bakıldığında fonksiyonunun her zaman "sosyalizm" ve "sınıf sendikacılığı" yaftası altında işçilerin patrona satılması, onların mücadelesinin düzenin sınırları içinde tutulması ve bilinçlerinin çarpıtılması olduğunu görmek zor değildir. Bundan başka o, işçi sınıfı için en kritik anlarda, her zaman onlara ihanet ederek, sınıf düşmanlarının safına *açık olarak* geçmiş ve bu mücadeleye büyük zararlar vermiştir. 15-16 Haziran olayları, Kıbrıs müdahalesi, DGM direnişi, MESS grevleri sırasındaki tavırları böyledir.

Faşistler buna rağmen K. Türkler'i neden kendilerine hedef olarak seçti?

Değişik emperyalist güçlerin çıkarlarını savunan gerici klikler arasındaki çatışmanın rolü bir kenara atılmaksızın, burada asıl önemli olan K. Türkler'in uzun süre DİSK başkanlığını yapmış olması ve en son Maden-İş Sendikasının başında bulunmasıdır. Yöneticilerinin revizyonist - reformist niteliğinden bağımsız olarak DİSK ve Maden-İş işçi sınıfının en mücadeleci, devrim ve sosyalizmden en çok etkilenmiş kesimlerini bağrında toplayan güçlü sendikal örgütlerdir. Bundan başka son zamanlarda bu sendikalarda sendika ağalarına karşı da yönelen devrimci-demokratik bir muhalefet hızla gelişiyor. Sendika şeflerinin demagojileri ve aldatmacaları işçiler üzerinde gittikçe daha az etki yapıyor.

Bu durumda egemen sınıflar ve faşistler açısından DİSK ve Maden-İş gibi sendikalarda örgütlenmiş büyük bir işçi kitlesinin terörle yıldırılması ve pasifleştirilmesi büyük bir önem kazanıyor. K. Türkler'in bu noktada faşistler açısından taşıdığı önem onun düzeni savunup savunmamasından çok, DİSK ve Maden-İş'in işçiler tarafından en çok tanınan yöneticilerden biri olmasıdır. Amerikancı faşistlerin Kemal Türkler'in çıkarlarını savunduğu emperyalist güce ve düzeni korumak için savunduğu yöntemlere karşı olması dahi bu noktada daha geri plandadır.

Faşistler, Abdi İpekçi gibi düzenin en "akıllı" savunucusu olarak ün yapmış etkili bir gazeteciyi öldürürken nasıl aslında onun kişiliğini değil, ama doğrudan doğruya kendilerine hizmet etmeyen gazetecileri, basını yıldırmayı ve sindirmeyi hedef alıyorlarsa (aynı şeyler katledilen birçok ünlü liberal profesör ve aydın için de değişik alanlarda geçerlidir) Kemal Türkler'i öldürürken de aslında işçi sınıfını ve sendikal hareketi hedef alıyorlar. Bütün bunlar faşistlerin toplumu zor yoluyla yıldırmaya, sindirmeye ve karşılarındaki her türden muhalefeti tasfiye etmeye yönelik planlarının parçalarıdır.

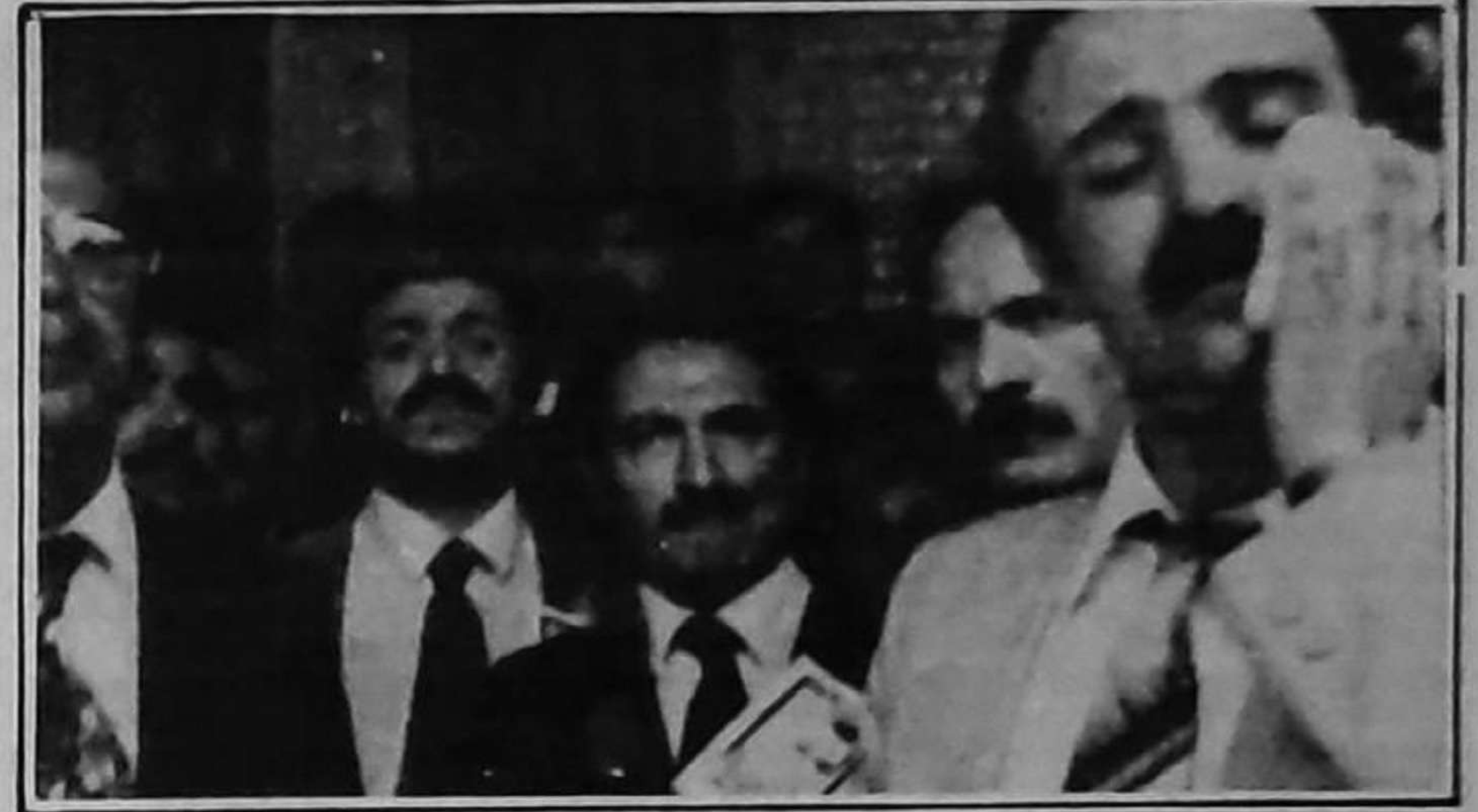
Faşistlerin bu tür cinayetleri gericiliğin ve onun iktidarının en gerici biçimler ve platformlarda birleştirilip, sağlamlaştırılmasına da hizmet ediyor. Bu tür her saldırı ve cinayetten sonra, gericilik bütün kurum ve organlarıyla "teröre karşı birleşelim", "devleti kurtaralım" temalarını işleyerek emekçi halka ve devrimci harekete karşı azgınca saldırıya geçiyor. Durmadan yeni yeni baskı yasaları çıkarılıyor. Reformist, revizyonist muhalefet tamamen sindirilip teslim alınıyor. Örgütsüz, dağınık bırakılan emekçi kitlelere karşı haçlı seferleri düzenleniyor. Böylece devrimci-demokratik hareket emekçi kitlelerden tecrit edilmeye, parçalanmaya, dağıtılmaya çalışılıyor. Faşist cinayet çeteleri ister tek tek ünlü kişileri katletsinler, ister Maraş'ta, Çorum'da olduğu gibi kitlelere yönelik toplu katliamlara girişsinler, sonuç hiç değişmiyor.

Bu plan bozulmalıdır.

Bu planın bozulmasının yolu, devrimci-demokrat hareketin kendi içindeki kısır çatışmalara son vererek ortak bir platformda demokrasi temelinde birleşmesi, faşist terörle yıldırılmaya çalışılan, revizyonist ve reformistlerin ihanetine uğramış kitlelerin başına geçerek onları birleştirmesi, örgütlemesi ve ülke çapında faşizme karşı, diktatörlüğe karşı yığınları aktif, militan bir tarzda seferber etmesinden geçiyor. Öyle zamanlar yaşanıyor ki, bu anda bu görevden yan çizmek, halka ihanet etmekle özdeştir.

Yoğunlaşan faşist terör ve CHP reformistlerinin durumu

Ecevit ve CHP Yönetimi faşist saldırılar sonucu ölen her partilinin arkasından bir - iki süslü sözcük söylemekten ve ölenin "ailesine sabır, merhuma Tanrıdan rahmet" dilemekten başka bir şey yapmıyor. Ama artık CHP yolun sonuna gelmiş bulunuyor. "Umut balonu" beklenildiğinden de çabuk sönmüştür. Ecevit kendi ağzıyla artık parti örgütlerine yönetici bulamamaktan söz etmekte, yerel parti yöneticileri, parti lokallerini bile açmamakta, faşist işgal altındaki birçok ilde parti binaları tahrip edilmiş öylece beklemektedir. CHP yönetiminin ne partisiz kitlelere ne de partililere söyleyecek sözü kalmamıştır. CHP'li emekçiler artık hızla bu partiden uzaklaşmakta ve devrimci güçlere yönelmektedirler.

Son zamanlarda faşist katliam çeteleri, genel olarak işçi ve emekçi kitlelere karşı sürdürdükleri saldırıların çeşitli kademelerde CHP yöneticilerini de kapsayacak biçimde yaygınlaştırdılar. Yalnızca Mayıs ve Haziran ayları içinde 20'nin üzerinde CHP'li katledildi. En son İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, MHP'li faşistler tarafından kurşuna dizildi. Faşist çetelerin öldürdüğü 20'yi aşkın CHP'li arasında Kayseri, Adana, Nevşehir ve Uşak il başkanları, İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı, Siverek ve İçeri Çumra Belediye Başkanları ile çeşitli yerlerde il yönetim kurullarındaki kişiler ve sıradan CHP'liler bulunmaktadır.

Faşistlerin azgın bir demagojik propaganda eşliğinde CHP'lilere karşı sürdürdükleri katliamlar karşısında CHP yönetimi tam bir suskunluk içinde bulunmaktadır. Başta Ecevit olmak üzere CHP yöneticilerinin yaptığı tek şey, faşistlerin akıttığı kana ve sıkılan kurşunlara karşı emekçileri teslim olmaya çağırmaktır. Ecevit artık MHP'li faşistlere karşı sahte showlar düzenlemekten vazgeçmiştir. Değil faşist saldırganlığa karşı çıkmak, binlerce emekçi ve devrimciyi, bu arada onlarca CHP yöneticisi ve üyesini katleden MHP'li katillerin adını bile ağzına almamaktadır. Reformist elebaşıların "hangi partiye mensup olursa olsun" herkese yaptığı "birlik" çağrılarının muhatapları arasında MHP'li faşistler de bulunuyor. Ecevit her fırsatta Türkeş'e (bazen açıktan, bazen üstü kapalı bir biçimde) "diyalog" ve "birlik" çağrılarını yinelemektedir. Meclis Başkanının seçiminde reformist ve faşist elebaşıların birlikte parmak kaldırdıklarını herkes hatırlayacaktır.

CHP Yöneticileri, en başta da reformist şef Ecevit, geçmişte halk kitlelerini aldatmak amacıyla da olsa, demagojik bir biçimde faşist saldırılara karşı çıkar ve birtakım "süslü" laflar ederdi. "Faşizmin üzerine yürümekten", "Kontr-gerillanın üzerine yürümekten" söz ederdi. Halk kitlelerinin karşısına çıktığında miting meydanlarında "faşistlerden hesap soracaklarını" vaaz ederdi. Elbette bütün bunlar, Ecevit'in ve CHP reformizminin "anti-faşist"liğinden kaynaklanmıyordu. Reformizm hiçbir dönem faşizmin alternatifi olmamıştı ve olamazdı da. Ama Ecevit kitlelerin faşist saldırganlığa duyduğu tepkiyi biliyordu ve bundan yararlanmak istiyordu. Nitekim 1973'lerde ve sonrasında bundan yararlandı da. CHP reformizmi kitlelerin faşizme karşı tepkisini daha sonra da sömürmeye devam etti. Emekçi kitleleri aldatmak ve hakları için mücadeleden alıkoymak için sürdürdüğü demagojik propagandanın aksine Ecevit iktidara geldiğinde emekçilere karşı saldırılarını sürdürdü ve faşist saldırganları ve işkencecileri mükafatlandırdı. Egemen sınıfların çıkarları için işçi sınıfından ve emekçi kitlelerden "fedakarlık" istedi. Öte yandan MHP'li faşist çeteler saldırılarını sürdürdüler. Malatya, Sivas, Elazığ, Erzincan ve Maraş'ı kana buladılar. Ecevit ve CHP reformizmi "faşistlerden hesap" sormadı. Tam tersine, "sağa da sola da karşıyız" yaygaraları ardında bütün hızıyla "sol" dediği emekçi ve devrimcilere saldırılarını sürdürdü. Artık emekçi halk kitleleri, CHP'ye oy veren kitleler de CHP yöneticilerinin faşizme karşı, faşist saldırganlığa karşı olmadığını görüyorlardı. Nitekim CHP'den uzaklaşma, reformizmin uyuşturucu zehirinin etkisinden çıkma doğrultusunda gelişmeleri reformist şefler de kabullenmek zorunda kalıyorlardı.

Sınıf mücadelesinin keskinleşmesine paralel olarak reformizmin karşı-devrimci yüzü de daha fazla ortaya çıkıyordu. CHP yöneticilerinin faşizme teslimiyet çizgileri daha da belirginleşti. Ecevit başta olmak üzere CHP yöneticileri faşist katillere ellerini uzatmaktan, onlara "birlik" çağrıları sunmaktan bir an bile geri durmadılar. Artık her faşist katliamdan sonra Ecevit'in faşistlere "diyalog" çağrılarını dinlemek emekçiler için günlük bir şey haline gelmiştir. Ecevit "hangi partiden olursa olsun" herkese "birlik" çağrıları yapıyor ve "biz hazırız" diyor. Reformizm, faşizme güç katma, faşizmi güçlendirme tarihi işlevini sürdürüyor.

Ecevit'in faşist saldırganlık karşısında sürdürdüğü "birlik", "onarım hükümeti" çağrıları, taşist saldırganlığın Çorum katliamı sonrasında ve Köksaloğlu'nun öldürülmesinden sonra da yinelendi. CHP yönetimi, tabanına ve çeşitli kademelerde görev yapan yöneticilerine yönelen faşist saldırılar karşısında titrek bir sesle "aman yapmayın" demektedir. Ama faşistler "aman dileyenlere" karşı "merhamete" gelmemektedir. Çünkü faşist saldırganlık ancak ona karşı direnildiği zaman önlenebilir. CHP yönetiminin teslimiyet çağrıları ise, faşistlerin yıldırma taktikleri karşısında CHP tabanında yılgınlığı geliştirmekten öteye bir şeye yaramamaktadır. Ve zaten Türkeşlerin, Demirellerin istediği de budur.

CHP yönetimi, Genel Başkanı Ecevit, binlerce emekçinin kanına girenlerin, Çorum'da 50'ye yakın devrimci ve emekçiyi katledenlerin, Köksaloğlu ve diğer CHP yöneticilerini öldürenlerin, sivil faşist cinayet mangalarının isimlerini ağzına almaktan bile kaçmaktadırlar. Binlerce emekçinin katledilmesinin ardında bulunan MHP'ye ve onun azılı halk düşmanı Başbuğuna birlik çağrıları yapmaktadırlar. CHP yönetimi, tabanına sahip çıkmamaktadır. CHP yönetiminin kendisine oy verenleri faşizmin saldırılarına karşı korumaları ve CHP tabanına "güven vermeleri" bir yana, onlar artık yöneticilerine ve milletvekillerine bile sahip çıkmamaktadırlar. CHP yöneticileri Yozgat İl Merkezinin kapısını açamamaktadırlar. MHP'li faşistler tarafından darmadağın edilmiş il başkanlığı binasının içindeki Ecevit resimleri parçalanmış olarak beklemektedir. CHP birçok yerde artık yönetici yapacak kişileri bulamaz hale gelmiştir. CHP'ye daha önceleri oy verip, Ecevit'i "umut" bilenlerin sayısı artık eskisi gibi değildir. Emekçi kitleler, faşizme teslimiyet önerenleri her gün giderek artan oranda yalnız bırakmaktadır. Reformizmin batağında boğulmak istemeyen ve faşizmin kanlı saldırıları karşısında "tek başına yaşamanın" mümkün olmadığını gören emekçiler kendi aralarında birleşmekte, reformistleri terk etmekte ve faşist saldırganlık karşısında direnmektedirler. CHP'nin reformist elebaşıları bu gelişmeyi gördükçe daha da gericileşmektedirler.

İşte CHP reformistlerinin bugün içinde bulundukları durum budur.

FAŞİSTLERİN CHP'Yİ TESLİM ALMA TAKTİĞİ

Anti-faşist kitle mücadelesini engellemek ve emekçi kitleleri yıldırmak amacıyla yoğunlaştırılan faşist saldırıların CHP'lileri giderek daha yaygın olarak hedeflemesi egemen sınıfların ve onların diktatörlüğünün bir taktiğidir.

Faşistler bir yandan CHP lilere, CHP yöneticilerine karşı kanlı saldırılarda bulunurken öte yandan CHP tabanına "seslenme" noktasında faşist propaganda yoğunlaştırılıyor. Türkeş, sürekli olarak Ecevit'i ve CHP'nin deşifre olmuş yöneticilerini saldırı hedefi seçerek, CHP tabanına "bunları başınızdan atın", "milli çıkarlarımız için gelin, bizimle birlik olun" çağrıları yapıyor. Egemen sınıflara "büyük" gazetelerin köşelerinde hizmet sunan Rauf Tamer türünden köşe yazarları Türkeş'in CHP tabanına "seslenme" taktiğinin propagandasını yapıyor. Türkeş'in izlediğinden farklı bir taktikle bütün CHP'yi hedef alan Demirel'i "acemilik yaptığı" için eleştiriyor. MHP sözcüleri sürekli olarak TV ekranlarından ve radyo mikrofonlarından CHP tabanının ve CHP'ye oy verenlerin faşizme "kazanılmasının" ne denli önemli olduğunu propaganda ediyorlar. Anti-faşist bir potansiyele sahip olan ve CHP'nin sahte demokrasici propagandasına aldanarak CHP'ye oy veren emekçileri faşizmin saldırgan örgütlerin den biri olan kendi partilerinde birleşmeye çağırıyorlar.

CHP yöneticilerinin faşizmin saldırıları karşısındaki teslimiyetçiliği ve sürekli olarak halk düşmanlarına "demokrasiyi kurtarmak" için yaptığı birlik çağrıları Türkeş ve diğer faşist elebaşılara CHP tabanına "seslenme" konusunda yardımcı oluyor. Faşistler görüyorlar ki, kendileri saldırdıkça, Ecevit'in teslimiyet çağrıları, "birlik" çağrıları daha da artıyor. CHP'nin reformist şefleri bir köşeye sıkıştıkça sıkışıyor ve eli ayağı tutmaz hale geliyor. Faşist çeteler CHP'lileri öldürüyor, CHP yöneticilerini, milletvekillerini katlediyor. Ardından CHP ve MHP yöneticileri "cenaze törenlerinde" biraraya geliyor. Katillerin suratlarında MHP'li, ÜYD'li yazdığı halde Ecevit bu yazıyı etraftan duyulacak bir biçimde yüksek sesle okumaktan kaçınıyor. MHP'li faşistler Çorum'u kana bulayarak evleri yakıp yıkıyor, anti-faşist emekçilerin oturduğu mahalleleri basıyor, emekçileri kurşuna diziyor, diri diri derisini yüzerek yakıyor. CHP'lileri özel olarak hedef seçiyorlar. Ecevit bu gerçeği söylemekten bile kaçınıyor ve faşist propagandanın "bol kepçeden" malzeme edindiği "terörizm" sözünü diline doluyor. Ama her nedense "terörizmin" nereden ve kimden kaynaklandığının adını koymaktan kaçıyor. MHP'liler Köksaloğlu'nu katlediyor. Ecevit "kederli ailesine sabır, merhuma Tanrıdan rahmet" diliyor

İşte faşistlere, CHP tabanına "çağrı" yapma cesaretini veren bütün bunlardır. CHP yöneticilerinin kitlelere yaptığı "aman faşizm karşısında mücadele etmeyin, faşizmin saldırılarına boyun eğin. Biz adalete güveniyoruz. Adalet bizim hakkımızı savunur" çağrıları faşist saldırganları daha fazla kan dökme noktasında iştahlandırıyor. Faşist katiller sürüsü "normal olmayan CHP'lileri" öldürmekle yetinmiyor ve Köksaloğlu gibi "normal" CHP'lileri de öldürüyor.

Bütün bunları CHP'ye oy veren yüzbinlerce emekçi de görüyor ve giderek daha iyi kavrıyor. CHP tabanı, reformist şeflerin, Ecevit ve Üstündağ'ların teslimiyet çağrılarının faşistleri nasıl güçlendirdiğini görüyor. Faşist saldırıların boyun eğilerek yok edilemeyeceğini kavrıyor. CHP'ye oy veren emekçiler, faşist saldırganlığın ancak emekçilerin birleşik direnişiyle durdurulabileceğini kavradıkça da faşizme karşı direnen devrimcilerle daha yakın bağlar kuruyor ve birçok örnekte de görüldüğü gibi devrimcilerle birlikte faşist saldırganlara direniyorlar. Giderek daha fazla reformizmin saflarını terk ediyorlar. Bu olumlu gelişmenin devam ettirilmesi ve daha da geliştirilmesi görevi devrimcilerin omuzlarında bulunmaktadır ve bu görevin küçümsenmesi, faşizmin yıldırmak istediği kitleleri faşistlere terk etme anlamına gelir. Emekçilerin ve CHP tabanının faşist saldırganlık karşısındaki birleşik mücadelesinin faşizmi ininde boğacak tek güç olduğu da bilinmektedir. Yapılması gereken de budur.

İşte son iki ay içinde faşistler tarafından öldürülen CHP'liler

Abdurrahman Köksaloğlu	İstanbul Milletvekili
Ahmet Albay	Adana İl Başkanı
Zeki Tekiner	Nevşehir İl Başkanı
Ethem Kaya	Uşak İl Başkanı
Yusuf Bakır	Tokat İl Yönetim Kurulu Üyesi
Mustafa Kulkuloğlu	Kayseri İl Başkanı
Temel Aydınoğlu	Trabzon Barosu Sekreteri
Bülent Demir	İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı
Suat Karataşlı	Siverek Belediye Başkanı
Yüksel Baba	Nevşehir İl Yönetim Kurulu üyesi
Battal Pekiş	İçeri Çumra Belediye Başkanı
Özcan Babi	Biga Gençlik Kolu Eski Başkanı
Abdullah Sayar	Muhtar adayı
Burhanettin Cihan	Avukat
Yaşar Baki Duru	Muhtar

Ve onlarca parti üyesi, yüzlerce CHP seçmeni...

TOPLUSÖZLEŞMELERDEN HER İŞÇİ YARARLANMALIDIR

Yeni toplusözleşme dönemi ile birlikte, toplusözleşmeden kimlerin yararlanacağı sorunu yeniden gündeme geldi. İktidarın ve patronların işçi sınıfına düşmanlıkta daha sert bir politika izlemeye başlamaları, terör, baskı ve sömürünün yoğunlaştırılması, sendika ağalarını da cesaretlendirmiş olmalı ki, onlar da kendi açılarından işçilerin kazandıkları bazı hakları geri almaya giriştiler. Bunların başında da toplusözleşmeden yararlanma konusu gelmektedir. Geçmişte dayanışma aidatı ödeyerek, toplusözleşmeden yararlanan ve o işyerinde yetkili sendikanın üyesi olmayan işçiler, bugün çeşitli işkollarında faaliyet gösteren sendikalarca, toplusözleşmelerden yararlandırılmamaktadırlar. Bu haksız uygulama gün geçtikçe yaygınlaşmakta, yeni toplusözleşmelerle birlikte daha da yaygınlaşacağa benzemektedir.

Bugün ülkemizde 34 işkolunda bini aşkın sendika faaliyet göstermektedir. Özellikle işçilerin yoğun olduğu metal, tekstil, gıda gibi işkollarında, 50-60 sendika bulunmaktadır. Bu durumun kaçınılmaz sonucu olarak her işyerinde işçiler şu veya bu oranda o işyerinde faaliyet gösteren en az üç-dört sendikaya üye olmakta, üye oldukları sendikaların işyerinde yetki almasını istemektedirler. Çoğu zaman da, Bölge Çalışma Müdürlüğü ile arayı bulan, patron ve hükümetle iyi geçinen sendika, işyerinde yetkili sendika ilan edilerek, toplusözleşme yetkisi o sendikaya verilmektedir. Ve bu tarihten itibaren sendika işyerinde terör estirmeye, işçileri üye yapmak için işten atmakla tehdit etmeye, daha da olmazsa, üye olmayan işçileri toplusözleşmeden yararlandırmamakla tehdit etmektedir.

Gerçekten de bugün birçok sendika, işyerlerinde yaptıkları toplusözleşme maddelerine işçilerin bu toplusözleşmeden yararlanabilmesi için kendisine üye olma koşulunu getirmektedir. En devrimci geçinenler de dahil hemen her sendika böyle bir maddeyi toplusözleşmesine koymaktadır.

Konuya iş yasası açısından bakıldığında, iş yasası "bir işçinin birkaç sendikaya birden üye olabileceğini" söylemekte, ama öte yandan da toplusözleşmeden sendikaya üye olma koşuluyla yararlanabileceğini belirtmektedir. Nitekim bu konuda çıkan uyuşmazlıklarda, işçilerin sert tepkileri karşısında yargıtay, toplusözleşmeden yararlanmayı sendika üyeliğine değil, "dayanışma aidatına" bağlamıştır. Yani bir başka sendikanın üyesi olsa da, ya da hiçbir sendikaya üye olmasa da bir işçi yetkili sendikaya dayanışma aidatı ödeyerek toplusözleşmeden bütünüyle yararlanabilir.

Ama bugün birçok sendika Yargıtayın bu kararını bile görmezden gelerek işçileri sendikaya üye olmaya zorlamaktadırlar. Tekel işyerlerinde Tek Gıda-İş, Enerji işyerlerinde Tes-İş, Kırıkkale'de Türk Metal Sendikası bu davranışın son örneklerini vermişlerdir ve bugün bu işyerlerinde yüzlerce işçi toplusözleşmeden yararlanmadan çalışmaktadır. Üstelik Tes-İş daha da ileri giderek, işçilerden iyice kopmanın verdiği telaşla tüzüğüne, dayanışma aidatı ödeyerek toplusözleşmeden yararlanmayı önlemek için "Tes-İş'in izniyle" dayanışma aidatı ile toplusözleşmeden yararlanabilir diye bir hüküm koymuştur.

Bir işyerinde birden fazla sendikanın yetki alması ve toplusözleşme yapması mümkün olmadığına göre, ortaya aynı işyerinde çalışan aynı işi yapan ama birbirinden çok farklı ücret alan işçiler grubu ortaya çıkmaktadır. Bu son derece açık bir haksızlıktır.

Kuşkusuz faşist, revizyonist, reformcu, korsan vb. sendikaların başında bulunan sendika ağalarından bu haksızlığı gidermeleri beklenemez. Onların varlık nedeni zaten, işçilerin bölünmüş parçalanmış olmasında yatmaktadır ve onlar çoğu zaman yetkiyi hile ve entrikalarla aldıkları için işçileri zorla kendi sendikalarına üyi yapmakta kötü bir yan görmezler. Tersine onlar bu bölünmüşlüğü ve zorla bir arada tutmayı kendi çıkarları için uygun bulurlar. Ama işçiler sendika ağalarının bu oyununa gelmemeli, sendikal birliğin gönüllü birlik, sınıf taleplerinin savunulması temelinde bir birlik olduğunu görmek zorundadırlar. Bunun için de, toplusözleşme taslaklarından "bu sözleşmeden sadece sendikanın üyesi olan işçiler yararlanır" maddesini çıkartmalıdırlar. Aksi takdirde sendika ağalarının işçileri bölmesi, işçiler arasında sahte bölünmeler körüklemesi kolaylaşacaktır. Bu olanak patronların ve sendika ağalarının elinden alınmalıdır. Bu konuda bütün işçilerin çıkarı (bugünkü koşullarda) toplusözleşmeyi kim, hangi sendika yaparsa yapsın, "o işyerinde çalışan bütün işçiler (başka sendikalara üye olsa ya da herhangi bir sendikaya üye olmayan işçiler de dahil), hiçbir koşul ileri sürülmeksizin toplusözleşmeden yararlanır", ilkesini tavizsiz bir biçimde savunmaktan geçmektedir.

Hükümet ek protokolü de yasakladı

Yaşanılan böylesine bir ekonomik bunalım içinde ek protokol bir zorunluluktur. Hükümetlerin genelgeleri, kararnameleri bu nedenle kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur.

İŞÇİ HAKLARINDAN GERİYE NE KALDI?

Hükümet ek protokolle ilgili yeni bir genelge yayınladı. KİT'lere gönderilen genelgede ek protokoller imzalanarak, sözleşmeler üstünde yeni ekonomik haklar verilmeyeceği bildirildi. Hükümetin bu son kararı ile yasalar bir kere daha açıkça çiğnendiği gibi işçi sınıfının sahip olduğu haklardan da geriye bir şey kalmadı.

Ülkemizde de egemen sınıflar "ekonomik dar boğazdan kurtulma" maskesi altında önce işçi sınıfına saldırıya geçti. Sendikaları dernekler düzeyine indiren anlaşmalar imzalandı. İşçi ücretleri dondurulmaya çalışıldı, grevler ertelendi. Tek işkolunda tek sendika yasallaştırılmaya çalışılarak işçilerin sendika seçme hakkının önüne geçilmeye çalışılıyor. Ve nihayet bu saldırılar zincirine ek protokollerin imzalanmasının önüne geçilerek bir yenisi daha ekleniyor.

Hükümet daha önce yayınladığı bir genelge ile KİT'lerde toplusözleşmelerin hükümetin de içinde yer aldığı "koordinasyon kurulu"nda bağlanmasını istemişti. Şimdi de ek prokollerin yapılmamasını istiyor. Hükümetin toplusözleşmelere müdahalesi KİT'lerle de bitmiyor. Hükümetin özel sektöre gönderdiği mektupta aşırı (!) işçi istemlerine karşı çıkılmasını istiyor.

Diğer yandan ise toplusözleşmeler "bunalımdan kurtulmak için gerekli olan iş barışı" perdesi arkasına saklandırak en az iki yıllık hatta bazen üç yıllık süreler için imzalanıyor. Ve toplusözleşmelerde işçilere verilen ücret artışları ise artan hayat pahalılığının çok altında. Örneğin 1978'de yapılan MESS sözleşmesi sözde o günün koşullarına göre iyi sözleşme idi. Ama bugün o zaman için iyi denilebilecek ayda 4500 TL ücret komik bir rakam olarak kalıyor. Bu yıl imz[illegible] lusözleşmelerde en [illegible] artışı 50 lirayı [illegible]

Oysa sadece bu yılın ilk dört ayının enflasyon oranı % 50, yani hayat pahalılığı iki kat artmış durumda. Yıl sonuna kadar bu oranın iki misline çıkacağını burjuva iktisatçıları bile kabul ediyor. Üstelik bir de gelecek yılı hesap ettiğimizde hayat pahalılığının bugünküne göre katlarca artacağını söylemek falcılık olmaz. Bu durumda ek protokol imzalayarak yeni ücret artışları almaları işçilerin hayatlarını sürdürmesi için zorunlu.

Zaten ek protokolün hükümet eliyle yasaklanma çabalarının hayata geçip geçmemesi işçi sınıfının mücadelesine bağlıdır. İşçi sınıfımız şimdiye kadar mücadelelerinin ürünü olarak ek protokol imzalamıştır. Bu ne hükümetin ne de işverenin iyi niyetinin sonucu olmamıştır. İşçi sınıfı nasılki bu hakkını fiilen hayata geçirmişse bu[illegible]un ortadan kal[illegible]a da sessiz kalma[illegible]ktır.

İşçi sınıfının kazanılmış haklarına saldırılar devam ediyor

Yeni bir yasayla "tek sendika ilkesi" getiriliyor

Egemen sınıflar işçi sınıfına saldırılarını yoğunlaştırdı. İşçi sınıfının uzun mücadelelerden sonra kazandığı haklara tek tek saldırılar, son yılların hükümetlerinin başlıca gündem maddeleri. İşte CHP reformistleriyle Türk-İş ağaları arasında imzalanan ve sendikaları dernekler düzeyine indirmeyi amaçlayan Toplumsal Anlaşma. İşte AP hükümetinin, kıdem tazminatlarını vergilendirmesi, asgari ücreti vergi dışı tutmama konusunda karar alması, eşel mobil yasa tasarısı...

Egemen sınıflar içine yuvarlandıkları ekonomik ve siyasi bunalımdan kurtulma çabaları içinde. Bunun için işçi sınıfına saldırıyor. Bunun için grevleri erteliyor, sendikal haklara, işçi sınıfının kazandığı haklara tahammül edemiyor.

Şimdi de yeni bir saldırı gündemde. "Sendika ve toplusözleşme yasalarında değişiklik" yapılıyor. Tasarı işkolu ve işyeri düzeyinde "tek sendika" ilkesini getiriyor. Çalışma Bakanı, yasanın hazırlandığını söyledi. Yasa tasarısı işçilerin toplu pazarlık gücünü ortadan kaldırdığı ve hükümet temsilcileri ile sendika ağalarının kararlarını mutlaklaştırdığı gibi işçilerin işkolu ve işyeri düzeyinde olmak üzere iki alanda sahip olduğu toplusözleşme yapma hakkını fiilen bire indirmiş oluyor. Ayrıca yasa tasarısı, sendikalardaki tüm organların, doğrudan hükümetin denetimine tabi kılınmasını öngörüyor.

Hükümetin işçi sınıfına yönelik son saldırısı, gericilerce sevinç çığlıkları ile karşılandı. Zaten onlar bunun propagandasını yıllardır yapıyorlardı. MHP ve onun başı Türkeş, "her işkolunda tek ve zorunlu sendikacılık" sloganını aylardır işliyordu. Hatta MHP'li sendika ağası Avni Çarsancak bugünkü bunalımın nedenini ülkede tek sendikacılığın olmadığına bağladığını ta 1979 sonunda söylemişti.

Özellikle revizyonist ve reformcuların işçi sınıfının birliği konusunda yaydıkları yanlış görüşler, egemen sınıfların yeni saldırılarına yardımcı oldu. Onlara göre "tek sendika işçi sınıfının birliğini sağlayacak"mış.

Bugün herkes bilmektedir ki, her işkolunda onlarca sendika olması işçi sınıfının bu alanda bölünmesi demektir ve bu durum patronların işine gelir. Çünkü işçiler ne kadar büyük kitleler halinde birleşmişlerse o kadar güçlü olacaktır. Bu söylenenler gerçektir. Ancak bu meselede önemli olan işçilerin bir sendika çatısı altında hangi siyasi ideolojik temelde birleştiğidir.

Bugün işçiler yasa zoruyla Türk-İş, DİSK ya da MİSK çatısı altında toplanmış olsalar işçi sınıfının birliğinden söz edilebilir mi? Yıllardır işçi sınıfının mücadelesini bölmek, parçalamak, düzenin sınırları içine hapsetmek için ellerinden geleni esirgemeyenler mi işçi sınıfını birleştirecek? Ya da bunalımı önlemek için açtıkları her "tedbirler paketi"nde ilk önce işçi sınıfına saldıran hükümet eliyle mi işçilerin birliği gerçekleştirilecek? Açıktır ki bu soruların hiçbirine evet cevabı verilemez. İşçi sınıfının birliği ne hükümetin çıkaracağı yasalar zoruyla, ne de sendika ağalarının eliyle olur. Örneğin bugün Almanya'da sendikalı işçilerin % 95'i DGB'nin çatısı altında birleşmiştir. Ama yine de Almanya'da işçi sınıfının birliğinden söz edilemez. Tersine işçi hareketi DGB içinde tam bir bölünmeye uğramıştır.

Öte yandan hazırlanan yasa tasarısı ile, işçilerin sendika seçme hak ve özgürlüğü kısıtlanacaktır. Bu da işçi sınıfının kazanılmış haklarına saldırıdan başka bir şey değildir. Ancak işçi sınıfı bu saldırıya sessiz kalmayacaktır. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 274-275 sayılı yasalarda böyle bir değişiklik tasarlaması üzerine patladığı unutulmamalıdır.

Yüzbinlerce köylü ailesinin geçim kaynağı: FINDIK

Yüzbinlerce fındık üreticisi aile, yine emeğinin karşılığını alamayacak

Ülkemizde fındık üretimi tarımda önemli bir yer tutar. Doğu Karadeniz bölgesi ağırlıkta olmak üzere 500 bin aile, yani yaklaşık 4 milyon kişi fındık üretimi ile geçimini sağlar. Bu sayının büyük çoğunluğu küçük üreticidir. Fındık üreticilerinin % 90'ı 30 dönümden daha az araziye sahiptir.

Resmi kaynaklar, Türkiye'nin fındık üretiminde dünyada birinci olduğunu ve dünya fındık üretiminin yaklaşık % 75'ini, dikim alanlarının %85'ini teşkil ettiğini yazmaktadır. Bu haliyle ülkemiz dünyanın en büyük fındık üreticisi ve ihracatçısıdır. Üretilen fındığın % 70'i ihraç edilir.

Fındığı yetiştirmek sanıldığı kadar kolay değildir. Fındık kökleri,hazırlanan ocakları tek tek dikildikten 4-5 sene sonra ürün vermeye başlar.

Fındık toplama günlerinde üreticiler sabah karanlığından, akşama kadar tarlada çalışır. Bu, günde on ile onbeş saat arasında değişir. Toplanması, harman yerine taşınması zahmetli iştir. Fındıklar 75 kiloluk sepetlerle dağlıklardan harman yerine taşınır. Harman yerinde tek tek elden geçirilerek ayıklanır.

Fındık taban fiyatı 110 TL. olarak belirlendi

Bu yıl hükümet fındık taban fiyatını 110 lira olarak belirledi. Fındık üreticisinin her yıl yaşadığı açlığa ve yoksulluğa mahkumiyet bu yıl yeniden tekrarlandı. Fındık üreticileri yıkımla yüz yüze bırakıldı.

Egemen sınıflar, taban fiyatlarının ''yüksek'' tutulduğu yolunda demagoji yapıyorlar. Fındıkta taban fiyatı bir yılda 50 liradan 110 liraya çıkarıldı diyorlar. Yüzde yüzün üzerinde artış olduğunun propagandasını yapıyorlar. Oysa bir yıl içinde kimi tüketim maddelerine % 900'e varan zamlar yapıldı. Resmi istatistikler hayat pahalılığının bir yıl içinde % 133 arttığını söylüyor. Fındığa verilen gübrenin bir kilosu 150 kuruştan 9 liraya çıktı. Fındığa mutlaka verilmesi gereken gübre bile tek başına % 600 zam görürken, taban fiyatının ''yüksek'' tutulduğunu söylemek iğrenç bir demagojidir. Fındık üreticileri bir kilo fındığın maliyetinin 100 liranın üzerinde olduğunu söylerken, maliyetin altında taban fiyatı tespit etmek doğrudan doğruya üreticiyi açlığa mahkum etmektir. Yüzbinlerce fındık üreticisi taban fiyatı en az 160 lira olmalıdır derken, 110 liralık taban fiyatı üreticilerin isteklerinin çok altındadır.

Öte yandan üreticinin elinden yok pahasına ve maliyetinin altında alınan fındık iç piyasada oldukça yüksek fiyatlarla satışa çıkarıldığı gibi yine yüksek fiyatlarla ihraç edilmektedir.

Fiskobirlik ve tüccar 1978'de 22 liradan aldıkları fındığı ortalama 103 liradan, 1979'da 40-50 liradan aldıkları fındığı ortalama 270-280 liradan ihraç ederlerken, üreticinin sırtından milyarlarca lira kâr elde ediyorlardı. Fındık üreticisinin bu yılki kaderi de geçen yıllardakinden farklı olmayacak.

Fiskobirlik: Fındık üreticilerini sömürmenin aracı

Fiskobirlik, fındık üreticilerinin fındık satış ve kredi kooperatifi olarak tanımlanmaktadır. Gerçekten de bu kooperatifin üyelerinin % 90 ını fındık yetiştiricisi küçük köylüler oluşturmaktadır ve onların ödenti ve verdikleri paralarla sermaye birikimini sağlamıştır.

Birliğin üyelerinin % 90'ını küçük üreticiler oluşturmasına karşın, birliğin yönetimi tefeci tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin elindedir. Birlik kurulduğu 1938 yılından beri egemen sınıfların küçük üretici üzerindeki baskının ve sömürünün aracı olarak kullanılmıştır. Birlik, küçük fındık üreticilerine % 40'a kadar varan faizlerle üstelik kısa süreler için kredi verirken, tüccar ve zengin köylülere düşük faizli ve ödenmesi uzun süreli krediler vermektedir. Üstelik bunlara verdikleri kredi miktarı, fındık üreticilerinin % 90'ını oluşturan küçük üreticilere verdiği kredi miktarının kat kat fazlasını oluşturur. Bu örnek bile Birliğin kim için çalıştığını göstermeye yeter. Birliğin yönetiminde tüccar ve zengin köylü oldukça, başka türlü olması zaten beklenemez.

Küçük üretici, Birlikten kredi alamadıkça tefeci-tüccarlara yönelir. Üstelik küçük üreticilerin tefecilerden yüksek faizle aldığı parayı, tefeci, Fiskobirlik'ten düşük faizlerle aldığı kredilerden dağıtır. Küçük üreticilerin yüksek faizlerle aldığı parayı ödeyebilmesi çoğunlukla mümkün olmaz, zaten ipotekli olan tarlası elinden çıkar ve yokluğun yoksulluğun kucağına yuvarlanır.

Öte yandan Fiskobirlik, egemen sınıflara siyasi yönden de yardımcı olur. Örneğin 1978'de birlik,taban fiyatının egemen sınıfların isteklerinin lehine olarak 28 lirada dondurulmasını istemiştir.

Fındık üreticileri sömürü ve soyguna hiç bir zaman boyun eğmedi

Fındık üreticileri sömürü ve soyguna karşı, biraraya gelmişler, direnişlere geçmişler, mitingler düzenleyip, bazı haklarını mücadeleleri sonucunda almışlardır.

İlk olarak 1965'de Fatsa'nın Beycell köylüleri, Ordu'da valiliğe kadar yürümüş ve taleplerini elde etmişlerdir. 1968'de ise taban fiyatının yükseltilmesi doğrultusunda geniş kitle eylemleri düzenlenmiştir. 1969'da yapılan eylemlerden sonra ise taban fiyatı 575 kuruştan 850 kuruşa çıkarılmak zorunda kalınmıştır. Sömürünün daha da katmerleştiği çok yönlü saldırıların yaşandığı bugünler, 1968-1969 yıllarının mücadelesi, fındık üreticisi küçük köylülere ışık tutuyor

Her türlü demagojinin aksine bu yıl düşük tutulan taban fiyatları karşısında küçük üreticilerin direnişleri daha başlamadan önlenmek yoluna gidiliyor. Bunun için Giresun'da faşistler halka ve devrimcilere azgınca saldırıyor. Ordu'da faşist güçler terör estirmeye çalışıyor. Fatsa'nın, Gölköy'ün, Ulubey'in, Gürgentepe'nin, Çamaş'ın yoksul köylülerine saldırılıyor.

Yorum

Hükümet ve taban fiyatları politikası

Hükümet sözcülerine, gerici yayın organlarının propagandalarına bakarsak bu yıl çeşitli ürünlere verilen taban fiyatları ''şimdiye kadar görülmemiş oranlarda yüksek''. ''Üretici dostu'' hükümetin tütün, fındık, çay, pancar için tespit ettiği taban fiyatları ''son yılların en iyi taban fiyatları''.

Ne var ki gerçekler AP hükümetinin bu propagandalarının hepsini boşa çıkarıyor. Bir yıl içinde hayat pahalılığındaki artış, taban fiyatlarındaki artışın çok üstünde. Bütün temel tüketim maddeleri yüzde yüzü aşan artışlara uğradı. Bazılarının artışı yüzde 900'e vardı. Üretici köylülüğün kullandığı gübreler % 300—% 900 oranında arttı. Tarım ilaçları da öyle. Bu yılın ilk dört ayında enflasyon oranı % 50. Yıl sonuna kadar bunun % 100'ü çok aşacağını söylemek abartma olmaz.

Öte yandan verilen taban fiyatları maliyetin altında kalıyor. Örneğin, üreticiye 162 liraya malolan tütünün kilosuna 130 lira, üreticiye 120—130 liraya malolan fındığın kilosuna 110 lira taban fiyatı verildi. Bu gerçeklerden sonra kalkıp ''geçen yıl, 50 lira olan fındığa bu yıl 110 lira verdik'' demek, üretici köylülüğe bir şey kazandırmıyor. Hayat pahalılığının gerisinde olan artışlar isterse kulağa hoş gelen % 100'ü aşan rakamlar olsun, bu küçük üreticinin ne yıkımına engel olur,ne onun açlığa terk edildiğini gizleyebilir; ne de maliyetin altında taban fiyatı verildiği gerçeğinin üstünü örtebilir.

Hükümet IMF ile yaptığı anlaşmalarda taban fiyatının düşük tutulacağını aylarca önce karara bağlamıştı. Emperyalistlerin ve egemen sınıfların isteklerini kurulduğu günden beri tek tek yerine getiren hükümet taban fiyatları konusunda da onların taleplerine uymuştur. IMF, taban fiyatlarının düşük tutulması konusundaki isteğini aylarca önce açıklamıştı. Hükümetin yaptığı IMF'nin politikasını hayata geçirmekten başka bir anlama gelmemektedir.

Üstelik hükümet maliyetin altında kalan bu taban fiyatlarını bile çeşitli yollarla köylülükten geri alacağını yüzü hiç kızarmadan açıklıyor. Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal, ''Hiç kimse merak etmesin,biz böyle yüksek taban fiyatı veriyorsak, bunu massetmesini (*) de biliriz'' diyebiliyor. Özal'ın da açıkça itiraf ettiği gibi küçük üretici köylülüğü bekleyen, yıkımdan başka bir şey değildir. Başbakanlık müsteşarının bu açıklaması aynı zamanda hükümetin ''üreticilerin dostu'' mu yoksa düşmanı mı olduğunu da gösteriyor.

Diğer yandan Temmuz ayının başında faiz oranları serbest bırakıldı. Bu uygulama, tekellerin sermaye birikimini yoğunlaştırırken, küçük üreticilerin kredi bulmasını iyice zorlaştıracak ve onların yıkımını daha da hızlandıracaktır. Ya da başka bir deyişle üretici köylüler çok yüksek faizlerle tefeci kredilerine daha da bağımlı hale gelecek...

Nereden bakılırsa bakılsın hükümetin üretici köylülüğe karşı politikası, onu yıkım ve açlığa mahkum etme politikasıdır.

(*) Massetmek : Emmek, emerek çekmek, sömürmek

ÇAY ÜRETİCİLERİNİN ÇİLESİ

Çayı, zamanını geçirmeden toplamak, patikaların bile olmadığı yerlerden çayı taşımak, telef olmadan satabilmek ve arkasından parasını alabilmek için koşturmak. Yıllardır ülkemizde çay üreticisinin yaşadığı çiledir bu.

Çay, toplanma zamanı gelince hiç bekletilmeden toplanması gereken bir üründür. Bu yüzden üretici çayını toplayabilmek için çoluk çocuk tüm aile, çay zamanı, sabah güneş doğar doğmaz bahçeye iner, doğru dürüst yemek bile yemeye fırsat bulamadan akşam güneş batana kadar çay toplar. Çay yetişen bölge yağmurlu olmasından dolayı üretici çoğu zaman yağmurda bile çaylığa inmek zorunda kalır. Yoksa çayını yetiştiremez. Bu yüzden çay emekçilerinin tümü mide ve romatizma ağrıları çeker.

Son yıllarda, var olan fabrikaların kapasiteleri toplanan çayı işleyemeyecek duruma geldiğinden üretici günlerce alım yerinde bekler. Oysa çay toplandığı zaman hemen satılması gereken, işlenmemesi halinde yarı yarıya kilodan düşecek çürüyecek bir üründür. Üretici alım yerlerinde günlerce bekler, ürünün yarısını kaybederken diğer yandan tarladaki çayını toplayamaz, bu kez de tarladaki çay kartlaşır.

Bir devlet kurumu olan Çay—Kur bu yıl üreticinin elindeki çayı bahçesinde yaktırmayı ve izdiham yükünü üreticinin sırtına yıkmayı planlayarak günlük kontenjan uygulamasına girişti. Alım yerlerine her üreticinin verebileceği günlük çayı belirten kontenjan listeleri gönderildi. Listelerde bir kilo ya da 500 gram gibi rakamlar bile vardı. Bu kontenjan uygulaması ile üreticinin elindeki çayın büyük bir kısmı bahçede kartlaşarak yok olmaktadır.

Öte yandan kontenjan uygulamasına göre, üreticinin kayıtsız olan çaylıkları kökten sökmesi gerekiyor. Ancak üreticiler bu uygulamaya sessiz kalmadı. Üreticiler yol kesti, alım yerlerini kapatmaya yönelik eylemler yaptı. Bazı ilçelerde devrimcilerin önderliğinde güçlü eylemler yapıldı. Gösterilerin yapıldığı ve daha güçlü eylemlere hazır olan Fındıklı, Ardeşen, Pazar'da kontenjan uygulaması kaldırılmak zorunda kalındı.

Bugün çay taban fiyatının tespitinde üreticinin hiçbir rolü olmamaktadır. Taban fiyatları üreticinin aleyhine tespit edilmektedir. Bu yıl geçen yıla göre % 70'lik artış vererek 25 liraya çıkardılar. Ancak çaya verilen gübre fiyatının % 600-700 oranında yükseldiği, hayat pahalılığının % 100'ü geçen oranlarda yükseldiği ortamda bu taban fiyatının ne kadar düşük olduğu ve üreticiyi açlığa mahkum edeceği ortadadır. Üstelik de çayın parasını bir yılda ödüyorlar. Halen geçen yıldan kalma ödenmemiş çay paraları mevcuttur. Çay paralarının bir yıl gibi bir arayla ödenmesi paranın değerinin sürekli düştüğü bir ortamda taban fiyatındaki verilen artışı da alıp götürmektedir. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de halkı 2,5 yaprak çay alacağız diye zorluyorlar. Bu şartlar altında 2,5 yaprak toplayarak çay vermek demek üreticinin açlığa mahkum edilmesi demektir.

Çayla ilgili olan her şey bu kuruma aittir ve çay üreticisi Çay—Kur aracılığıyla sömürülür. Çayı işleyecek olan fabrikaların kapasitesi, üretilen çayın tamamını işlemekten uzaktır. Her yıl tonlarca çay denize dökülür, üreticinin alınteri heba olur. Ama Çay—Kur buradan ettiği zararı çay taban fiyatını düşük tutarak, mamul çayın fiyatını artırarak halktan çıkarır. Öte yandan Çay—Kur çayı denize dökmesini bahane ederek, zarar ettiğini öne sürer, çay taban fiyatlarını düşük tutar, çay paralarını zamanında ödemez. Para yok diyerek çay paralarını ödemeyen Çay—Kur, bir taraftan da milyarlık binalar yapar, onların içini milyonlar harcayarak donatır. Tüm bu binalar üreticilerin ödenmeyen parası ile yapılmaktadır.

Hazır çay halka çok pahalıya satılırken, dünya piyasasında, çayı elinde tutan tröstler çayı çok ucuza satın almaktadır. Ülkemizde halkın aldığı çay fiyatından iki üç misli ucuza çay satılmaktadır. Aradaki bu fark yine çay üreticisinin ve halkın sırtından çıkmaktadır.

Her yıl yeni baştan yaşanan bu bitip tükenmez çileler çay üreticilerinin kaderi midir? Hayır. Bu çilenin temelinde sömürü düzeni vardır. Bu yapı kırılınca çay üreticilerinin de çilesi son bulacaktır.

OTOMOTİV SANAY
YAŞANAN EKON
NİTELİĞİ

1980 yılında tüm kapitalist dünya yeni bir aşırı üretim bunalımı ile karşı karşıya. Amerika'da geçtiğimiz yıl 11 otomobil fabrikası, yüzlerce işletme kapandı, 400 bin emekçi işten atıldı

● Kapitalizmin emperyalizm aşamasında üretim mu lara ulaşıp, tümüyle toplumsal bir nitelik kaza araçları üzerindeki özel mülkiyet sonucu ürünlerin öze mesi üretici güçlerin gelişmesinin önünde engeldir. kapitalist kendi üretimini azami kâr amacıyla örgütlerl ülke çapında üretimde anarşiye yol açar. Bilinmey için üretim yapan kapitalistler azami kâr amacıyla üret genişletirler. Ama, bu, yaşamları belli bir seviyede tu kitlelerin alımgücünün sınırına gelir sık sık ve stoklar oı başlar, üretim geriler, milyonlarca insan işinden olur.

Bugün gerek ülkemiz gerekse tüm diğer kapitalist ülkeler yeni bir peryodik aşırı üretim bunalımının girdabına girmiştir. 73/75 bunalımından henüz kurtulmuş olan kapitalist dünya ekonomisi kısa bir canlanma süresinden sonra yeni bir bunalımın sonuçları altında ezilmektedir. Tüm emperyalist ülkelerde üretim gerilemekte, milyonlarca kişi işsizler ordusuna katılmakta, fabrikalar birbiri ardı sıra kapanmaktadır. Bu yazımızda bugünkü bunalımın niteliğini incelemek amacıyla sanayi dallarından birini, otomotiv sanayini ele alacağız.

Tekelleşmenin en yüksek düzeyde olduğu sanayi dalı

Otomotiv sanayini seçmemizin özel bir nedeni yoktur. Günümüzdeki bunalım tüm sanayi dallarını kapsamaktadır. Zaten üretimin tüm sektörlerini birbirleriyle vazgeçilmeyecek biçimde bir bağımlılık içine sokan meta ekonomisi kısmi aşırı üretim bunalımlarını —bir ya da birkaç dalı kapsayan— çok az rastlanan bir olgu haline getirmiştir. Ancak hem otomotiv sanayinin biraz sonra anlatacağımız özellikleri, hem de elimizdeki veriler, buradan kalkarak bugünkü bunalım hakkında daha somut değerlendirmeler yapmamıza olanak sağlamaktadır.

otomativ sanayi tüm kapitalist ülkelerde tekelleşmenin en yüksek düzeyde olduğu daldır. Dünyada otomotiv sanayi dalında adı geçen ülkelerde, pazarın yaklaşık 1/3'ü bir tekelin elindedir. Almanya'da Otomotiv pazarının % 32,2'si Volkswagen'in, Japonya'da % 37,9'u Toyota'nın, Amerika'da % 60,2'si General Motors'un elindedir. Fransa'da Citroen ve Simca tekellerini satın alan Peugeot tekeli pazarın % 76,8'ini, İtalya'da ise Fiat, pazarın 2/3'ünü elinde tutmaktadır.

Bu tekelleşmeyi tek tek ülkelerin pazarlarında olduğu kadar dünya ölçüsünde de görebiliriz. 1974'de dünyadaki toplam karayolu taşıt üretimi 34,2 milyon adetken, bu rakam 1979'da 41,7 milyona yükseldi. Bu sanayi dalında dünyada başta gelen dev tekel Amerikan General Motors 1974'de 9 milyon adetlik üretimle bu pazarın % 27'sini elinde tutuyordu. Gene 1978 yılı rakamlarına göre bu dev tekellerin geliri şöyleydi: General Motors'un 63,2 milyar dolar (1980 Türkiye bütçesinin yaklaşık 6,3 katı), Amerikan Ford Motor tekelinin 42,7 milyar dolar, Japon Toyota'nın 25,8 milyar dolar, Fransız Peugeot'un 17,3 milyar dolar, Alman VW'nin 16,2 milyar dolardı. (1)

Otomotiv tekellerinin ulaştığı bu boyutlar, bunların içine düştüğü bunalımın en gelişmiş ekonomileri bile etkilemesine, bunlar arasındaki rekabetin milyonlarca insanın aç ve işsiz kalmasına neden olmaktadır. Kapitalist dünyanın önde gelen devi Amerika'da toplam çelik üretiminin % 24'ü, toplam kauçuk üretiminin % 61'i, toplam alüminyum üretiminin % 17'si toplam çinko üretiminin % 30 u otomotiv sanayinde tüketilmekte, Amerika'da her 6 emekçiden biri otomotiv sanayi ile ilgili bir işte çalışmaktadır. (2) Bütün bunlar bu dalda ortaya çıkan bir sarsıntının bile nelere yol açacağını göstermektedir.

Bir emekçi için düşlenmesi bile zor olan, yukarıdaki korkunç kârları elde etmek için tekeller dünyanın her yerinde birbirleriyle kıyasıya rekabet içindedir. 1979 yılında toplam otomobil satışının 10,7 milyon adet olduğu Amerika'da, bunun 8,3 milyonunu Amerikan tekelleri üretmişti. Alman, Japon, Fransız tekelleri Amerika pazarındaki paylarını büyütmek için kıyasıya yarışmaktadırlar. Birbirleriyle rekabet etmek için üretimi durmadan genişletmekte, yeni yeni tipler ortaya çıkarmakta, rekabetten daha kârlı çıkabilmek için daha yeni makinalarla, daha büyük yatırımlarla, üretimlerini genişletmektedirler. 1978 ve 1979 yıllarında Alman, Japon ve Fransız tekelleri geçmiş yıllara kıyasla daha kârlı çıkmışlardır; ama gene de örneğin Alman tekelleri Amerika pazarının ancak % 2,7'sini ellerinde bulunduruyorken, Amerikan tekellerinin Almanya pazarındaki payı % 26,2'dir. Kısacası dev tekeller azami kâr uğruna Türkiye bütçesinin birkaç misli bütçelerle dev bir yarış içinde üretimi genişletmektedirler.

Bunalım neden ortaya çıktı?

Türkiye'de olsun, diğer ülkelerde olsun herkes neden yüzlerce ve binlerce fabrikanın 1979/80'de kapandığını, milyonlarca işçinin sokağa atıldığını tartışıyor. Amerika'da özellikle geçtiğimiz sonbaharda yüzbinlerce oto işçisinin işten atılması, 11 otomobil fabrikasının kapanması üzerine tartışmalar yoğunluk kazandı. Akla gelen her türlü teoriyle burjuvazinin cinayetlerinin aklandığı bu tartışmalar sorunu, bilinçli ya da bilinçsiz olarak kapitalizmin çerçevesi içinde çözmeye yöneliyor. Bunlardan biri de ülkemizde de çok sıkça ileri sürülen bir iddia olan petrol fiyatlarındaki artıştır.

Petrolle ilgili tartışmaya biraz daha yakından baktığımızda bunun, bugünkü bunalımın "normal" bir aşırı üretim bunalımı olduğunu gizlemeye yarayan bir peçeden başka bir şey olmadığını görürüz. Petrol fiyatlarındaki artışın özel otolara olan talebi azalttığı, hatta bunun özellikle benzin harcaması çok olan arabaları etkilediği açıktır. (Benzin fiyatlarının artışında uluslararası tekellerin rolü ayrı bir konu olduğu için burada buna girmiyoruz). Ama bu yalnızca buzdağının suyun üstünde kalan kısmıdır, yoksa buzdağının kendisi değil. 1970/80 yıllarındaki fiyat artışlarına baktığımızda, gerçek ücretlerdeki artışın fiyat artışlarının çok altında kaldığını görürüz. Almanya gibi 73/75 bunalımından az etkilenmiş ve nispeten güçlü bir ekonomiye sahip bir ülkede bile 70/80 yılları arasında toplam tüketime giden para miktarındaki artış fiyat artışlarının ancak yarısı kadardır. Benzin fiyatlarındaki artış ise genel fiyat artışlarının da üstündedir. Azami kâr hırsıyla üretim yapan tekeller, üretimi durmadan genişletmişler ve sonunda kitlelerin alımgücünün sınırlarına çarpmışlardır. 1970/80 arası tüm kapitalist dünyada alımgücü düşen emekçi kitleler önce dayanıklı tüketim mallarına olan taleplerini azaltmışlar ve bundan da önce otomativ sanayi isabet almıştır. Benzin fiyatlarındaki artış, fiyat artışlarına oranla gerçek ücretlerindeki artışın çok geride kaldığı emekçi kitlelerin zaten düşmüş olan alımgücünü, bunun sonucu ortaya çıkan pazar darlaşmasını daha da olumsuzlaştıran bir faktör olmuştur yalnızca. Geçmiş yıllardaki bunalımları incelediğimizde bu durum daha da aydınlanıyor. Örneğin kapitalist batı dünyasında 1966/67 yıllarında da bir aşırı üretim bunalımı ortaya çıkmıştı, büyük çapta stoklar o zaman da olmuştu ama Amerika'da benzin fiyatları 1960 ile 1970 yılları arasında % 8 oranında düşmüştür. Gene Almanya'da 1974'de (73/75 bunalımı sırasında) oto sanayinde büyük bir üretim düşüşü olmuştu. (Almanya'da % 20, toplam AET ülkelerinde % 15,2 oranında) Oysa 1974 yılında OPEC zamları Almanya'daki, Avrupa'daki benzin fiyatlarına daha yansımamıştı, ama 1973 yılı 70'li yıllar içinde genel fiyat artışlarının Almanya açısından en yüksek olduğu yıldı.

Bugünkü bunalım da 73/75 yıllarındaki aşırı üretim bunalımından farksız bir bunalımdır, tek farkı daha derin, daha acılı olmasıdır. Tekeller açısından yüz milyarlara varan kârların biraz azalması, emekçi sınıflar açısından açlık ve işsizliktir.

Oto sanayinin en büyük tekeli General Motors 1979'da 1978'e kıyasla 600 milyar dolar daha az kâr etmiştir. Kendi pazarında daha fazla kâr için üretimi alabildiğine genişletmiş, diğer pazarlarda kârını büyütmek için daha çok üretim yapmış ve sonunda 1979'da pazarlarının, tüketici kitlelerin alımgücünün sınırlarına çarpmış ve stoklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Diğer oto tekelleri açısından da aynı şeyler geçerlidir.

Burada bir kez daha kapitalist üretimin çıkmazı ortaya çıkmıştır. Kapitalizm bilinmeyen bir pazar için, her kapitalistin tek tek azami kâr hırsıyla üretim yaptığı bir sistemdir. Yani bunalım daha üretim sürecinde ortaya çıkmakta, sonunda pazarın sınırına çarpılınca bunalım binlerce işletmenin kapanmasına, üretici güçlerin mahvına yol açmaktadır.

Diğer sanayi kollarında olduğu gibi otomotiv tekelleri de alımların düşmesi üzerine önce düşen kârlarını belli bir seviyede tutmak için otomobil fiyatlarını artırmışlardır (tekel olmaları onlara bu gücü sağlamaktadır). Onlar tutumlarını sürdürmektedirler, ancak bu durum, zaten ortaya çıkmış olan stokları daha daha da büyükmüştür. Arkasından (ya da birlikte) satılmadığı gerekçesiyle üretimi kısmaya, yüzbinlerce işçiyi sokağa atmaya girişmişlerdir. Yalnızca Amerika'da 79 sonbaharında 400 bin oto işçisi işten atıldı, 11 büyük fabrika, yüzlerce işletme kapandı.

Öte yandan aynı Amerikan oto tekelleri 1979'da 1 milyondan fazla araba stokunun ortaya çıktığı Avrupa'da 1985 yılına kadar 12 yeni fabrika kurmaya hazırlanmaktadırlar. Stoklar büyürken, üretim kısılırken, Avrupa otomobil pazarını ele geçirmek amacıyla yeni daha büyük üretimlere geçişin yolları hazırlanmaktadır; bu arada milyonlarca işçi sözde üretimin yenilenmesi adına aç ve işsiz bırakılmaktadır.

Tekeller bunalımın yükünü bir yandan kendi emekçi sınıflarının sırtına yıkarken, öte yandan ekonomilerini kendi denetimleri altında tuttukları ülkelerde de üretimi kısmaya zorlamaktadır.

Bu yüzden IMF'nin Türkiye'den tam da 79/80'de yatırımlarını kısmasını istemesi, Türkiye'deki komprador burjuvaziye "siz ihracat hayallerini bırakın da, bunalımın yükünü kendi emekçi sınıflarınızın sırtına yıkarak bunalımı atlatın" demesinden "normal" bir şey yoktur.

Tüm kapitalist dünyada üretim geriliyor

Tüm kapitalist dünyada hemen tüm sanayi dallarında üretim gerilemektedir. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın revizyonist ülkeleri de buna dahildir. Konumuz olan otomotiv sanayine baktığımızda şöyle bir tablo ile karşılaşırız: 1980 yılının ilk aylarında Amerika'da sanayide üretimde düşüş geçtiğimiz yıla oranla % 1,2 olurken (Amerika'daki burjuva ekonomistlere göre yıl sonuna kadar % 4'ü bulacak) otomotiv sanayindeki üretim düşüşü % 25,3'ü bulmuştur. (3) Alman tekellerinin sözcüsü Wirtschatswoche'ye göre (4) Amerika'da üretim düşüşü 15 yıl öncesinin seviyesine inmiştir. Alman tekelleri ise 1979'da 3,9 milyon adet oto üretmiştir. Bu rakam 1978'den % 1,1 daha fazladır, ancak satışlar % 1,5 oranında düşmüştü; yani yalnızca Alman oto tekellerinin elinde (Almanyadaki fabrikalardaki üretimden) 800—900 bin adet oto stoku ortaya çıkmıştır. Bu yüzden şimdi Almanya'da da birçok oto fabrikası üretimi kısmakta, onbinlerce işçiyi sokağa atmaya hazırlanmaktadır.

Bu durum Marksistlerin tahlillerini bir kez daha doğ-

ABD'nin otomotiv sanayi merkezi Detroit'de binlerce oto dan birkaç kuruş alabilmek için böyle her gün saatlerce sı gibi milyonlarca oto, lastik ve çelik işçisi kapitalizmin ku

Yİİ VE
NOMİK BUNALIMIN

Yeni fiyat bekleyişleri özel kesimin stokların yüzde 115 artmasına yol açtı

YDIN

Piyasada para yok ama da mal dol

KAPASİTE KULLANIMI 1979'DA EN ÇOK MADENCİLİKTE GERİLEDİ

Ülkemizdeki bunalım tipik bir aşırı üretim bunalımıdır. Bunalıma ilişkin Marksist tahlile karşı çıkan burjuva düşünceler, gelişen olayları değerlendirememekte, "stoklar oluştu" değerlendirmesini Demirel'in demagojisi zannetmektedir.

DOĞAN ŞAHİNER

> muazzam boyut-
> zanırken üretim
> özel mülk edinil-
> r. Tek tek her
> erken bu durum
> eyen bir pazar
> retimi durmadan
> tutulan emekçi
> ortaya çıkmaya

Yüzbinlerce otomotiv işçisinin şimdi işsizlik ve açlıkla karşı kalmasına neden olan otomobil stokları

rulamıştır. Dev-Yol adlı derginin alayla değindiği 100 yıl önce yazılmış kitaplardaki tespitler, hayat tarafından bir kiz daha doğrulanmaktadır. Emekçi kitleler bir kez daha "çok fazla" ürettikleri için aç kalmaktadırlar. Yani "bolluk" içinde yokluk ortaya çıkmaktadır.

Emperyalist ülkelerde olsun emperyalizme bağımlı komprador kapitalist ülkelerde olsun, emekçi sınıfların emeklerinin karşılığını aldıkları savunulabilir mi? Böyle olmadığı kimsenin (hatta burjuva ekonomistlerin bile) tartışmaya bile yanaşmadığı bir şeydir. Emekçi sınıfların emeklerinin karşılığını alıp almadıkları, toplumun gerçek ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanamadığı ancak üretilen değerlere oranla düşünülebilecek bir şeydir. Bolluk derken toplumdaki her emekçinin tüm ihtiyaçlarının karşılandığı, öylesine bir doygunluğa erişildiği anlamı değil, yokluğun yanı sıra ihtiyaç duyulan malların aşırı üretimi ve stokları kastedilir. Tüm Marksistler, Marksist ekonomi politik bilimi bunu bu anlamda kullanır. Aşırı üretim denirken de her ihtiyacı karşılayan üretim anlamında değil, kitlelerin mevcut alımgücüne dayanan taleplere oranla aşırı üretim kastedilir. Örneğin kitlelerin alımgücü düşmesi sonucu oto alımları azalmasına rağmen, azami kâr peşinde koşan tekeller üretimi artırmaya devam etmişlerdir, tek tek her biri daha fazla kâr elde edebilmek için yapmıştır bunu, bunun sonucunda olağandışı bir üretim fazlasıyla karşılaşılmıştır. Eğer kapitalistler tek tek her biri yalnızca kendi kârlarını düşünerek üretim yapmasalardı, eğer pazarın durumuna göre hareket etselerdi, yani pazarda ne kadar talep olduğunu bilerek kendilerini ona göre ayarlasalardı bu fazlalık ortaya çıkmazdı, ama o zaman da kapitalizm kapitalizm olmaktan çıkardı.

to işçisi işsizlik sigortasın- sırada bekliyorlar. Bunlar kurbanlarıdır.

Türkiye'de durum aynı

Ülkemizde de oto sanayinin durumu farksızdır. Aşırı üretim bunalımı tüm sonuçlarıyla karşımızdadır. Burada hemen iki noktaya değinmekte yarar var. Birincisi, kapitalizmin genel bunalımı döneminde yaşıyoruz; ikincisi ülkemiz emperyalizme bağımlı komprador-feodal bir ekonomiye sahiptir. Bu durum hayatın her alanını etkilediği gibi kapitalist ekonominin "normal" bir hastalığı olan aşırı üretim bunalımlarını da etkiler.

"Ekonomik aşırı üretim bunalımlarının temel nedeni kapitalist ekonomik sistemin bağrında yatar. Bunalımın temeli üretimin toplumsal niteliğiyle ürünlerin maledinilmesinin kapitalist biçimi arasındaki çelişkiye dayanır. Kapitalizmin bu temel çelişkisi, kapitalist *azami* kârı amaçlayan kapitalizmin üretim kapasitesinin *muazzam* büyümesi ile kapitalistlerin yaşam düzeylerini sürekli olarak *asgari* seviyede tutmaya çalıştıkları milyonlarca emekçinin ödeme gücüne dayanan taleplerinin izafi olarak gerilemesi arasındaki çelişkide yansır." (5) Üretimin toplumsal niteliğinin yanı sıra bu toplumsal üretimin sonuçlarının özel mülk edinilmesinin ortaya çıkarttığı aşırı üretim bunalımları ancak sistemin kendisinin, yani kaynağın kurutulmasıyla ortadan kaldırılabilir.

1929 bunalımıyla ilgili olarak söylendiği gibi, "bugünkü bunalımın özelliği, emperyalist aşamadaki kapitalist sistemin genel bunalım dönemindeki bir periyodik bunalım olmasıdır. Burada genel bunalımla periyodik bunalım arasındaki ilişkiyi görmeliyiz. Bir yandan periyodik bunalım gittikçe şiddetleniyor ve şimdiye kadar görülmedik biçimler alıyor (çünkü tekelci kapitalizm koşulları altında gelişiyor), öte yandan periyodik bunalımın yol açtığı yıkımlar kapitalist sistemin bunalımını daha da derinleştiriyor ve şiddetlendiriyor". (6) Yani kapitalizmin genel bunalım aşaması dediğimiz Birinci Emperyalist Savaştan bu yana geçen dönemde periyodik aşırı üretim bunalımları, daha sık (19. yüzyılda serbest rekabet aşamasında 8—12 yılda birken, şimdi daha kısa devrelerle), daha şiddetli, daha yıkıcıdır. Ve ekonomi aşırı üretim bunalımından kurtulup bir canlanma dönemine girdiğinde, bu hem çok kısa sürmekte, hem de 19. yüzyılda görüldüğü gibi tam bir canlanma olamamaktadır, yani artık belli bir işsizlik oranı, belli bir enflasyon oranı, üretimin tam kapasiteyle yapılamaması "normal" bir olgu haline gelmiştir. Bu birincisi.

İkincisi, hem genel bunalımın hem de bunun içinde ortaya çıkan periyodik aşırı üretim bunalımlarının sonuçlarının komprador-feodal ekonomilerde çok daha ağır olmasıdır. Örneğin Amerika için % 2-3 işsizlik "normal"-ken, Türkiye için % 10 "normal"dir, Amerika için % 3-4 enflasyon normalken, Türkiye için % 15-20 enflasyon ekonominin sıhhatli çalışmasının işaretidir. Kapasite kullanımı için de aynı şeyler geçerlidir. Amerika'da otomotiv sanayi canlanma yılı 77/78'de % 80-85 kapasiteyle çalışıyorken, Türkiye'de % 60 kapasiteyle çalışması "sağlık" işaretidir vb. Gene emperyalist ekonomiler aşırı üretim bunalımını atlatıp belli bir canlanma dönemi yaşarken, emperyalizme bağımlı ekonomiler hem kendi yüklerini taşımak, hem de metropollerin yükünü azaltmakla yükümlü olduklarından, bizimki gibi ekonomilerde bunalım daha uzun süreli olmakta, üretim biraz artmaya başlamasıyla birlikte yeni bir bunalım ufukta görünmektedir.

Türkiye'de otomotiv sanayi'inin durumuna, hele özellikle son zamanlarda, "sanayicilerimizin" feryat figan "elimizdeki malları satamıyoruz, stokları ne yapacağız" şeklindeki açıklamalarına göz gezdirirsek Türkiye ekonomisinin de bir aşırı üretim bunalımıyla karşılaştığını görürüz.

Türkiye'de 1980'in ilk üç ayındaki üretim rakamları şöyledir: (7)

Üretim Konusu	Üretimde Düşüş
Traktör	— % 42
Otobüs—midibüs	— % 3
Minibüs	— % 44
Kamyon—Kamyonet	— % 40
Otomobil	— 20

Ülkemizde üretim yapmakta olan üç otomotiv tekelinin yıllık üretim kapasitesi 90 bin otomobildir. 1980 yılının ilk dört ayında üretim seviyesi ancak 12.055 adet olmuştur, yani yıl sonunda ancak 35 bin civarında olacaktır. 1978'de % 54,3, 1979'da % 40,5 kapasiteyle çalışan oto sanayi 1980 yılında kapasitenin ancak % 35-40'ını kullanabilecektir. Bu düşük üretime rağmen, Oyak Renault "zararına" satış yaptığını söylemekte (8), Murat yetkilileri "elimizdekiler satılmıyor ki zam yapalım" demektedir.

Bu üretim düşüşü yalnızca otomotiv sanayinde değil, tüm sanayi dallarında açıkça gözlenen bir olgudur. 1979 yılında küçük sanayi % 67,8 büyük sanayi % 45 kapasiteyle çalışmıştır.(9)

Bütün bunlar, üretim kapasitesinin geçmiş yıllara oranla düşürülmeye başladığı yıllardan önce, yani stokların ortaya çıkmasından önce toplumun gerçek ihtiyaçlarının karşılandığı anlamına mı gelir? Hayır, aşırı üretim bunalım devreleri dışında da ihtiyaçlar karşılanmaz. Devlet İstatistik Enstitüsünün 1978 başı rakamlarına göre, 1979 yılında Türkiye'de 1.126.230 karasaban varken, yalnızca 325.225 adet traktör vardı. Tarımda ne kadar büyük bir traktör açığı olduğu açıktır. Ama buna rağmen 1979—80 arasında traktör üretiminde % 42'lik bir düşüş vardır. Yani burjuvazi toplumun gerçekte ihtiyacı olmasına rağmen (ve kendisi de traktör üretiminden büyük kârlar sağlamasına rağmen) üretimi kısmaktadır; çünkü "anbarlarda" traktörler yığılı kalmaktadır. Komprador burjuvazinin azami kâr amacıyla genişlettiği üretim emilememektedir, çünkü üretim köylülerin alımgücünün sınırlarına gelip dayanmıştır. Yani stoklar oluşmadan önce de gerçek ihtiyaçlar karşılanamıyordu, ama şimdi bir yanda bolluk, yani traktör yığınları, öte yandan traktöre kavuşamayan köylüler ve "çok fazla" traktör ürettikleri için işten atılan işçiler vardır.

Otomobiller için de aynı şeyler geçerlidir. Son yıllarda orta sınıfların bazı kesimlerinin dahi birer araba sahibi olmayı düşlediği ülkemizde artık, Murat ya da Renault almak için sıraya giren insanlar yerine, oto üretiminin kısılışını ve yeniden taksitle satışların zorlandığı bir dönemi yaşıyoruz. Önümüzdeki aylarda tekeller, stoklarını eritmek üzere bu tip yollara çok sıkça başvuracaklardır. Kapitalist işletmeler 19. yüzyılda stoklarını eritmek üzere fiyat düşürmesine gidiyorlardı, ama onların bugünkü tekelleşmesi böyle bir olanağı çok azaltmaktadır.

Bunalımdan çıkış

Tekellerin bunalımdan çıkış için çizdikleri yol açıktır: Bunalımın yükünü tümüyle emekçi sınıfların sırtına yıkmak, ücretleri dondurmak ya da sınırlı tutmak, böylece satışların düşmesi sonucu ortaya çıkan kârların düşüklüğünü başka yollarla kapatmak, yüzbinlerce işçiyi ve onlarla birlikte işçi ailesini sokağa atmak, aç ve işsiz bırakmaktır.

Biz bu yazımızda yalnızca otomotiv sanayinin durumunu ele aldık. Oysa kapitalist ekonominin içinde bulunduğu aşırı üretim bunalımı tüm sanayi, imalat dallarını kapsamaktadır. Ülkemizde tüm sanayi dallarında üretim kapasitesinin kullanımı 1979 yılında, 1978'e oranla, % 8,7 ile % 51,3 arasında gerilemiştir. 1980'in ilk üç ayında üretim düşüşü % 15-20 civarındadır. (10) Gene Merkez Bankası faaliyet raporuna göre üretimdeki düşüşe rağmen stoklar büyümektedir. (11) 1979'da özel tekellerin stokları % 115 oranında artıp 20,6 milyar liraya yükselmiş, devlet tekellerinin elindeki stoklar % 50 oranında azalmıştır, ama hâlâ 10 milyar lira civarındadır.

Bunalımın nedenleri ve gelişmesinin devamı konusunda her sınıf ve tabaka kendi çözümlerini önermektedir. Burjuvazinin sözcüleri dikkatleri düzenin temellerinden uzaklaştırmak, bilinçleri karartmak için tüm gücünü, tüm sahtekarlıklarını kullanmaktadır. Bunlar, bunalımın nedenini döviz yokluğuna, ham madde yokluğuna, ihracat olanaklarının olmayışına bağlamaktadırlar. Biz bu olguların varlığını reddetmiyoruz, ancak birincisi bunlar bugünkü bunalımın daha da derinleşmesine yol açan faktörlerdir yalnızca; ikincisi bunlar bunalımın niteliğini açıklamadığı kadar kaynağını da göstermemekte, çarpıtmaktadır. Bunların hepsi mevcut kapitalist ekonomik sistemin yol açtığı hastalıklardır ve hiç biri diğerinden soyutlanarak ele alınamaz.

Burjuvazinin bilinçli sözcüsü Aydınlık da bunalımı diğer burjuva akımlar gibi tahlil etmektedir. Aydınlık "ekonomik buhranın... ana özellikleri"ni "döviz yokluğunun yarattığı sorunlar" olarak tespit edip, bunalımdan çıkış yolu olarak da "kısa vadeli ve yüksek faizli kredilere başvurmak" gibi düzenin sınırlarını aşmayan önlemler önermektedir. Sovyetlere yaklaşmama koşuluyla emperyalizme bağımlı kapitalizmin korunması çerçevesinde tüm ekonomik bunalımlar çözülebilir Aydınlık'a göre. Sovyet sosyal-emperyalizminin uzantısı modern revizyonist akımlar da ekonomik bunalıma ilişkin devrimci bir tahlil yapmaktan yoksundurlar. Onlar, bugünkü kapitalist dünya ekonomisini tahlil edememekte ve yalnızca ülkemizdeki ve emperyalist batıdaki bazı hastalıkları eleştirmekle yetinmektedirler. Onları dünya tahlili yapmaktan alıkoyan şey savundukları revizyonist dünyanın da aynı aşırı üretim bunalımına girmiş olmasıdır.

Bütün bu burjuva akımların yanı sıra Devrimci Yol gibi bir yayın da kalkıp, bunların cesaret bile edemeyeceği bir şekilde Marksist ekonomi politiğin 100 yıl önce yazılmış kitaplarda kalan bir şey olduğunu iddia etmektedir. Biz otomativ sanayi ile ilgili incelememizde ancak ve ancak Marksizmin günümüzü açıklayabileceğini, günümüzdeki bunalımın ve bunun gelişimi ile ilgili perspektifleri de ancak Marksistlerin ortaya koyabildiklerini ve koymaya devam ettiklerini anlatmaya çalıştık. Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul-zurna az.

(1) Roter Morgen, Sayı 26/27 Haziran 1980
2) U.S. News and World Report, 9 Haziran 1980
(3) U.S. News and World Report, 12 Mayıs 1980
(4) Wirtschaftswoche, 25 Nisan 1980
(5) J. Stalin, SBKP (B) 16. Parti Kongresine MK Çalışma Raporu, 27 Haziran 1930, Yapıtlar C. 12, s. 214, Almanca baskı
(6) Ernst Thalmann, "Almanya'da Halk Devrimi" AKP/MK Genel Toplantısında Konuşmadan, 15 Ocak 1931
(7) TÜSİAD Haziran ayı bülteni
(8) Cumhuriyet, 2 Temmuz 1980
(9) İstanbul Ticaret Odası Gazetesi, 13 Temmuz 1980
(10) TÜSİAD, Haziran ayı bülteni
(11) Cumhuriyet, 23 Nisan 1980

Geçen sayımızda, şu anda toplanmış bulunan ve çalışmalarını sürdüren 4. Uluslararası Gençlik Kampı'nın evsahipliğini yapan Rote Garde'yi çeşitli yönleriyle tanıtmaya çalışmıştık. Rote Garde'yi tanıtmaya bu sayımızda da devam ediyoruz. Aşağıdaki bilgiler Rote Garde'nin 1978'de gerçekleştirdiği 1. Olağan Kongresi belgelerinden, kongrede ele alınan konular hakkında yayınlanan çeşitli açıklayıcı bilgilerden derlenmiştir. Sayfamızda yer alan diğer yazı ise 1. Olağan Kongre sonucunda Rote Garde Merkez Komitesi 1. Sekreterliğine seçilen Reinhard Haneld'in yaptığı kapanış konuşmasından çeşitli bölümleri aktarmaktadır. Bu bölümler de Rote Garde hakkında aydınlatıcı bilgiler vermektedir.

ROTE GARDE: Parti yanlısı gençliğin kitle örgütü

Rote Garde'nin 1978'de yapılan 1. Kongresi

Rote Garde'nin niteliği ve mücadele programı üzerine açıklayıcı bilgilerin bulunduğu 1. Olağan Kongre belgelerinde belirtildiğine göre, Kongre, "Gençlik Kitleleri İçinde Kök Salalım" şiarı altında yapıldı. Buna bağlı olarak geçmişte var olan sekter ve dar kapıcı anlayışlar eleştirildi. Bu anlayışların Rote Garde saflarının sürekli yeni unsurlarla güçlendirilmesinin, genişletilmesinin ve Rote Garde'nin gençlik kitleleri üzerindeki etkisinin genişlemesinin önünde engel olduğu belirtildi. Rote Garde'nin Parti çizgisini özümsemiş ve onu pratiğe uygulamada ustalaşmış genç partililerden oluşan bir "gençlik partisi" *dar bir örgüt* olmadığı belirtildi. Rote Garde'nin, henüz Parti çizgisini bütünüyle özümsemiş ve uygulamada ustalaşmış olmasa da onu yaşama geçirmeye hazır olan ve bunun için uğraşan gençlik içerisinde Parti çizgisinin ve önderliğinin yayılması için çalışan, Parti'nin önderliğini benimseyen bilimsel sosyalizm ve Parti yanlısı gençliğin *kitle örgütü* olduğu vurgulandı.

Kongrede Rote Garde'nin gençlik kitlelerinin çıkarlarının ve taleplerinin en kararlı savunucusu olduğu üzerinde duruldu. Rote Garde'nin gençlik kitlelerinin talepleri için verdiği mücadelenin en önünde yer alması ve bu mücadelenin aktif ve insiyatifli bir örgütleyicisi olması gerektiği belirtildi. Öte yandan Rote Garde'nin gençliğin yalnızca kısa dönemli gündelik taleplerinin bir savunucusu olmadığı, onun aynı zamanda gençlik kitlelerinin uzun vadeli çıkarlarının da savunucusu olduğu, gençlik kitlelerini Parti önderliğinde devrim için, sosyalizm ve sınıfsız toplum için eğittiği ve harekete geçirdiği de vurgulandı.

Rote Garde'nin bilimsel sosyalizm ve Parti yanlısı gençliğin bu doğrultuda eğitildiği ve yetiştirildiği *bir okul* olduğu vurgulandı. Rote Garde'nin böylece saflarında yetiştirdiği taze güçlerle sürekli olarak Parti'yi taze güçlerle besleyen Partinin bir *rezerv örgütü* olduğu üzerinde duruldu. Ayrıca Rote Garde'nin, Partinin bütün mücadelelerinde onun yakın bir izleyicisi, en yakın yardımcısı ve militan bir gücü olduğu açıklandı.

Kongre'de üzerinde önemle durulan konulardan biri de Rote Garde'nin örgütsel bağımsızlığı ve Parti önderliği sorunu idi. Bu konuda Rote Garde'nin Partinin ideolojik ve siyasi çizgisine bütünüyle bağlı olduğu; ancak bunun yanında örgütsel bağımsızlığa sahip ayrı bir örgüt olduğu belirtildi. Parti önderliğinin Rote Garde'nin örgütsel bağımsızlığıyla çelişmediği açıklandı. Tersine, Rote Garde'nin Partinin ideolojik, siyasi, taktik ve gündelik mücadele alanında sürekli ve çok yönlü önderliğine muhtaç olduğu; böyle bir önderliğin Rote Garde'nin örgütsel bağımsızlığını ve insiyatifini ortadan kaldırmayacağı vurgulandı. Parti'nin her alandaki gündelik ve sürekli önderliğinin kaba kumandacılık ve vesayet ile karıştırılmaması gerektiği anlatılarak, Partinin önderliğinin Rote Garde'nin insiyatifli bir örgüt olması, kendi içinde ayrı demokratik merkeziyetçi iç işlerliğe sahip bir örgüt olmasıyla çelişmeyeceği açıklandı. Rote Garde için Parti'ye, onun ideolojik siyasi çizgisine, taktiklerine, mücadeledeki önderliğine sımsıkı bağlı olmanın başarı için mutlak bir koşul olduğu vurgulandı.

Gençlik kitleleri içinde kök salalım

Rote Garde Merkez Komitesi 1 Sekreteri Reinhard Haneld:

Rote Garde 1. Sekreteri Reinhard Haneld, AKP/ML Başkanı Ernst Aust'la birlikte

Jürgen yoldaşın da sözünü ettiği gibi Kongre tam anlamıyla "Gençlik Kitleleri İçinde Kök Salalım" şiarı altında yapıldı. Bu nedenle, Rote Garde'nin kitleler içinde kök salmasını engelleyen bütün sekter, biçimsel ve dogmatik kalıntılara karşı mücadelenin kongrenin odak noktasını oluşturması tamamen mantıkidir.

Kongre, Rote Garde'nin, her şeyden önce genç işçilerin, çırakların, orta ve yükseköğrenim gençliğinin çıkarlarını temsil eden gerçek bir mücadele örgütü olması gerektiğini karara bağladı.

Kitlelerin çıkarlarına ve taleplerine sahip çıkmak zorunda olduğumuzu kavramalıyız. Ve komünistlerin küçük, evet, en küçük sorunlara ve taleplere de sahip çıkmaları, bunların gerçekleşmesi için mücadelenin en ön saflarında yer almaları, hiç de onların "saygınlığını düşürmez". Kitlelerin güvenini kazanmanın başka hiçbir yolu yoktur.

......

Bizi modern revizyonistlerden ayırt eden şey, hiç de onlar kitlelerin günlük çıkarları için mücadele ederken, bizim öyle yapmayıp, yalnızca daha yüksek amaçlar için mücadele etmemiz değildir. Gerçekte kitlelerin günlük çıkarları ve talepleri için mücadele eden biricik güç biz komünistleriz. Oysa revizyonistler, onlara ihanet ediyorlar, onları oyalıyorlar, bölüyorlar ve mücadelede devrimci önderliği engelliyorlar.

Kongre, Rote Garde'nin bu alanlardaki çalışmalarını temelden düzeltmek için yeni seçilen Merkez Komitemize, fabrika, sendika, ordu, okul, yüksekokul, yabancı işçi gençlik, kızlar ve kırsal alandaki gençlik gibi dallarda özel devrimci eylem programları hazırlama görevini verdi. Adım adım oluşturacağımız bu programlar, genel mücadele programımızı tamamlayacaktır. Onlar emekçi ve öğrenci gençliğin taleplerini içermelidirler. Onlar çalışmamızın temelini oluşturacaklardır. Onlar arkadaşlarımıza şunu göstereceklerdir: Rote Garde, kitlelerden kopuk "yüksek siyaset" yapan bir örgüt değil, onların talepleri için mücadele eden bir mücadele örgütüdür.

Açıktır ki, günlük mücadelenin dar sınırları çerçevesi içinde sıkışıp kalmayacağız. Biz gücümüzü yalnızca proleter gençliğin bugünkü değil, gelecekteki çıkarları, yani burjuva devlet aygıtını şiddetle parçalamak, kapitalist ücret köleliğini ortadan kaldırmak ve sosyalizmi kurmak için mücadele etmemiz gerçeğinden alıyoruz.

Proleter devrimin zaferi için gençlik belirleyici bir güçtür. Sık sık söylenmektedir: Gençlik kiminse, gelecek de onundur. Bu nedenle proletarya ile burjuvazi arasındaki gençliğe sahip olma konusunda sürekli şiddetli bir ideolojik ve siyasi mücadele sürmektedir. Burjuvazi kendi düşüncesi doğrultusunda gençliği etkilemek ve onu devrimci mücadeleden vazgeçirmek için her türlü araca başvuruyor. Akla gelebilecek her türlü karşı-devrimci akımı, revizyonizmi, anarşizmi, darbeciliği, kendiliğindenciliği ve başka nasıl adlandırılıyorsa hepsini kitlelerin kafalarında bulanıklık yaratmak ve onları kapitalistlerin sınıf egemenliği için tehlikeli olmayan bir yola saptırmak için yeniden canlandırıyor.

......

"Rote Garde, kendisini hiçbir zaman ve hiç kimseye satmayacaktır. O, asla Sovyet yönetiminin bir uşağı ve Çinli yöneticilerin bir dalkavuğu olmayacaktır. Rote Garde'nin her zaman sadık kalacağı ve onayladığı tek bir otorite vardır dünyada: Marksizm—Leninizm ve Parti çizgisi!"

......

Ülkemiz gençliğinin komünizm için kazanılmasında ideolojik ve siyasal cephedeki mücadelemiz kongremiz delegelerinin üzerinde tartıştığı birçok görev ve sorunu kapsamaktadır. Bu sorunlardan biri de boş zamanları değerlendirme ve kültür alanında da canlı ve gençliğe özgü bir ajitasyon ve propagandanın geliştirilmesidir, ki biz burada burjuvazinin gençliği ideolojik olarak zehirleme ve parçalama biçimindeki yoğun girişimlerine açıkça ve kararlılıkla karşı çıkmak zorundayız.

......

Karar almak ile onu uygulamak farklı şeylerdir. Gençlik kitlelerinin güçlü devrimci bir mücadele örgütünü inşa etmek yolunda büyük mücadele planımızı gerçekleştirmek için Rote Garde'nin tüm enerjisine, kararlılığına, atılımlarına ve yaratıcılığına ihtiyacımız vardır. Her şeyden önce bizim için gerekli olan şeyler çalışmanın ve mücadelenin yeni, orjinal, gençliğe özgü biçimleridir.

......

Parti önderliği ve örgütsel bağımsızlık

Son olarak çalışmalarımızın başarıya ulaşmasında belirleyici olan noktadan söz etmek istiyorum.

Bu Kongre ile Rote Garde, örgütsel bağımsızlığa sahip, Partinin komünist gençlik birliği olarak kendi yolunda mücadeleye başlıyor. Şimdi kendi yöneticilerimizi seçiyoruz. Çalışmalarımızı kendimiz planlıyoruz ve örgütlüyoruz. Ve onun başarısı için kendimiz sorumluluk taşıyoruz. Bu adımda Gençlik Birliği'nin yönetimindeki eski sekter hatalar altedildi.

Fakat bu bağımsızlığı biz doğru, Leninist bir biçimde kavrıyoruz. Eğer bu bağımsızlık, siyasal bağımsızlık, partinin çizgisinden, önderliğinden ve onun çok yönlü denetiminden ayrılma ile karıştırılırsa yıkım olur.

Stalin yoldaş, Komünist Gençlik Birlikleri üzerine şöyle yazdı: "Gençliğin partimize olan güvenini sağlamlaştırmak, Komünist Gençlik Birliği'nde Partinin önderliğini sağlamlaştırmak—görev budur. Genç Komünist, Komünist Gençlik Birliği'nin tüm çalışmasında, partinin önderliğinin sağlamlaştırılmasının en önemli ve en temel sorun olduğunu unutmamalıdır. Bundan dolayı genç komünist, böyle bir önderlik olmadan, Komünist Gençlik Birliği'nin kendi işçi-köylü gençliğini proletarya diktatörlüğü ve komünizm ruhu ile eğitmek temel görevlerini gerçekleştiremeyeceğinin bilincinde olmalıdır."

Stalin yoldaş bunu, 1925 yılında, yani devrimin zafer kazandığı ve proletarya diktatörlüğünün gerçekleştirildiği bir zamanda yazdı. Henüz iktidarda olmadığımız, bütün araçlarla bizi partimizden koparmaya çalışan düşmanlarla sarılı olduğumuz bugün, bu ilkeyi benimsemek bizler için, Rote Garde için çok daha geçerlidir.

Her üye, fakat özellikle kadrolar ve yönetici yoldaşlar bu ilkeyi tam olarak kavramalıdırlar. Çünkü ancak günlük çalışmada parti tarafından ortaya konan görevlerin yerine getirilmesi mücadelesinde, partimize yönelik bütün saldırı ve darbelere karşı mücadelede, işte tam da burada komünist partinin önderliğinin tanınıp tanınmadığı ortaya çıkmaktadır.

Yoldaşlar, partinin siyasal önderliğinin vesayetle ve benzeri şeylerle yakından uzaktan bir ilgisi yoktur.....

Bu nedenle Kongremiz, Komünist Partimize verdiğimiz büyük bir sözle sona erdi. Orada şöyle deniliyor: "Bize, emekçi ve öğrenci gençliğin komünizm için kazanılması biçimindeki şerefli görevde yer veren *bizim Partimiz*, Almanya Komünist Partisi / Marksist-Leninist'tir. O, bize gençlik kitlelerinin güçlü, devrimci bir mücadele örgütünü yaratabilmemiz için tüm ideolojik, siyasal ve örgütsel engelleri ortadan kaldırmanın yolunu gösteriyor.

"Bize bu yolda önderlik eden ve bizi proletaryanın muzaffer ideolojisi, Marksizm-Leninizm ruhuyla eğiten *bizim Partimizdir*. O, örgütümüze, tüm güçlüklerin üstesinden gelebilme, sınıf mücadelesinin tüm güç durumlarında doğru yolu bulabilme ve kararlılıkla ve kesin bir biçimde onun çizgisini izleyebilme gücünü veriyor.

"Partinin önderliği tüm başarı ve zaferlerimizin güvencesidir. Bu nedenle bugün komünist partimizi coşkulu devrimci bir biçimde selamlıyoruz. Ona söz veriyoruz ki, dünyadaki hiçbir güç, bizi onun yanından koparmayı, bizi onun doğru Marksist-Leninist önderliğinden ayırmayı ya da ondan uzaklaştırmayı başaramayacaktır. Biz Partimizi, mücadeledeki önderimizi, gözümüzün bebeği gibi koruyacağız ve onu nereden gelirse gelsin tüm düşmanlara karşı sonuna dek savunacağız ve koruyacağız. Bunun için 1. Olağan Kongremizde söz veriyoruz.

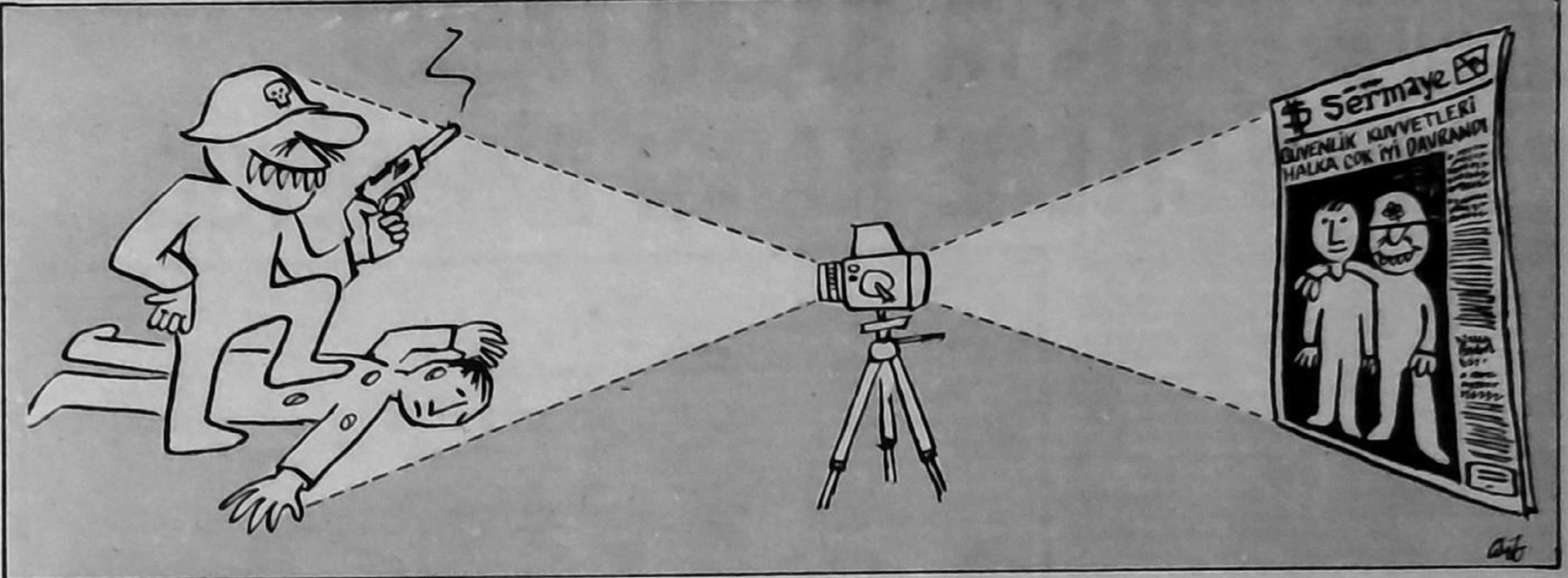
......

"Şimdi tekrar bizi bekleyen büyük görevlerin bilinci içinde çalışmamıza dönüyoruz. Biz hiçbir gayret ve zahmetten kaçınmayacağız ve Partinin bizden beklediklerini ve umduklarını boşa çıkarmayacağız. Çünkü:

"Biz çalışma isteğine sahibiz! bizim yeni görevlere başlayacak cesaretimiz vardır! Biz 1. Olağan Kongremizin tarihsel kararlarını tümüyle gerçekleştirmek için son derece kararlıyız!

"YAŞASIN PARTİ!
"YAŞASIN MARKSİZM—LENİNİZM!

ROTE GARDE
1. OLAĞAN KONGRESİ"

BASIN BAYRAMI VE "ÖZGÜR BASIN"

23 Temmuz 1908 günü Abdülhamit tahttan indiriliyor ve İkinci Meşrutiyet ilan ediliyordu. Yeni iktidar, İstanbul gazetelerinde yayınladığı ilk bildiride Meşrutiyetin yeniden kurulduğunu, 1876 Anayasasına göre seçimlerin yapılacağını ve artık Abdülhamit'in koyu baskı rejiminin son bulduğunu açıklıyordu. 24 Temmuz sabahı İstanbul'da yayınlanan gazeteler ilk kez sansürsüz çıktılar. Gazeteciler sansür memurlarını kovmuşlardı gazetelerden.

İşte Türkiye'de yıllardır 24 Temmuz bu nedenle basın bayramı olarak kutlanır, bugünlerde "basın özgürlüğü" üzerine hamasi laflar edilir, ateşli konuşmalar yapılır.

"Özgür basın" sözü güzel, ama boş bir laftır bizim ülkemizde. Bunun böyle olduğu sözde sansürün kaldırıldığı 1908 yılından bu yana geçen 72 yıl içinde birçok kez ortaya çıkmıştır. "Özgürlük, Kardeşlik ve Eşitlik" şiarları ile iktidara gelen İttihat ve Terakki'nin yaptığı ilk işlerden biri basını baskı altına almak olmuştur. Feodal despotizme karşı halkın desteğini sağlamak amacıyla her ülkede aynı şiarların yazılı olduğu bayrakları havaya kaldıran burjuvazi, iktidarı alır almaz bunları sessizce bir kenara atmakta gecikmemiştir. Üstelik bizimki gibi güdük bir demokratik devrimin yaşandığı, Sultan'ın etekleri dibinde yetişen aydınların fikir babalığını yaptığı 1908 hareketi, basın özgürlüğünü daha doğmadan mezara gömmüştür. İkinci Meşrutiyet yıllarında İttihatçıların hoşuna gitmeyen dört gazeteci katledilmiş, özellikle Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte yeniden Abdülhamit'in sansürcüleri ortalığa çıkmıştır.

Cumhuriyet'in ilanından sonra da durum farklı değildir. 1923 yılında kurulan İstiklal Mahkemeleri, 1925'de çıkarılan Ünlü Takrir—i Sükun Kanunu, basının üzerinde fırtına gibi eser. Onlarca gazete hükümet kararıyla kapatılır, bir o kadar gazeteci zindanlara doldurulur, sürgüne gönderilir. 1920'ler basın açısından da tam bir sessizlik dönemi olmuştur.

1930'lar, Milli Şef dönemi, savaş yılları hep sansür, gazete yasaklamalarla geçmiştir. Basın Kanunu bir terör kanunudur. Gazete çıkarmak izne bağlıdır, hükümet istediği gazeteyi, istediği zaman kapatma hakkına sahiptir, gazete açabilmek için kötü şöhret sahibi olmamak gerekir (doğal olarak kimin kötü şöhretli olduğuna karar veren de hükümettir). Ayrıca gazete çıkarabilmek için o dönem için çok büyük bir para sayılan 5000 liralık teminat mektubu yatırmak gerekir, vb...

"Hür Basın, Demokrat Parti ile güvenceye kavuşacak" diye iktidara yürüyen Bayar ve Mendereslerin basın özgürlüğü adına neler yaptıkları ise iyi biliniyor. Yeniden kapatılan gazeteler, onlarca yıl cezayla zindanları dolduran gazeteciler ve yeniden sansür, hem de Abdülhamit dönemini hatırlatır cinsinden. Yalnızca Pulliam davaları adı verilen basın davaları bile Bayar—Menderes diktatörlüğünün basın üzerindeki zulmünü anlatmaya yeterlidir. 1958 yılında Türkiye'ye gelen Amerikalı gazeteci Eugene Pulliam ülkenin siyasal, ekonomik ve sosyal durumunu anlatan bir dizi yazı yazması ve bu yazı dizilerinin ABD'de aynı anda 72 gazetede birden yayınlanması ve bu yazıların Türkiye'de bazı gazetelerde basılması, 3 günlük gazetenin, 2 haftalık derginin kapanmasına, ona yakın gazetecinin ağır cezalara çarptırılmasına ve yüzlerce gazetecinin işsiz kalmasına neden olmuştu.

23 Temmuz 1908'den bugüne köprünün altından çok sular akmıştır ve Türkiye halkının, Türkiye aydınının basın özgürlüğü için verdiği mücadele çok yol katetmiştir, ama bugün de Türkiye'de basın özgürlüğü ile ilgili sorunun özü aynıdır: İnsanlar düşündüklerini yazabilmekte midir?

Belki Abdülhamit'in sansürcüleri artık ortada yoktur ama TCK'nın en az bir düzine maddesi basın özgürlüğünün üzerinde Demokles'in kılıcı gibi asılı durmaktadır. Dün "Yıldız", "burun", "hürriyet" sözcüklerini yazdıkları için Tayif, Malta, Magosa zindanlarına gönderilenlerin yerini şimdi "sosyalizm", "sınıf", "Marksizm" dediği için onlarca yıl hapis cezası yiyenler almıştır.

Bugün sözde Takrir—i Sükun Kanunları, İstiklal Mahkemeleri yoktur, ama yine de basın organlarının kapatılması, yetkililerin iki dudağı arasından çıkacak söze bağlıdır. Ve yalnızca son bir buçuk yıl içinde bu ülkede 80'den fazla günlük gazete, haftalık ve aylık dergi kapatılmıştır. Elimizde güvenilir istatistikler bulunmamakla birlikte bu sayı basın tarihimiz için kesinlikle bir "rekordur". Ve belki de bir dünya rekorudur. Zindanlardaki onlarca gazetecinin yanı sıra, binlerce basın davası adliye saraylarını doldurmuş bulunmaktadır. Her büyük şehirde onlarca savcı ellerinde pertavsızla gazete ve dergi sayfalarında "suç unsuru" aramakla görevlidir. Ceza kanunumuz her vücuda uyan elbiselerle doludur: 141., 146., olmadı mı, 159, dahası 311 ve 312, vb., vb... Cezalar da çeşit çeşittir: İsterseniz para cezası ya da bir yıldan beş yıla kadar hapis; olmadıysa beş yıldan 15 yıla hapis...

Evet yasalarda artık sansür diye bir madde yoktur, ama bugün de nelerin yazılıp nelerin yazılmayacağı konusunda yazıişleri müdürlerine sık sık "hatırlatmalar" yapılmaktadır. Güdümlü basın açısından belki bu konuda bir sorun yoktur; onlar nelerin yazılıp nelerin yazılmayacağını çoğu zaman kendilerine "hatırlatanlar"dan daha iyi bilmektedir. Ama ya ne yazacaklarına kendi özgür iradeleri ile karar vermek isteyenler? Onun da çaresi vardır. Gazete bir - iki satırlık bir bildiri ile kapatılabilir, o sayısı toplatılabilir, yazar ve yazıişleri müdürü tutuklanabilir. Daha olmadı, gazeteye daha matbaadan çıkmadan el konabilir. Bu ülkede gazetenin baskısı bittikten beş dakika sonra elinde mahkeme kararıyla matbaaya gelen polisler görülmüştür, savcılara fazla iş çıkmasın diye mahkemeler tarafından her hafta toplatılması adet haline getirilmiş bazı haftalık gazeteler için matbu toplatma karar kağıtları hazırlandığı tespit edilmiştir.

İzmir'de henüz sıkıyönetim ilan edilmeden önce bu şehirde basılan devrimci bir gazete gece 04'de baskısı bittikten 15 dakika sonra İzmir mahkemelerinden alınan karara dayanılarak toplatılmıştır. Yani geceyarısı savcı gazeteyi incelemiş, suç unsuru bulmuş ve sıcak yatağında bilmem kaçıncı uykusunu uyuyan bir yargıç da gazeteyi inceleyerek savcının isteğini onaylamıştır. Ve eğer inanacak olursak bütün bunlar 15 dakika içinde olmuştur. İşte Türkiye böylesine "basın özgürlüğüne" sahip bir ülkedir.

Bütün bu saydıklarımız basın özgürlüğünü yok eden yasal ve siyasal tedbirlerdir. Öte yanda bu ülkede kağıt üretimi ve ithal hakkı devlet tekelindedir. Ve kime kağıt verip, kime verilmeyeceği iktidardakilerin paşa gönlüne bağlıdır. Az sayıdaki dağıtım şirketi ve büyük basımevleri de basın tekellerinin ya elindedir, ya da dolaylı denetimleri altındadır. Ve elbette bu tekeller canları istediklerini basmakta ve dağıtmakta özgürdür! Paranın iktidarı üzerinde kurulmuş bir toplumda basın özgürlüğü iddiası işte bu nedenle iki yüzlülüktür.

Bu ülkenin halkı, bırakın daha öncesini, 1860'dan, yani ilk gazetenin yayınlanmasından bu yana basın özgürlüğü için, düşündüğünü yazmak, istediğini söyleyebilmek için mücadele vermektedir. En azından 120 yıldır süren bu mücadelede elbette yol alınmıştır. Ama daha gidilecek yol vardır. Ve Türkiye halkı, Türkiye aydını bu savaşı mutlaka kazanacaktır. Çünkü tarihin tekerleği baskı ve zulümden yana değil, özgürlük ve demokrasiye doğru ilerlemektedir.

Tekellerin basını ya da basın tekelleri

"Dördüncü kuvvet", "tarafsızlık", "bağımsız basın"; bütün bu sıfatlar basın sözünün, tabii ki burjuva basının geçtiği her yerde beraber anılır. Amaç burjuva basınının her şeyin ve herkesin üzerinde "kamu görevi yapan bağımsız bir kurum" olduğunu ispatlamaktır. Oysa, toplumun bir yanda bir avuç sömürücü, öte yanda milyonlarca emekçi, bir yanda patronlar, öte yanda işçiler, bir yanda toprak ağaları diğer tarafta yoksul köylüler olarak ikiye bölündüğü yerde hangi kurum, kişi ya da başka bir şey bağımsız olabilir ki basın olabilsin?

Sermayenin iktidar olduğu bir toplumda, her şeyi tekeli altına almak isteyen finans-kapital doğal olarak basını da, düşünceyi de kendi zincirleri içinde tutma eğilimindedir. Tüm kapitalist - revizyonist dünyada olduğu gibi Türkiye'de de işte bu nedenle genel anlamıyla burjuva basın, ya tekellerin bizzat kendisidir ya da onlara göbekten bağımlı kölesidir.

Yaşadığımız yüzyıl içinde kendi başına bir sanayi haline gelen basın tüm burjuva ülkelerde birkaç tekelin elinde merkezileşmiştir. Örneğin ABD'de "Garnett Newspaper" şirketi ülkede yayınlanan bellibaşlı 53 büyük gazeteyi kontrol etmektedir. İngiltere'de "News International" grubu 100'den fazla gazete, bir o kadar dergiye sahiptir. Almanya'da ise Alex Springer bu ülkede yayınlanan tüm gazetelerin % 50'sinden fazlasını denetimi altında tutmaktadır. Aynı basın tekelleri kendi ülkelerinde onlarca radyo istasyonu ve TV kanalını da kontrolleri altında bulundurmaktadırlar.

Bu açıdan bakıldığında Türkiye'de de durum pek farklı değildir. Sahipleri ayrı gibi gözüken yüzlerce günlük yayın organı olmasına ve bunların günlük toplam tirajları 2 milyonu geçmesine rağmen 4-5 büyük gazetenin satışı bu toplamın % 85'ine yakınını oluşturmaktadır. Yine bu birkaç büyük basın tekelinin herbiri; kadın, mizah, falcılık, din, spor ve pornografi konularını işleyen onlarca günlük gazete, haftalık ve aylık dergiye sahiptir. Son yıllarda bu basın tekelleri kitap piyasasını da kontolleri altına almaya başlamışlardır. Devlet tekelinde olan kağıt üretimi ve ithalatı sonucu sağlanan yıllık 150 bin ton kağıdın yaklaşık 125 bin tonunun bu bellibaşlı basın tekelleri tarafından kullanılıyor olması bile basındaki tekelleşmeyi göstermesi açısından önemlidir.

Türkiye'de büyük basının tekellerle içli-dışlı olmasının ya da bizzat kendilerinin tekel olmasının göstergeleri bunlardan ibaret değildir. Milliyet gazetesinin Koç Holding'in bir parçası olduğunu artık duymayan kalmamıştır. Hisarbank'ın, Çavuşoğlu Holding'in ve Tercüman gazetesinin kanbağı kadar sermaye açısından da yakın akrabalar oldukları bilinmektedir. Diğer büyük basın tekellerinin de durumu bu örneklerden pek farklı değildir.

İşte bu nedenle Türkiye'de burjuva basın sermayeden bağımsızlığı kadar özgürdür... Ya da başka bir deyişle bu özgürlük burjuva bir palavradan başka bir şey değildir.

YENİ BİR FAŞİST DARBE

BOLİVYA HALKI FAŞİST DARBECİLERE KARŞI DİRENİYOR

Geçtiğimiz hafta Güney Amerika ülkelerinden biri olan Bolivya'da bir darbe daha yaşandı. Bolivya'da yapılan parlamento seçimlerinde sağın yenilgisinin kesinleşmesinden sonra resmi ve sivil faşistlerin başlattıkları darbe sonucunda devlet başkanı Gueiler ve tüm bakanları tutuklandı, önde gelen sendika liderleri katledildi. Ülkede yönetimi faşist generallerden oluşan bir askeri yönetim ele alırken, sivil faşistler de gördükleri destekle halka karşı saldırılar düzenlediler; devrimcileri, yurtseverleri ihbar ederek resmi faşistlerle ortak eylemlerde bulundular. Resmi ve sivil faşistlerin başkent La Paz'da resmi daireleri işgal etmeleri ve radyo istasyonunu ele geçirmeleri karşısında faşist terörü göğüslemek üzere ülkede genel grev ilan edildi; başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk kesimleri protesto eylemlerine giriştiler ve silahlandılar. Özellikle maden işçileri bölgede bütün yolları barikatlarla keserek silahlı direnişe geçtiler ve faşist güçlerin ülkenin bu en önemli bölgesine sızmalarını engellediler. Darbenin sonu ve demokratik güçlerin kazanacağı mevziler, bugün Bolivya emekçilerinin yürüttükleri silahlı eylemlerle belirlenecek.

Bilindiği gibi geçen yılın Kasım ayında da Albay Natush'un önderliğinde gene böyle bir faşist darbe girişiminde bulunulmuştu. Ancak ülkede gene genel greve gidilmesi ve faşist askeri yönetime karşı silahlanarak karşı çıkılması sonucu darbe başarısızlığa uğramıştı. İki hafta süren çatışmalar yüzlerce emekçinin hayatına mal olmakla birlikte elde edilen sonuç ,Bolivya emekçileri için büyük bir başarıydı.

Seçim güldürüsü

Bolivya'da bugünlerde yapılan darbeyle geçmişteki darbenin öncesine bakıldığında, her ikisinde de bir seçim güldürüsünün sözkonusu olduğu görülür. Bilindiği gibi geçen yıl yapılan seçimlerde en fazla oyu, sol ittifak ve onun adayı kazanmıştı. Ancak faşist askeri yönetimin seçim sistemine koyduğu yasaklamalar ve engeller nedeniyle, devlet başkanlığı en fazla oyu alan sol ittifakın adayına verilmemişti. Seçimlerin hemen ardından Albay Natush aracılığıyla darbe gerçekleştirilmiş, ancak halkın mücadelesi sonucunda faşistler bu amaçlarına erişememişlerdi. Ancak faşist güçler bundan sonra kurulan hükümet aracılığıyla da gene isteklerini gerçekleştirmişlerdi. Bütün bunlara rağmen bir faşist darbeyi engellemenin sağladığı moral, halkın bu hükümete karşı mücadelesini sürdürmesini getirdi.

Bolivya proletaryası faşist teröre karşı silahlanarak cevap veriyor. Geçmişteki darbede silahlanmış maden işçileri, çatışmanın yoğun olduğu bir bölgeye giderken görülüyor.

Halkın durmak bilmeyen mücadelesi faşist komutanların gelecek seçimler konusunda kaygıya düşmelerine neden oldu. Faşistler Natush yenilgisinden ağızlarının payını almakla birlikte yeni bir faşist darbe umutlarını da yitirmemişlerdi. Faşist ordu, bu arada seçimleri ertelemek için çabasını harcadı ve hatta seçimlerin ertelenmesi konusunda hükümete bir muhtıra da verdi. Ancak halkın yükselen mücadelesinden korkuya kapılan ve yapılacak seçimlerde bir süre daha halkı uyutabilmelerinin planlarını yapan ve bu anlamda da seçim şansını tümden yitirmemek isteyen sağ eğilimli bayan Gueiler hükümeti bu muhtırayı reddetmek zorunda kaldı. Bir yanda halkın giderek yükselen mücadelesi ve diğer yandan da bu mücadeleyi en kesin bir biçimde bastırmak için faşist askeri bir darbe hazırlıkları. İşte bu yılki seçimlere bu ortamda gelinmişti. Tüm tehditlere ve yıldırma girişimlerine rağmen seçimler yapılmış, sonuçta sağ partiler büyük bir oy kaybına uğramışlardı. Ancak seçimlerin kendileri için yenilgiyle sonuçlandığını gören gerici güçler, resmi seçim sonuçlarını bir türlü açıklamıyorlardı. Faşist komutanlar kuru sıkı tehditler savuruyor, Bolivya'nın bir Nikaragua vb. olamayacağını, buna izin vermeyeceklerini söylüyorlardı. Bu sonucu engelleyemeyeceklerini gördüklerinde ise, bildiğimiz darbeye giriştiler ve şimdi Bolivya halkı bu faşist zorbalığı bir kez daha yenmenin mücadelesine atılmış durumda.

Bolivya seçimleri gerçeği bir kez daha göstermiştir ki, egemen sınıfların diktatörlüğü altında halkın özgür iradesi diye bir şey olamaz. Seçim sandıklarından kendi adamları çıktığı sürece, onlar, "halkın özgür iradesinin" gerçekleştiğinin vaazını verirler, "hür parlamenter rejimin" erdemlerinden söz ederler. Ancak bu sözleri sahtedir, yalandır, kitlelerin özgür iradesi, bilinçsiz kitleler onları izlediği sürece vardır! Gün gelip seçim sandığına bile hükmedemez olduklarında, o göklere çıkardıkları "özgür iradeyi" ayaklar altına alıverirler, hukuk devletinin birliğinden, bütünlüğünden, anarşinin devlet içinde devlet yarattığından söz ederler; seçimleri ertelerler, iptal ederler; gene olmadıysa darbe yapıverirler. İşte egemen sınıfların halkın özgür iradesinden anladıkları şey budur. Bolivya'da da olanların açıklaması işte budur.

ABD'nin tutumu

Ajanslar ve diğer basın kaynakları Bolivya darbesinin haberini geçerken ABD'nin bu konudaki tepkisini de belirtmekten geri kalmadılar. ABD darbeyi gerçekleştirenleri kınarken ve yönetimin en kısa zamanda sivillere devredilmesini talep ederken, bu konuda tepki olarak büyükelçisini geri çekti ve Bolivya'ya yaptığı her türlü askeri ve ekonomik yardımı keseceğini belirtti. Yorumsuz olarak geçen bu habere bakıldığında, ABD gibi halkların azılı bir düşmanının bu konudaki hassasiyeti ilk bakışta insana şaşırtıcı gelebilir. Ancak kazın ayağı başkadır. ABD, içte ve dışta teşhir olmuş saldırgan siyasetini uygularken bugün daha temkinli davranmak zorunda kalmıştır. Vietnam savaşından bu yana ülke içinde birbirini izleyen skandallar, ortaya çıkan kirli çamaşırlar ABD yönetimini yıpratmıştır. Örneğin Watergate skandalı, CIA'nın ortaya çıkarılan gizli raporları bugün Amerikan kamuoyunda yönetimin ülke içinde izlediği siyasete karşı bir tepkinin doğmasını getirmiştir. ABD'nin Vietnam macerası, Şili'deki faşist askeri cuntayı açıktan desteklemeleri, İran'a yaptıkları açık müdahale, vb. ise Carter'in ülke içinde seçilme şansını azaltırken, dışta ABD'nin saldırganlığının açıkça teşhir olmasını getirmiştir. Bu yüzden ABD, şimdi güleryüzlü emperyalist rolünü oynamaktadır. Bunun en canlı örneği de Bolivya'dır. ABD, bir yandan Bolivya'yı azgınca sömürürken, Bolivya ordusunu dişinden tırnağına kadar Amerikan silahlarıyla donatırken ve bu ordu aracılığıyla halkın üzerinde terör estirirken, diğer yandan da şimdi darbeye karşı çıkar görünmektedir. Darbe başarıya ulaşsa da, ulaşmasa da Amerika'nın çıkarları açısından değişen bir şey olmayacaktır. Ancak geçmişteki Natush darbesinin acı deneylerini bilen ABD, bu darbenin de yenilme olasılığına karşı, şimdiden karşı tavır alarak bu olanağın gerçekleşmesi halinde prestijini sağlama almış olacaktır. İşte ABD'nin darbeye karşı çıkan tavrının ardında yatan gerçekler bunlardır.

Bolivya

Bolivya, 5,6 milyon nüfusu ve 1 milyon 98 bin kilometrekare yüzölçüme olan yarı-sömürge bir Güney Amerika ülkesidir. 1825 yılında İspanyol sömürgeciliğinden kurtulan Bolivya'da bugüne kadar askeri 189 darbe gerçekleşmiştir. Büyük ölçüde ABD ve İngiliz emperyalizminin denetiminde olan ülkenin zengin maden kaynakları vardır. İhracatının büyük bir kısmı kalay üzerinedir. Kalayın yanı sıra, kurşun, tungsten, antimon, gümüş gibi zengin madenleri de yağmalanmaktadır.

Nüfusun % 65'i kırsal alanda çalışmaktadır. Tarım proletaryasının yanı sıra köylülerin büyük bir kesimi yarı-feodal ilişkiler içinde yaşamaktadır. 300. bini bulan sanayi proletaryasının 55 bini madencilik alanında çalışmaktadır ve engin bir mücadele geleneği vardır. Natush darbesinin yenilgiye uğramasında maden işçilerinin büyük bir rolü olmuştur. Bugünkü darbede de en aktif mücadeleyi veren gene Bolivya proletaryasıdır.

Bolivya, aynı zamanda bir enflasyonlar ülkesidir. Yalnızca 1972—76 arasında fiyatlar % 350 oranında artarken, ücretler hemen hemen aynı kalmıştır. Ard arda gerçekleştirilen enflasyonlar son on yıl içinde kitlelerin hızla yoksullaşmasına neden olmuştur. Kitle mücadelesini bastırmak üzere çeşitli gerici yasalar çıkarilmıştır. 1972'de polise sınırsız gözaltında tutma hakkı verilmiş, 1973'de "Devlet Güvenlik Yasası" yürürlüğe konulmuştur. Gene 1973'de tüm grevler yasaklanmış. 1974'de tüm sendika ve meslek örgütleri yönetimleri tasfiye edilmiş, yerine hükümet tarafından atanan koordinatörler geçirilmiştir. Ancak tüm bu engellemelere rağmen, Bolivya emekçileri bu yasak zincirlerini tanımadılar ve mevzilerini kararlılıkla savunarak bugüne kadar geldiler.

Faşist ordu birlikleri Natush darbesi sırasında da ülkedeki mücadeleyi bastırmak istemişlerdi. Ama Bolivya işçi sınıfının silahlı karşı koyuşu bu heveslerini kursaklarında bıraktı.

ABD'nin Sovyetlere uyguladığı hayali ambargo kalkıyor

Amerikan emperyalizminin diplomatik şefi E. Muskie geçenlerde yaptığı açıklamada Amerika'nın Afganistan'ın işgalinden sonra Sovyetlere karşı uyguladığı tahıl ambargosunu kaldırmaya karar verdiğini açıkladı. Ancak bu koskocaman bir yalandır; çünkü Amerika, Sovyetlere karşı yaptığı ambargo çağrısına bizzat kendi uymamıştır ve Sovyetlere tahıl satmaya devam etmiştir. İşte tam Amerikanvari bir numarayla olmayan bir ambargo kaldırılmaktadır.

Sosyal-emperyalistlerin Afganistan'ı işgalinden sonra ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının savunucusu kesilen Amerikan emperyalistleri Sovyetlere sattıkları tahılı kesmeye karar verdiklerini açıklamışlar ve tüm ülkeleri Sovyetlere karşı ekonomik ambargo uygulamaya çağırmışlardı. Geçtiğimiz aylarda Amerikan propaganda organları bu ambargonun "yüksek" ahlaki niteliği hakkında koparmadık yaygara bırakmadılar. Oysa Amerikan emperyalistleri bu çağrıyı yaparken bizzat kendileri böyle bir ambargoya uymamanın koşullarını hazırlıyorlardı.

Bilindiği gibi Sovyetlerdeki kapitalist sistem, yıllardan beri bir tahıl bunalımı ile karşı karşıyadır. Artık binbir iple kapitalist ekonominin bir parçası haline gelmiş olan Sovyetlerdeki tahıl bunalımı, Amerikan tekellerine büyük kârlar sağlıyor. Sovyet revizyonistleri Amerika ile yaptıkları anlaşmalar sonucu Amerika'dan 1975-76 yıllarında 24,9 milyon ton; 1979-80 yıllarında ise 31 milyon ton buğday aldılar. Amerika yaklaşık 10 milyon ton buğdayı sözde ambargo uyguluyorum dediği geçtiğimiz aylar içersinde verdi. Ama bu tam Amerikan emperyalistlerine yaraşır bir sahtekarlıkla oldu. Amerikalılar bir yandan ambargo yaygarası yaparken, Amerikan tekelleri buğdayları Kanada'daki yan şirketlerine devrettiler ve Kanada'daki Amerikan şirketleri de bu buğdayları Sovyetlere aktardılar. Ve satışlar Amerikan Chase Manhattan Bank aracılığıyla gerçekleşti.

Amerikan emperyalistleri ilan ettikleri ambargoyla hem İran halkına karşı sürdürdükleri saldırılar yüzünden kaybettikleri prestijlerini biraz yükseltmek, hem de son derece kârlı Sovyet pazarlarından diğer emperyalist ülkelerin tekellerini biraz uzaklaştırmak istiyorlardı. Ama her ikisi de olmadı; çünkü ne halkları kandırabildiler, ne de diğer tekeller Amerikan tekellerinin kârlarından vazgeçebileceği masalına inandılar.

Amerikan emperyalizminin tahıl ambargosu masalı onların Afganistan'ın işgaliyle ilgili kopardıkları gürültünün Afganistan halkının çıkarlarını değil, kendi emperyalist çıkarlarını korumayı amaçladığını bir kez daha kanıtlıyor.

ÇİN REVİZYONİST BURJUVAZİSİ EMPERYALİST EMELLERİ İÇİN ŞEYTANLA BİLE İŞBİRLİĞİNE HAZIR

Amerikan Newsweek dergisinin yazdığına göre bir İsrail heyeti Temmuz'un ikinci haftasında Çin'e gitti. Yüksek rütbeli iki İsrail subayının bulunduğu heyetin Çin'e gidişi ve nedenleri gizli tutuluyor. Ancak büyük bir ihtimalle İsrail siyonistleri Çin revizyonistlerine silah satacaklar. Oysa Çin, sözde İsrail'le diplomatik ilişki kurmamış durumda hâlâ.

Çin İç Güvenlik Bakanı Haziran ayında Almanya'ya "tetkik" seyahatine gitti. Bakan, gezi programının bir parçası olarak BGS'nin çalışma yöntemlerini inceledi, binalarını gezdi. (BGS, Alman burjuvazisinin Münih Olimpiyatlarından sonra kurduğu Yıldırım Komandoları denen polis örgütüdür. Bu polis örgütü özellikle halk hareketlerini, gösterileri dağıtma amacıyla eğitilen özel bir kuruluştur.) Çin'de emekçi sınıfların düzene karşı başkaldırmaya başlaması, gençlik içinde işsizliğin artması, ekonomik durumun kötüleşmeye başlaması, Çin burjuvazisini, diğer emperyalistlerden, emekçilerin mücadelesini bastırmanın "modern" yöntemlerini bir an önce öğrenmeye zorluyor.

KAPİTALİST DÜNYADA BUNALIM DERİNLEŞİYOR

Tüm kapitalist dünya yeni bir bunalımın girdabında sürüklenmektedir. Üretim düşüşü, büyük çapta işten çıkarmalar, yüksek enflasyon istisnasız tüm kapitalist-revizyonist ülkeleri etkilemeye başladı. Nisan ayı rakamlarına göre —geçen yıla oranla— İngiltere'de üretim % 0,3; Batı Almanya'da % 0,7; Hollanda'da % 0,9 oranında geriledi. Başta İngiltere, ABD olmak üzere tüm emperyalist ülkelerde tekeller bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yıkmak için ücretleri kısıyor, emekçi sınıfların elindeki hakları yok etmeye çalışıyorlar. İngiltere'de tekelci burjuvazinin temsilcileri gerekirse faşist diktatörlüğe geçeriz demekten çekinmiyorlar.

Benzeri durum revizyonist ülkeler için de geçerlidir. 1980 yılının ilk aylarında revizyonist ülkelerin toplam enerji üretimi artışı 1979'un yarısına bile ulaşamadı. (1979'un ilk 4 ayında % 4, 1980'in ilk 4 ayında % 1,9 oldu.)

Yugoslavya'da Arnavutlara yönelik baskı artıyor

Belgrad'da yayınlanan Politika gazetesine göre revizyonist diktatörlüğe karşı çıkan 8 Arnavut devrimci 3 ile 8 yıl arası hapse mahkum edildi. Tito'nun Ekim 1979-da Kosova bölgesini gezisi sırasında revizyonist diktatörlüğe karşı bildiri dağıttıkları gerekçesiyle 50 kişi tutuklanmıştı. Yargılamaları gizli yapılan devrimcilerin duruşması 9 Haziran'da sona erdi. Titocu revizyonistlerin devrimcilere böylesine büyük cezalar vermesinin nedeni, yargılama sırasında açıklandığı gibi, devrimcilerin, özellikle köylü ve öğrenci gençlik içinde revizyonist diktatörlüğe karşı faaliyet yürütmeleri ve Yugoslavya'da uluslara kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasını istemeleridir.

Bilindiği gibi çok uluslu bir ülke olan Yugoslavya, 6 federal cumhuriyet ve iki özerk bölgeden meydana gelmektedir. Titocu revizyonizmin geliştirdiği özyönetim sistemi Yugoslavya'yı bildiğimiz türden geri bir kapitalist ülke haline getirmiştir. Yalnızca bu yılın ilk iki ayında fiyat artışlarının % 6 olduğu, işsiz sayısının yaklaşık 1 milyon kişi civarında olduğu, 1,5 milyon kişinin yurtdışında yabancı işçi olarak çalıştığı bir ülkedir Yugoslavya. Yugoslavya'nın emperyalist ülkelere, uluslararası tekellere, IMF'ye bağımlılığı Türkiye'den farksız dır.

Revizyonist burjuvazinin halkın sırtından elde ettiği kârlarla, sözde "insancıl sosyalizmi" kurduğuna, Yugoslavya'da ulusal sorunu çözdüğüne dair yürüttüğü propaganda boş bir demagojidir. Yugoslavya'da devlet bir avuç sömürücünün elindedir ve ulusal sorun çözülmemiştir. Özellikle ülkenin güney cumhuriyetleri kuzey cumhuriyetlerinden çok daha geridir. Revizyonist burjuvazi sanayide ihtiyacı olan madenlerin önemli bir kısmını 1,5 milyon Arnavut'un yaşadığı Kosova bölgesinden çıkarmakta, ama bu bölgelerde sanayinin gelişmesini engelleyip buraları birer tarım ve hammadde bölgesi olarak tutmaktadır. Kosova'da kişi başına düşen gelir Slovenya'dakinden 6 kat daha azdır. Revizyonist yöneticiler sürekli olarak bu eşitsizliği gelecek yıllarda ortadan kaldıracaklarına dair söz verirken, eşitsizlikler daha da büyümektedir. Kosova'da kişi başına düşen gelir 1957'de ülke ortalamasının ancak % 49'u iken 1977'de bu oran % 33'e düşmüştür. (Resmi Yugoslav rakamlarına göre) Tüm Yugoslav ekonomisine damgasını vuran işsizlik Kosova, Karadağ gibi geri bıraktırılmış bölgelerde çok daha vahim durumdadır.

Bugün Yugoslavya'da revizyonist diktatörlüğe karşı halk muhalefeti gelişmektedir. Tito'nun 1979 Ekim'inde Kosova bölgesine yaptığı gezi sırasında düzenlenen gösteriler, dağıtılan bildiriler, duvar yazılamaları revizyonistlerin halk muhalefetini artık bastıramadıklarını göstermektedir.

1,5 milyon Arnavut'un yaşadığı Yugoslavya'nın Kosova bölgesinde millî zulüm her geçen gün artmaktadır.

Humeyni'nin koruduğu Şah artığı ordu, şimdi de namlularını kendisine çeviriyor

İRAN'DA DARBE GİRİŞİMİ

Geçtiğimiz hafta içinde İran ordusu içinde, Humeyni'ye karşı düzenlenen bir komplo ortaya çıkarıldı.

ABD'nin İran'da kökü kazınmamış Savak ajanlarına, Şah artığı ordu unsurlarına ve diğer gerici güçlere dayanarak İran'da çeşitli komplolar, darbeler peşinde olduğu, bütün dünyanın bildiği, ABD'nin de gizlemeye hiç uğraşmadığı bir şeydir. İran ordusunun "darbelere gebe bir yapıya sahip olduğu" birçok kez İran yöneticileri tarafından da belirtildi, ama büyük bir rehavet içinde.

İran halkının derin anti-emperyalist, özellikle anti-Amerikan öfkesi ve bu öfkenin küllenmek bilmeyen alevi, ABD'nin bölgedeki çıkarlarını sarsıyor; özellikle emperyalist savaş kudurganlığının arttığı bir dönemde. Bu azgın emperyalist, İran devriminin başından beri yitirdiklerini ve daha da yitirmesi olası çıkarlarını yeniden elde etmek için hiç boş durmadan çalışıyor. Doğrudan doğruya kendi işbirlikçisi olmayan Humeyni'nin halk hareketine yönelttiği sivri kılıç da ABD'nin ivedi çıkarlarının yeterli güvencesi olamıyor, halk hareketi bastırılamıyor, halk, emperyalizmle bütünleşmeye izin vermiyor.

İran devriminin hemen ertesinde İranlı geniş halk yığınları, devrimciler, demokratlar, Savak örgütünün tümüyle lağvedilmesini, Şah artığı ordunun tamamen dağıtılıp yerine halkın silahlanmasına dayanan bir halk ordusunun kurulmasını, eski devlet mekanizmasının parçalanıp, yerine halk kitlelerinin devrimci-demokratik iktidarının kurulmasını talep ettiler, bu isteği çeşitli yollardan dile getirdiler. Humeyni yönetiminin buna cevabı, halkı silahlarını teslim etmeye çağırmak, "sükunete" davet etmek, tepeden tırnağa ABD donatımlı ve ABD'ye bağımlı orduyu gerçek yapısıyla korumak, göstermelik birkaç idamdan sonra Şah'ın, üstelik halka zulüm harekatlarında ustalaşmış generallerini yeniden ordunun başına getirmek oldu.

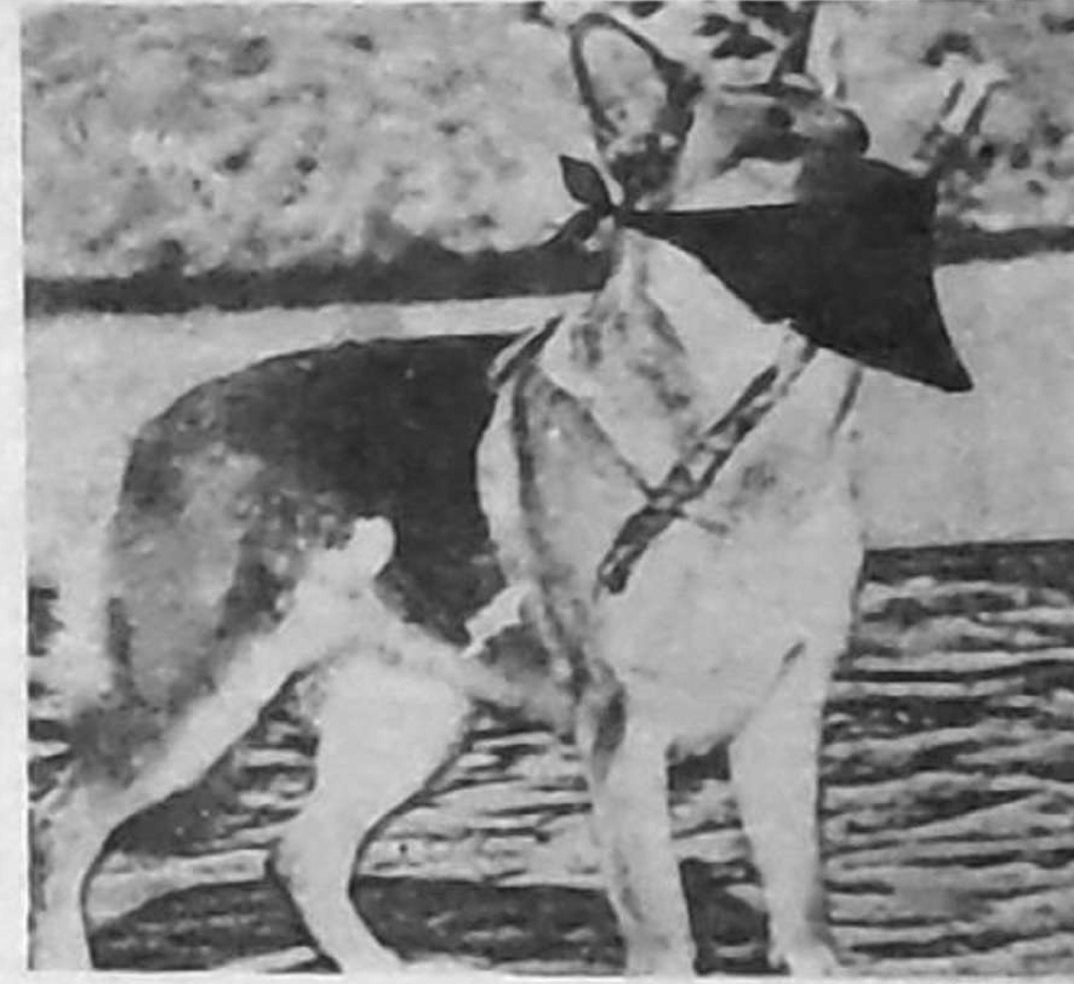
Gelen haberlere göre, işin ucu artık iyiden iyiye ve doğrudan doğruya kendisine yöneldiğinde, Humeyni orduyu dağıtmaya ve yerine bir "İslam ordusu" kurmaya karar vermiş bulunuyor. Bugüne kadar, gerçek anti-emperyalist talepleri dile getiren, gerçekten demokratik bir İran arzulayan ve hâlâ bu uğurda mücadeleyi sürdüren İran'ın emekçi kitlelerinin, ezilen uluslarının hareketlerini ezmeye yönelen Humeyni, tutturduğu bu yolda devam ettiği sürece kendisini de ABD belasından sakınamayacaktır. İran'da ABD'nin ve her türlü emperyalistin en amansız ve keskin düşmanı İran'ın emekçi kitleleri, işçileri, köylüleridir.

AYLIK DİKEN

TV'de Reklamlar

ORDU VALİSİ: "VATAN İÇİN HER ŞEY MÜBAHTIR"

Ordu Valisi, maskeli faşistlerin Fatsa operasyonunda muhbir olarak kullanılması ile ilgili bir açıklama yapmış ve şöyle demiş:

"Bilgi almak için kadınlara da aşk yaptırıyoruz, şimdi onlar orospu mu oluyorlar yani?"

İyi mi? Özürü kabahatinden büyük. Bu mantıkla şunu da söyleyebilirdi:

"MHP'liler adam öldürmüş olabilirler. Onlara katil mi dememiz gerekir yani?"

Demirel'in valisine böyle cevap yakışır.

* * *

Bu sözler üzerine Ankara Müftüsünün verdiği fetvaya bakın: "Devlete yardım için kadınların (fazla ileriye gitmeden) aşk yapması caizdir."

Bozacının şahidi şıracı...

ÜSTÜN HİZMET MADALYASI

AP hükümeti "memleket için, vatan için, millet için" yaptığı hizmetleri sürdürüyor.

Dansöz Özcan Tekgül'e Kültür Bakanlığı tarafından verilen "Üstün Hizmet Madalyası"ndan sonra Turizm ve Tanıtma Bakanı, eski kulağı kesiklerden Barlas Küntay da Haydarpaşa'nın gelini Kristin Haydar'a altın madalya ve "Leydi" ünvanı vermiş. Helal olsun!...

Ya CHP hükümeti zamanında ne yapıldı?

İçişleri Bakanlığına onca hizmetlerde bulunan Aynur Aydan'a bir gümüş madalya bile verilmedi. Nankörler...

* * *

Sanatçı deyince insanın aklına Yılmaz Güney geliyor. Biliyor musunuz, Güney için 40 yıl daha hapis cezası isteniyormuş.

Eeee, devletin kültür politikası bu:
Kiminin göbeğine madalya,
Kiminin ayağına pranga...

Aksaray'da polisler gazetemizi ve diğer devrimci yayınları yaktılar (Basın)

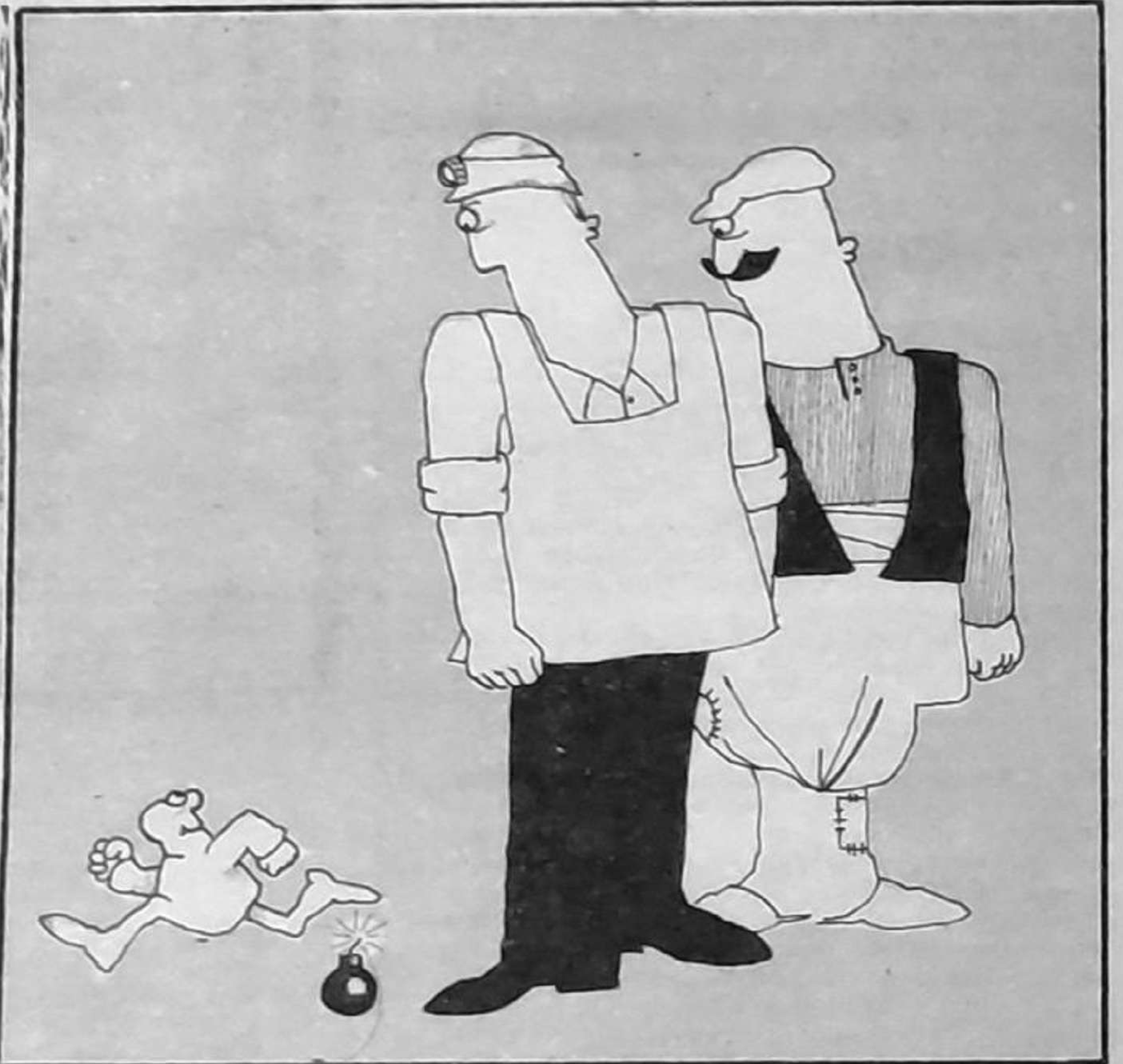

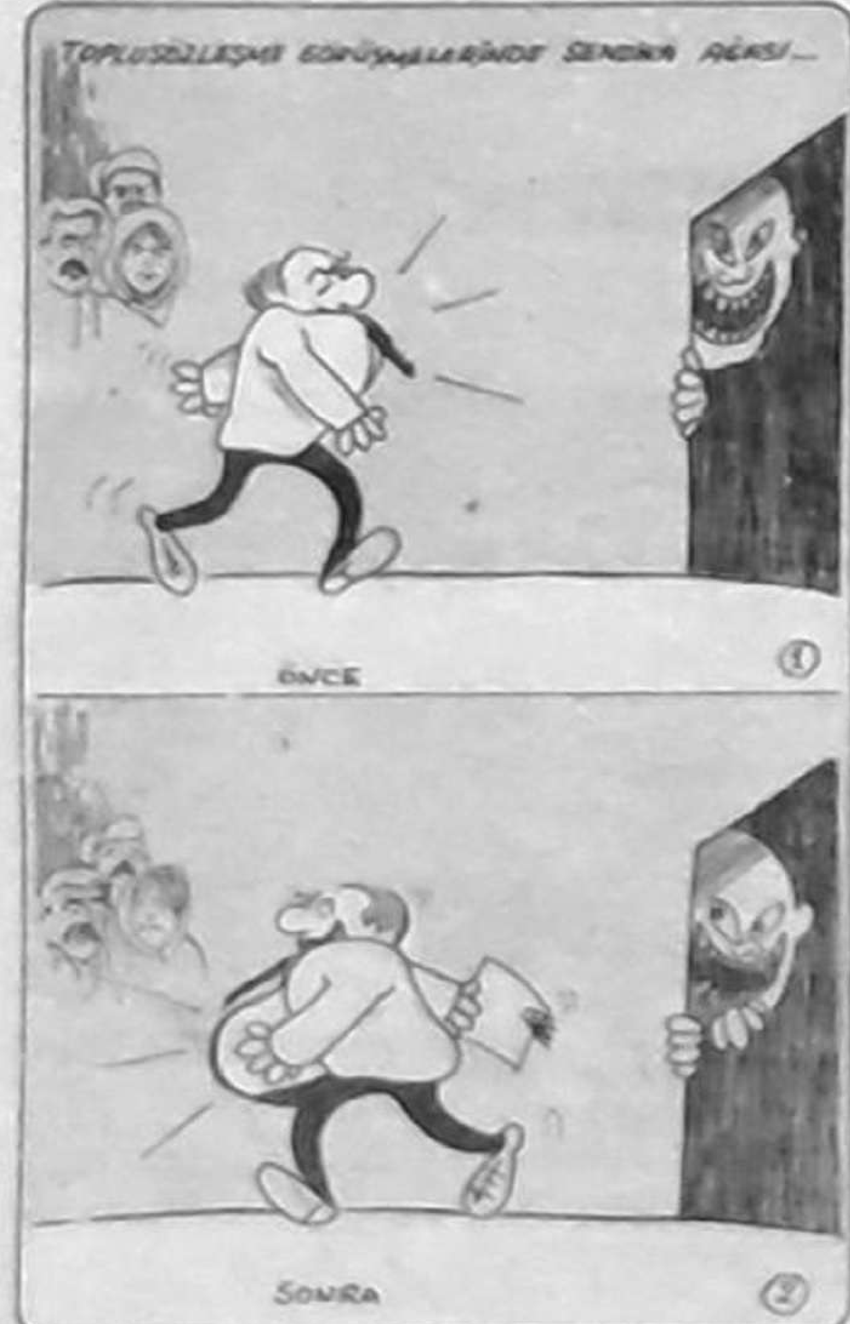
İŞÇİLER AYAĞA KALKARSA

K. Türkler'in öldürülmesinden sonra işçilerin büyük eylemler yapmasından korkan egemen sınıflar ve onların her türden sözcülerini büyük bir telaş kapladı. "Sakın ha, işçi kardeşler, sakın ha. Provokasyona kapılmayın. Olayları basiret ve sükunet içinde değerlendirin vs. vs."

İşçi sınıfı onları dinlemeyip eyleme geçtiğinde de şöyle diyorlar:

"Cinayeti biz de lanetliyoruz. Ama biz direniş yapıyor muyuz?"

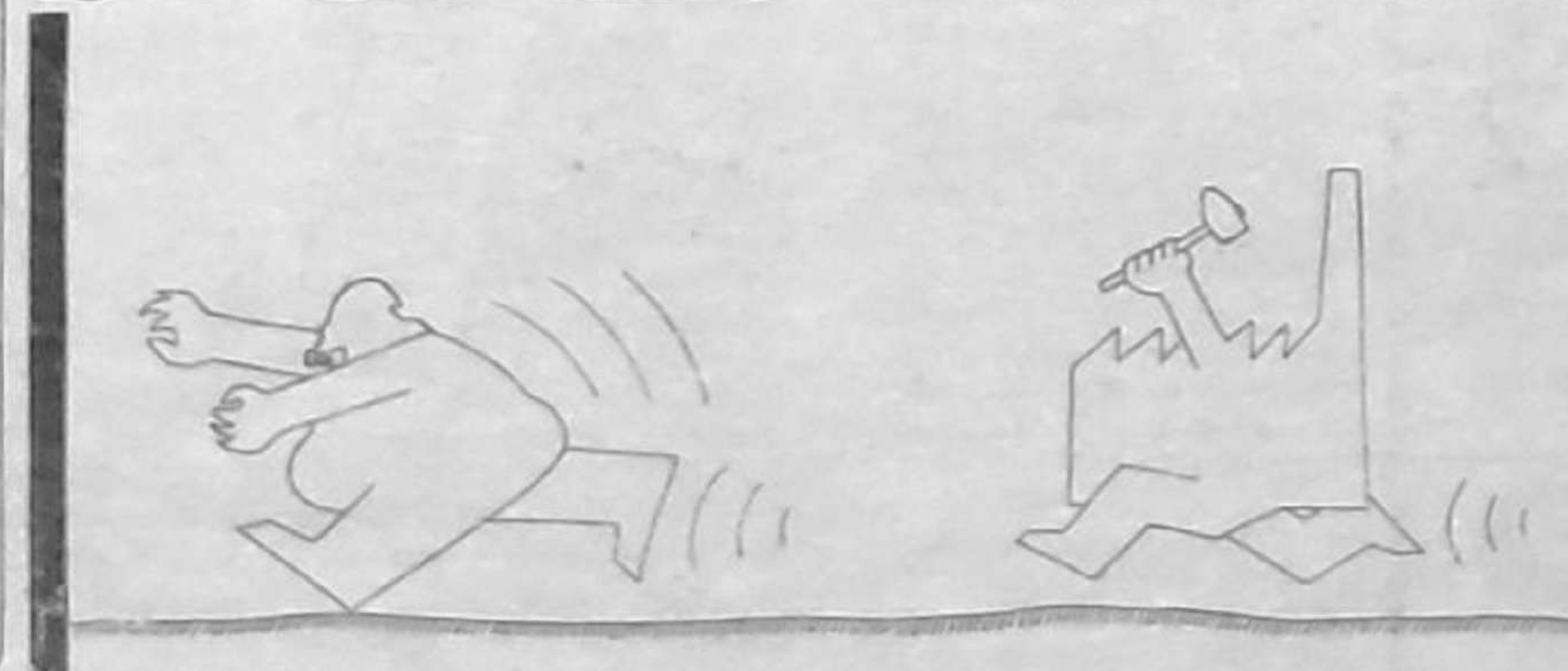
YAZAR VE ÇİZER ARKADAŞLARA DUYURU

Bu haftadan başlayarak, ayda bir yayınlanmak üzere bir mizah sayfası hazırlıyoruz. Sayfamız okurlarımızın, yazar ve çizer arkadaşlarımızın ürünleriyle hazırlanmaktadır.

Karikatür, fıkra, taşlama vs. çalışmalarınızı bekliyoruz.

Devrimci selamlar.

ODTÜ Şenliği karikatür sergisinden...

"Arkadaşımız ilerici olmasından dolayı işinden çıkarıldı"

Köyümüzde orman dikim işlerinde 2 yıldır bekçi olarak kadrosuz çalışan Ali Cansu adlı arkadaşımızı, ilerici, yurtsever olmasından dolayı işinden çıkardılar. Arkadaşımız şimdi karısı ve iki yavrusu ile perişan bir yaşam sürdürmektedir.

Köyde işletecek bir karış bile toprağının olmayışı, yaşamını büsbütün etkilemiştir. Faşist iktidarın köyümüzdeki fakir bir ailenin ekmeğine kadar el uzatmasını hepimiz lanetliyoruz.

Ağarı köyünden
bir grup emekçi
KÜTAHYA

Nedir bizim çektiğimiz

Biz Avanos'un Seher Kiremit Fabrikasında çalışan bir grup emekçiyiz. Ne sigortamız ne de başka bir sosyal hakkımız var. İşyerinde elimizi doğru dürüst yıkayacak su bile yok. Çalışma süresi 8 saatten fazla. İşe beş dakika geç gelsen azarla karşılaşırsın. Çalıştığın günler için 200 TL yevmiye verilir eline. Fabrikada çalışan 50 işçiden 30'u 18 yaşından küçük. Patron hiç vergi ödemez; üstelik işçiler üzerindeki baskı ve zulmü her geçen gün artırıyor. Hepimizi kovup "milliyetçi" işçi getireceğini söylüyor.

Dertler çok, derman bu şartlar altında yok denecek kadar az ve biz çaresiz bu zulmün pençesinden kurtulmak için mücadele ediyoruz.

Seher Kiremit Fabrikasında
çalışan emekçiler
adına Koca Haydar

Özgürlük, köyümüzde herkes tarafından okunuyor

Balıkesir–Bigadiç'e bağlı Akyar Köyünden devrimcileriz biz. Gazetemiz Özgürlük'ü köyümüze düzenli olarak getiriyoruz. Ve herkese okuyoruz. Kahvede yüksek sesle köylümüze okuyoruz, herkes beğeniyor. Bizden her hafta düzenli olarak gazeteyi istiyorlar. Biz de her hafta getiriyoruz ve dağıtıyoruz. Artık köyümüzde ne TRT, ne de burjuva gazetelerine inanılıyor.

Eğer olanak varsa köye ve köylülere yönelik bir sayfa istiyoruz.

Akyar Köyü'nden
Atman Özcan

"Arkadaşımızın atılmasına göz yummayacağız"

Bizler Feriköy'deki Simpa Koll. Şti'de çalışan Devrimci Demir-İş üyesi işçileriz. Bize yapılan baskıları anlatmak istiyoruz. 1 Ocak 1980 tarihinden geçerli olmak üzere Simpa Koll. Şti. ile bir yıllık toplusözleşme yaptık. Ama her geçen gün işverenlerin planlı programlı baskıları artıyor. En son örneği zorunlu olarak 7 gün mazeret izni almak zorunda kalan arkadaşımızın üç gün geç gelmesini işverenler koz olarak kullandı. Arkadaşımızı işten çikardılar. Böylelikle toplusözleşmede elde ettiğimiz, işveren hiçbir işçiyi işten çıkaramaz maddesini ihlal etti. Bunun üzerine işverene arkadaşımızı kesinlikle attırmayacağımızı söyledik. Hemen arkasından işi yavaşlatma eylemine geçtik ve sonra üretimi tamamen durdurduk. Direneceğiz, kesinlikle arkadaşımızın atılmasına göz yummayacağız.

Simpa işçileri adına
Danyal Akçay

Nallıhan'da faşist terör yoğunlaşıyor

Nallıhan'da MHP'li faşistler kongrelerinin yapılacağı 7 Temmuz 1980 tarihinden iki hafta önce köyleri dolaşarak "Türkeş gelecek" diye güç toplama yoluna gittiler. Halktan yüz bulamayan faşistler Necati Gültekin'in gelmesiyle sağa sola sataşmaya başladılar. Son olarak 9 Temmuz'da Sarıyar İşçi Köylü Gençlik Derneğine patlayıcı madde attılar. Can kaybı olmadı ama patlama hasara yol açtı. Nallıhan ve Sarıyar halkı olayı nefretle karşıladı.

Yapılan soruşturmadan sonra faşist Ömer Beken, Burhan Uğurlu, Necmi Koçak, Özcan Çetin ve bunları tahrik eden lise hocası Şinasi gözaltına alındı.

İlhan Kocagökçe/Nallıhan

Biz genç şairler yayınladığınız şiirlerden dolayı teşekkür ederiz. Böyle bir görev yürütmeniz edebiyat ve sanatın halkın hizmeti yönünde gelişmesini teşvik ediyor. Bunun bilincinde olan bizler işkenceye karşı verilen mücadelenin bir parçası olarak bir şiirimizi size gönderiyoruz.

DİZBAĞI

Bağrıma sok elini
Kıvıl kıvıl kıpırdanan bağrıma
Bak ne kadar da alevlenmiş
İçin için yanıyor sızı
Özlem ufkundan öfkeyi çağır
Tavına gelmiş kini
coşan duygularla sık toprağı
Pelte pelte kanı
Yılgınlığı at üstünden
Zalimin cellatlarını
ve demir yüreği
tanı
Dizinin bağı çözülmesin
bitkinlik
acı
Yılgınlık nedir bilmesin gönül
Yaralara melhem olsun umut
İsyan eden ayaklar
İzmarit izlerinde yangın
Tanıyamadığın eller
ve gözler
kırmasın inancını
Vuruldukça çakar bir kıvılcım
Tahta çarmıhlarda kırılan kemik
Dirhem dirhem soyulan tırnak
Okyanuslara uzanan uyku
açlık
fakat
geleceğe ve halka inanç
bitmeyen tek şey o sende
Haklı ve mazlum olanın
mağrur yüreklerinde
bir nefer
İsyankar eller
bitmeksizin yükselen sevinç
Gözyaşlarında kaybolan ana
ve muzaffer sancağın gölgesinde
Bir mücadele ışığı sen.

E. Kuzucu, Ş. Aksu /
M. Kemalpaşa BURSA

İşyerimizde Çorum katliamını kınadık

Faşistlerin Çorum halkına yönelik katliam ve işkencelerini, biz Çeşmeli işçileri kınadık. 8 Temmuz günü üç saatlik bir direniş yaparak, üretimi durdurduk. Direnişimiz bir uyarı niteliği taşıyordu. Saldırılar devam ettikçe biz işçiler olarak direnişimizi devam ettireceğiz.

Direniş süresince Çorum katliamı hakkında konuşmalar yaptık. Çorum'da ölen devrimcilerin anısına saygı duruşunda bulunduk.

Çeşmeli işçileri

"Tüm emekçileri işkencelere karşı mücadeleye çağırıyoruz"

Özgürlük gazetesinin işkencelere karşı mücadele çağrısına katılıyoruz. Yumruklarımızı sıkıyor, faşizme ve onun işkenceci cellatlarına hesap sormak için hazırlanıyoruz. Tüm emekçiler işkencelere karşı mücadele etmeye çağırıyoruz.

Gazetemiz Özgürlük'ün yazı işleri müdürü R. Yücetürk'ün tutuklanmasını nefretle kınıyoruz.

Hekimhan'dan bir grup
yurtsever devrimci kadın

"Bu cinayetin üzerindeki perde kaldırılmalıdır"

Gelibolu'da sıhhiye eri olarak askerlik yapan yurtsever Orhan Parmak vurularak öldürüldü. Buna boğulma süsü verildi.

Cenazeyi almaya gidenlere "Orhan suda boğularak öldü" denildi. Akrabaları doktor raporu istediklerinde ise raporların kaybolduğu söylendi. Ailesinin ısrar etmesi üzerine de bir subay "Orhan ölmeseydi zaten onu sürgün edecektik" dedi.

Kasımpaşa'da cenazeyi bekleyen yakınları, hiçbir gerekçe yokken dipçiklendi, yerlerde sürüklendi ve birkaç dakika geçtikten sonra sivil faşistler tarafından kurşunlandı. Toplanan kitle engellemelere rağmen cenazeyi alarak, köyü olan Kiğı'nın Aydınlar köyüne getirdiler. Cenazeye baktığımızda vücudunda, özellikle başında darp izleri, bir de kurşun yarasına rastladık.

Şunu da hemen belirtelim ki on - onbeş gün önce izine gelen Orhan, köylülerin tümüne "kendisinin durumunun iyi olmadığını, her an vurulabileceğini" söylemişti.

30 Haziran günü köyde cenaze töreni yaparak Orhan'ı toprağa verdik. Bu cinayetin üzerindeki perde kaldırılmalı ve gerçekler açıklanmalıdır.

Kiğı'dan bir grup
devrimci köylü

Oğuzeli'nde faşist tertip

Bizler Oğuzeli'nden yurtsever devrimci gençleriz. Ekonomik ve siyasi buhran arttıkça, hakim sınıflar halkımız ve gençliği üzerindeki saldırılarını da artırıyorlar. Böylece bizleri sindireceklerini, zamları, hayat pahalılığını, işkenceleri, faşist ideolojiyi kabul ettireceklerini sanıyorlar. Yurdun dört bir tarafında tezgahlanmak istenen faşist provokasyonlara geçtiğimiz günlerde ilçemizde bir yenisi daha eklendi.

Oğuzeli Lisesi, haziran dönemi imtihanları yapılırken soru kağıtlarının arkasına faşist idare tarafından komünizmi yeren, devrimcileri karalayan yazılar yazılmış olarak verildi.

İlçemizde faşist kışkırtmanın açığa çıkmasından sonra faşist idareyi teşhir ettik. Biz yurt sever devrimciler bu faaliyeti yürütürken kendilerine Emeğin Birliği diyen grupçuk, bizim bu haklı teşhirimizi engellemeye çalıştı. Ama köprülerin altından çok sular aktı. Artık ne faşist saldırılar, ne revizyonist ihanet devrim yolunda yürüyen gençliği susturamayacaktır.

Gaziantep/Oğuzeli'nden
bir grup devrimci genç

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	L	İ	B	E	R	A	L	■	M	E		
2	İ	G	E	R	İ	K	■	Z	A	M	A	N
3		■	■	D	S	■		■	V	E		
4	B	A	Ç	A	K	■	S	P	İ	K	E	R
5	K	R	A	L	■			E	■	■	■	
6		■	■	■		■		R			R	
7						■	O	T	■	N	E	■
8		■	■		■	İ	N	E	K	■	M	D
9	H	A	M	L	E	T	■	K	R	O	K	İ
10	T	İ	C	A	R	E	T	■	E	F	E	S
11	■	L	■	■	■	■	M	■	D	■	■	K
12	R	E	V	İ	Z	Y	O	N	İ	Z	M	■

SOLDAN SAĞA : 1) Liberalizm taraftarı—Değişim değeri olan mal 2) Sözlü ya da yazılı anlatımın anlatmak istediği, muhteva — Bir işe ayrılmış süre 3) Bulaşıcı bir hastalık 4) Bir organımız — Sunucu 5) Ömrünün sonuna kadar en yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini seçim ya da kalıtım yoluyla elinde bulunduran kimse—Bir yükseköğrenim kurumunun kısa yazılışı 6) Sovyet devrimi öncesinde "sol"cu düşüncelerle ortaya çıkan, daha sonra 1920 sonlarında Sovyet iktidarını yıkmaya yönelik eylemlere kalkışan 7) Ağır, kendiliğinden olan değişim—Küçük bitki—Bir soru 8) Süt veren bir hayvan—Müdürlük kelimesinin kısa yazılışı 9) Şekspir'in ünlü eseri—Taslak 10) Büyük ölçüde alışveriş, tecim—Tarihi ve turistik bir kent 12) Marksizm-Leninizmin teorik ve siyasal temel ilkelerinin çeşitli gerekçelerle değiştirilip, düzeltilmesini savunan, bu yolla işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün devrimci özünün yok edilmesini ve yerine burjuva teorilerin konulmasını vaaz eden karşı-devrimci bir akım

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Alman ve dünya işçi sınıfının önderlerinden olan, oportünizm ve militarizmle mücadele eden, milletvekili olduğu dönemde savaş harcamalarına karşı oy kullanan tek milletvekili; Spartaküs Birliği ve AKP kurucularından olup, 1919 ayaklanması sonrasında öldürülen devrimci işçi önderi 2) Dışın tersi—Utanma duygusu—Aralarında kanbağı bulunan kimseler topluluğu 3) Bir harfin okunuşu—Kalsiyumun simgesi—1974 ve 1976 yıllarında kurulan faşist partiler koalisyonu 4) Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından haksız yere idam cezası verilen devrimci bir gencin adı—Yazım 5) Girişilen bir işte kaybetme ihtimali—Tersi, bir soru eki—Rütbesiz asker 6) Beyaz—Tersi, Eski bir uygarlık 7) Uçucu ve kolayca alev alan eter kokusunda bir sıvı—Bir kamu kuruluşunun simgesi 8) Tunceli'nin bir ilçesi 9) Bir renk—Borç 10) Bütün değerleri yaratan güç — Çeviri eserlerde kullanılan özel not — Trabzon'un bir ilçesi 11) Tersi boyut—Tersi, diğer temel tüketim maddelerinde olduğu gibi fiyatı sürekli artan halkın temel besin maddesi 12) Faşist ve gericilerin her tür devrimci faaliyete verdiği ad—Geçenlerde 7. Genel Kurulu yapılan, yönetime yeniden reformist ve revizyonistlerin seçildiği konfederasyon

Geçen haftaki bulmacanın çözümü

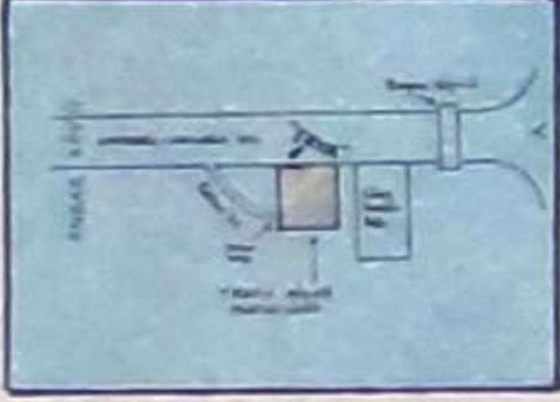
ÖZGÜRLÜK Sahibi : A. Saran • Sorumlu Yazışleri Müdürü : M. Çolak • Yönetim yeri ve yazışma adresi : Çatalçeşme Sok. Çatalçeşme Han No : 25/14 Cağaloğlu — İSTANBUL • Abone şartları : Yıllık 1000, 6 aylık 500, 3 aylık 250 • Yurt dışı iki katıdır • Basıldığı yer : Hürriyet Ofset Tesisleri • Genel Dağıtım : Hürriyet Dağıtım • Baskı tarihi : 26. 7.1980

Kayseri:

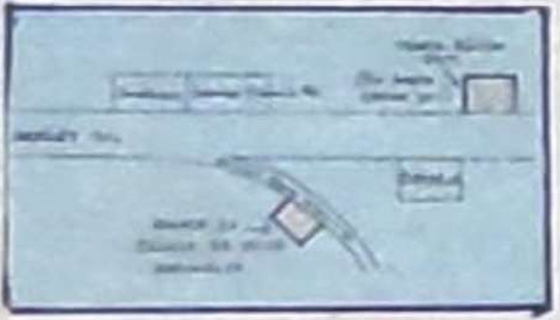
İşte işkence merkezleri

400'E YAKIN EMEKÇİ VE DEVRİMCİYE İŞKENCE YAPILDI

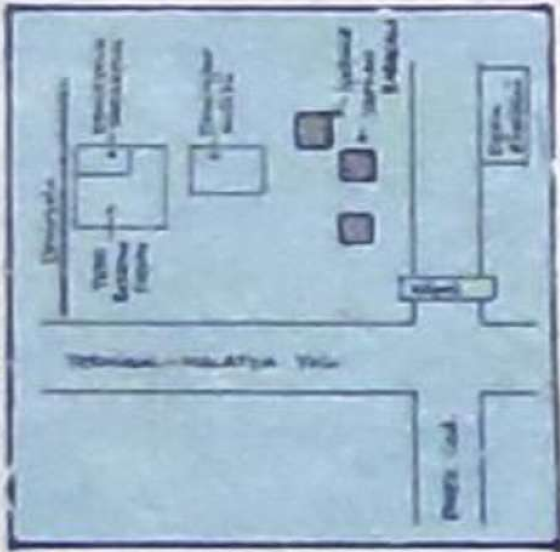

"YUVA" diye adlandırılan işkence merkezi: Trafik Bölge Müdürlüğü

ERKİLET'TEKİ İŞKENCE MERKEZİ

İstasyon Bölgesinde İşkence yapılan barakalar

Emekçi kitleleri sindirebilmek amacıyla kitlesel biçimde işkence uygulamalarının en çarpıcı örnekleri aylar boyunca Kayseri'de yaşandı. Kayseri'deki halkın mücadelesini geriletmek ve kenti tamamen faşistlerin denetimi altına almak amacıyla emekçi halkın ve gençliğin üzerinde yoğun bir terör uygulandı. Birçok emekçi ve devrimci katledildi ve yaralandı. Tüm emekçileri ve devrimcileri hedef alarak azgınca uygulanan işkence de bu terörün tamamlayıcı bir parçasıydı.

İşkenceler özellikle AP hükümeti tarafından atanan Vali Babür Ünsal döneminde yoğunlaştı. Babür Ünsal bizzat işkencelere katılıyor ve yönetiyordu. Halkın tepkisi ve işkencelere karşı yürütülen mücadelesi sonucu Babür Ünsan görevden alınmak zorunda kalındı.

Çok sayıda devrimci ve genç işkenceden geçirildi. Emekçi halkı da doğrudan hedef alan işkence özellikle Battal Gazi Mahallesi halkı üzerinde yoğunlaştı. Toplam olarak 400'e yakın emekçi ve devrimciye en vahşi psikolojik ve fiziki işkence yöntemleri uygulandı. Falaka, dayak, saatlerce tek ayak üzerinde bırakma, cinsel organına ve vücudunun çeşitli yerlerine elektrik verme, vücuduna asit dökme, sigara basma, parmakları arasına kağıt sıkıştırıp yakma, günlerce aç ve uykusuz bırakma, aşağılama, hakaretlerde bulunma, pencereden sallandırma, ölümle tehdit etme, boş arazide üzerine kurşun sıkma gibi birçok işkence yöntemi hemen hemen gözaltına alınan herkese uygulanıyordu.

İşkence ile alınan ifadelerle daha sonra tutuklamalar yapıldı. Şu anda Kayseri Cezaevinde 100'ü geçkin böyle tutuklu vardır. Bunların çoğu savunmaları alınmadan, mahkemeye çıkarılmadan aylarca bekletiliyorlar. İçlerinde 1 yılı aşkın bir süredir bekleyenler bile bulunmaktadır. Kayseri Cezaevinde bulunanların dışında Ankara Sıkıyönetim Cezaevinde de 50'den fazla tutuklu bulunmaktadır.

İşkenceler özel sorgulama timleri tarafından yapılmaktadır. Şehir içinde değişik yerlerde işkence ve sorgulama merkezleri kurulmuştur. Bunlardan en fazla kullanılanı Kayseri—Ankara karayolunda 15. kilometrede Lüks Kadife Fabrikası'nın yanındaki Trafik Bölge Müdürlüğü'dür. "Yuva" diye anılan bu işkence merkezi CHP hükümeti döneminde inşa edilmiş üç katlı bir binadır. Ayrıca Erkilet Hava Alanı'na giden yol üzerinde, İstasyon civarında, trafik eğitim pistinde ve Talas Caddesi üzerinde askeri birliğe yakın bir yerde de işkence merkezleri vardır.

Kayseri'de işkence öylesine meşrulaştırılmıştır ki, Cumhuriyet Savcısı bile işkencehanelere girerek ifade alıyordu.

İŞTE YÜZLERCE EMEKÇİ VE DEVRİMCİYE İŞKENCE YAPANLAR

BABÜR ÜNSAL (Vali, işkencelere bizzat katıldı ve yönetti. Halkın Tepkisi sonucu görevden alınmak zorunda kalındı.)
NİYAZİ YILMAZ (1. Şube'den, İşkencecilerin ekip başı)
AHMET UZUNOGLU ("Baba" lakabıyla anılıyor. 1. Şubede polis.)
M. ALİ ÖZEN (Emniyet Müdürü. İşkencelere katılıyor ve yönetiyor.)
ŞAHİN ÖLÇEN (Trafik Şube Müdürü)
NECATİ BUDAK (1. Şube'de polis)
KAZIM EZGİN
MUSTAFA KURBAN
RAMAZAN AKYÜREK
MUSTAFA SERİNDİK
ŞENAY

VAHŞİCE İŞKENCEYE ÇEKİLENLERİN BİR BÖLÜMÜ

H. Aslan
A. R. Aktaş
S. Çürüksu
H. Ayaydın
Şaban Toy
M. Ercüment
G. Topuz
T. Yemlik
D. Gümüş
M. Yüzkoyun
D. Güleç
G. Altuğ
M. Yücel
K. Çelik
Ali Şengül
A. Toprak
D. Şimşek
A. Yardım
Ali Korkmaz
İbrahim Yıldız
İlhami Demir
Sebahattin Suyanı
İ. Akyüz
H. Şimşek
H. Şimşek
Metin Akyüz
H. Şimşek
Nurettin
B. Akyüz
Rıza
İlhan
Züleyha
Melek Kartal
Sabahat Suyanı
Ali Koyuncu
A. Akpınar
İ. Akbulut
Ercan
H. Tokgöz
K. Aslan
H. Çal
Rıza Demir
K. Birol
A. Yıldız
Y. Ulaş
C. Ulaş
H. Songül
Ş. Şanlı
H. H. Kılıç
M. Akpolat
E. Çırpan
Ali Kaplan
M. Yurdakul
B. Orhan
M. Yıldız
M. Cidioğlu
Rıza Şafak
H. Gezerdağ
S. Erdoğan
N. Ceylan
H. Doğan
Cemal Değirmenci
Hüseyin Akyüz
Doğan Özkan
Ferda Ersoy
İlhan Taşkın
İ. Avcıbaşı
A. A. Cüner
F. Taşyapan
İ. İşitmez
R. Yücel
H. Yücel
Nazan
Serpil
H. Çetin
M. Genç
H. Tümüklü
R. Arguvan
Hasan Başol
Ali Doğan
Hatice Maraşlı
Mehmet Nergis
Kemal Koyuncu

Kayseri'de işkence gören Ali Korkmaz

"Parmaklarımın arasına kağıt sıkıştırarak yaktılar, vücudumda sigara söndürdüler"

Hiçbir neden olmaksızın 30 Ocak geceyarısı saat 02'de evi basarak beni aldılar. Evde bulunan herkese adice küfürler savurarak evin altını üstüne getirdiler. "Kürtlerin sonunu getireceğiz" diye ana-avrat küfrediyorlardı. Arabaya bindirdikten sonra ikibuçuk - üç saat dolaştırarak asılsız birçok soru sorarak sürekli işkence yaptılar. Dipçik, yumruk, tekme ve köşeli değneklerle vuruyorlardı. Arabanın içine benden sonra aynı mahalleden iki kişi daha getirdiler. Mahalleden dışarı çıkınca bizi mezarlığa götürerek orada gözlerimizi bağladılar. "Bunları mezarlıkta indirip kurşuna dizelim" diyerek bizi korkutmaya çalıştılar. Bunlar yapmadıkları şey değildi. İşkence yaptıkları kişileri boş arazilere götürüyorlar, kurşuna dizeceklerini söyleyerek, üzerlerine kurşun sıkıyorlar ve böylece onları psikolojik olarak yıldırmaya çalışıyorlardı. Ayrıca Çinkur'da çalışan bir işçi polisler tarafından evinden alınarak götürülmüş, daha sonra öldürülerek bir hendeğe atılmıştı. Bizi mezarlıkta bağladıktan sonra "Yuva" denilen işkence merkezine götürdüler. Burada bize işkence yapan vurucu tim ve özel sorgulama timi 25 kişi kadardı.

Bizi "Yuva"da ikinci kata çıkararak 15-20 kişinin bulunduğu bir odaya attılar. Odada bulunanlara da işkence yapılmıştı. Hepsi aynı mahalledendi. "O mahalleden Kürtleri göç ettireceğiz. Orayı ülkücü kalesi yaptıracağız. Bunlar Kürttür, sünnetli değildir" diyerek hakaretler savurarak elbiselerimizi çıkartıp bizi çırılçıplak dövdüler.

Daha sonra bizi sorgulama odasına götürdüler. Orada çeşitli sorular ve isimler sordular. Yüklemek istedikleri suçları kabul etmeyince ve istedikleri ifadeleri vermeyince zorla kabul ettirmek için işkenceye başladılar. İşkence yapanlar Ahmet Uzunoğlu ("Baba"), Necati Budak, Niyazi Yılmaz, Kazım Ezgin, Şenay, Mustafa Kurban, Ramazan Akyürek, Mustafa Serindik, Şahin Ölçen (Trafik Şube Müdürü) idi. Emniyet Müdürü M. Ali Özen de işkencelere ve sorgulamalara bizzat katılıyordu. Vali Babür Ünsal da aynı şekilde gelip işkenceleri seyrediyordu.

9 gün boyunca işkence gördük. Benimle beraber getirilenlere de işkence yapıyorlardı. İstediklerini kabul etmeyince falakaya yatırdılar. Rastgele vurmaya başladılar. Sonra da elbiselerimi çıkararak vücuduma elektrik verdiler. Önce sağ ayak baş parmağı ile sağ el baş parmağıma bağladılar. Sonra el parmağından çıkardıkları kabloyu vücudumun çeşitli yerlerinde gezdirdiler. Kulak içi, kalp, cinsel organıma ve dişlerime elektrik verdiler. Elektriği, değdirdikleri yere asit dökerek veriyorlardı. Parmaklarımın arasına kağıt sıkıştırarak yaktılar ve vücudumda sigara söndürdüler. Duvara çarpmak, merdivende baş aşağı sallandırmak, pencereden sarkıtmak, pencere önüne götürerek tekmelemek gibi birçok işkence yöntemi uyguladılar. 9 gün işkence gördükten sonra bizi Ankara'ya sıkıyönetime gönderdiler.

Ankara'da bizi 11 gün mahkemeye çıkarmadan beklettiler. Doktora gitme isteğimizi kabul etmediler. 11. günün sonunda yine işkencenin etkisi ve yaraları geçmemişti. Savcının karşısına koltuğumuza polislerin girmesiyle çıkabildik. Bu durumda olmamıza karşın savcı yine de doktora sevkedilme isteğimizi reddetti. Cezaevine gönderildiğimizde dilekçe vererek doktora çıkmak istedik. Ancak 1 ay sonra doktora çıkmamıza izin verildi. Doktor muayene yapmadan yara izlerimize bakarak 5, 7, 10 ve 15 günlük rapor verdi. Aradan aylar geçmiş olmasına karşın hâlâ mahkemeye çıkartılmadan suçsuz yere bekletiliyoruz.

Kayseri YDGD eski sekreteri Ali Koyuncu:

"Çıktıktan sonra pişmanlık duyacak mısın sorusuna mücadelemi sürdüreceğim diye cevap verince yeniden işkence yaptılar"

30 Nisan günü yapılan yasadışı 1 Mayıs eylemini düzenlediğim ve katıldığım gerekçesiyle gözaltına alındım. Beni 1. Şubeye götüren polisler, gözlerimi bağlayarak hemen bodruma indirerek cop ve sopalarla meydan dayağı çektiler. Bu arada 5-6 kişilik bir grubu da getirerek işkence yaptılar. Saat 9-10 sıralarında beni sürekleyerek Hükumet Konağı'nda indirdiler. Arabaya bindirmeden önce de bir meydan dayağı çektüler. "Yuva" denilen Trafik Şube Müdürlüğü'ne getirince ikinci kata çıkarttılar. Burada gün boyunca kol ve bacak eklemlerine çekiç ve benzeri aletlerle vurdular. O gün 2 kez falakaya yatırdılar. Falaka ve elektrikten yarı baygın hale gelince yavaş yavaş cimnastik yaptırarak vücuda direnç sağlıyorlar ve işkenceye tekrar başlıyorlardı. Saç çekme, vücudumda sigara söndürme, işaret parmaklarımı duvara dayıyarak saatlerce tek ayak üzerinde bekletme şeklinde işkence yapıyorlardı. Ayakta duramaz hale gelerek yere düşüp yığılınca kaldırıp tekrar işkenceye başlıyorlardı. Bu işkenceler 8 gün boyunca sürdü. Eğer konuşmazsam İ. Gökhan Edge'ye, Pir Ahmet Solmaz'a benzeteceklerini söylüyorlardı. Beni aşağılayarak ve adi küfürler ederek psikolojik olarak yenmeye çalışıyorlardı. İşkenceler özellikle sabah başlıyor, işkenceciler saat 8'den 8'e nöbet değiştirerek hiç uyutmuyorlardı. Bu işkenceler yanımda bulunan 20'ye yakın devrimciye de yapılıyordu.

Bana işkence yapanlar Necati Budak (işkenceyi ve sorgulamayı yönetiyordu), Ahmet Uzunoğlu ("Baba") Niyazi Yılmaz ve 38 N 613 plakalı arabayla gezen özel sorgulama ekibi idi.

İfademi aldıktan sonra, "dışarı çıktıktan sonra pişmanlık duyacak mısın?" sorusuna "mücadelemi sürdüreceğim" diye cevap verince yeniden işkence yaptılar. Son gün "sen konuşmadın, ama dışarı çıkınca seni ellerimizle öldüreceğiz" diye tehdit ettiler. Daha sonra gördüğüm işkenceleri doktor raporuyla kanıtladım. Aradan 2 aydan uzun bir süre geçmiş olmasına karşın işkence izleri daha geçmemiştir.